အရှေ့တောင်အာရှဒေသအတွင်းရောင်းဝယ်မှုပြုလုပ်လေ့ရှိသည့်တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအားခွဲခြားခြင်းဆိုင်ရာလမ်းညွှန်

ASEAN-WEN
Wildlife Enforcement Network

TRAFFIC
the wildlife trade monitoring network

© TRAFFIC Southeast Asia 2012

2012/1r

မာတိကာ

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအတွင်း တရားမဝင်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုပြုလုပ်လေ့ရှိသည့် တိရစ္ဆာန်နှင့်အပင်များကို ဖမ်းဆီးရရှိပါက တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် မျိုးစိတ်များကို ခွဲခြားသိရှိနိုင်ရန် TRAFFIC (အရှေ့တောင်အာရှအစီအစဉ်)မှ စီစဉ်ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို ၂၀၀၈ / ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ရေးသားပြုစုထုတ်ဝေခဲ့ပြီး စုစုပေါင်း ၉၈ မျက်နှာရှိပါသည်။

အရင်းအမြစ်

CITESနှင့် IUCN Red Listစာရင်းသတ်မှတ်ထားမှု
CITESအုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာနှင့်ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတာဝန်ခံများ
CITESပါမစ်စစ်ဆေးမှုလမ်းညွှန်
အတိုင်းအတာနှင့်ရှင်းလင်းချက်
* တရားမဝင်သယ်ဆောင်လေ့ရှိသည့်နည်းလမ်းများ – လူဖြင့်သယ်ဆောင်ခြင်း
* တရားမဝင်သယ်ဆောင်လေ့ရှိသည့်နည်းလမ်းများ – ခရီးဆောင်အိတ်များတွင်ငှက်၍သယ်ဆောင်ခြင်း
* တရားမဝင်သယ်ဆောင်လေ့ရှိသည့်နည်းလမ်းများ – ကုန်တင်သေတ္တာတွင်ငှက်၍သယ်ဆောင်ခြင်း
* တရားမဝင်သယ်ဆောင်လေ့ရှိသည့်နည်းလမ်းများ – ပုံစံတူသည့်တိရစ္ဆာန်များနှင့်ရောနှောသယ်ဆောင်ခြင်း
* တရားမဝင်သယ်ဆောင်လေ့ရှိသည့်နည်းလမ်းများ – သိပ္ပံနည်းဖြင့်မွေးမြူထားသည်ဟုလိမ်ညာဖော်ပြခြင်း
* ပါမစ်အတုများစစ်ဆေးခြင်း
* ပြင်ဆင်ထားသည့်ပါမစ်တွင်တွေ့ရလေ့ရှိသည့်မှားယွင်းမှုအချက်အလက်များ

* ဤအပိုင်းများကို အင်တာနက်မှ ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းမရှိပါ။

နို့တိုက်သတ္တဝါ

Bos gaurus & Bos javanicus ပြောင်နှင့်စိုင်
Capricornis တောဆိတ်မျိုးများ
Pantholops hodgsonii တိဘက်သမင်
Saiga tatarica ဆိုင်ဂါသမင်
Deer and Antlers အတက်များစွာရှိသည့်ဦးချိုများ
Moshus ကတိုးကျီမျိုးစိတ်များ
Felidae (1) ကြောင်မျိုးများ
Felidae (2) CITESနောက်ဆက်တွဲ(က)အရှေ့တောင်အာရှကြောင်မျိုးများ
Felidae (3) ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုအများဆုံးအစိတ်အပိုင်းများ
Southeast Asian Otters အရှေ့တောင်အာရှဖျံများ
Helarctos malayanus မလေးဝက်ဝံ
Ursus thibetanus အာရုဝက်ဝံနက်
Hemigalus derbyanus & *Chrotogale owstoni* ကြောင်ဝံစင်းကျား & Owston's Civet
Prionodon pardicolor & *Prionodon linsang* လင်စိုင်ပြောက် / လင်စိုင်ကြား
Arctictis binturong ဝံကြောင်
Rhinocerotidae ကြံ့မျိုးစိတ်များ
Manis သင်းခွေချပ်မျိုးများ
Primates မျောက်ဝံနှင့်မျောက်မျိုးများ
Nycticebus မျောက်လေပွေမျိုးများ
Macaca fascicularis မျောက်တံငါ
Elephas maximus & *Loxodonta africana* အာရှဆင်နှင့်အာဖရိကဆင်များ

ငှက်များ

Dendrocygna javanica & *D. arcuata* စစ္စလီခေါင်းမဲနှင့်စစ္စလီငှက်
Leptoptilios ငှက်ကြီးခုံးစပ်မျိုးများ
Bucerotidformes အောင်လောင်ငှက်
Copsychus malbaricus White-rumped Shama
Falconiformes အသားစားငှက်များ
Pycnonotus zeylanicus ဗွတ်ငှက
Gracula religiosa သာလိကာ
Psittaciformes ကြက်တူရွေး
Cacatua အဖြူရောင်ကတ္တဝါမျိုးများ
Probosciger aterrimus ထန်းတက်ကတ္တဝါမျိုးများ
Eos အင်ဒိုနီးရှားကြက်တူရွေး
Loriculus galgulus အမောက်ပြာကြက်တူရွေး
Lorius garrulus စကားပြောကြက်တူရွေး
Lorius lory ကြက်တူရွေးခေါင်းနက
Strigiformes ဇီးကွက်မျိုးများ

© TRAFFIC Southeast Asia 2012

မာတိကာ

တွားသွားသတ္တဝါ

Crocodylia ..... မိကျောင်းသားရေ
Alligators & Caiman ..... Alligator မိကျောင်းနှင့် Caiman မိကျောင်း
Crocodylus novaeguinea & C. *mindorensis* ..... ဖီလစ်ပိုင်နှင့်နယူးဂွာနီရာမိကျောင်းများ
Crocodylus porosus & C. siamensis ..... ရေချိုရေငံစပ်မိကျောင်းမျိုးများ
Tomistoma schlegelii ..... မိကျောင်းခေါင်းရှည်
Uromastyx ..... အမြီးဆူးဆွန်ဖွတ်/ ပဒတ်မျိုးများ
Phelsuma ..... နေ့ပိုင်းလှုပ်ရှားသည့်တောက်တဲ့မျိုးများ
Gekko gecko ..... တိုကေးတောက်တဲ့
Varanus ..... ဖွတ်/ ပဒတ်ကြီးမျိုးများ
Ptyas mucosus ..... လင်းမြွေ
Ophiophagus hannah, Naja ..... မြွေဟောက်မျိုးများ
Pythons ..... စပါးကြီးမြွေမျိုးများ
Carettochelys insculpta ..... လိပ်ဝက်
Chelus fimbriatus ..... မာတာမာတာလိပ်
Cheloniidae and Dermochelyidae ..... ပင်လယ်လိပ်မျိုးများ
Eretmochelys imbricata ..... လိပ်စွန်
Batagur ..... *Batagur* လိပ်မျိုးများ
Geoclemys hamiltonii ..... လိပ်မဲ
Cuora ..... လိပ်ရင်ကြီးမျိုးများ
Leucocephalon yuwonoi ..... ဆူလာဝီစီတောလိပ်
Platysternon megacephalum ..... လိပ်ပုတ်သင်ညို
Orlitia borneensis ..... မလေးရှားရေချိုလိပ်ကြီး
Siebenrockiella leytensis ..... ဖီလိပိုင်လိပ်
Trachemys scripta elegans ..... လိပ်ပါးနီ/ လိပ်ပါးကွက်
Testudinidae ..... ကုန်းလိပ်မျိုးများ
Astrochelys (Geochelone) radiata ..... ရောင်စဉ်လိပ်
Astrochelys yniphora ..... လယ်ပြင်လိပ်
Chelonoides (Geochelone) carbonaria ..... ခြေနီလိပ်
Geochelone elegans ..... အိန္ဒိယကြယ်လိပ်
Geochelone platynota ..... မြန်မာ့ကြယ်လိပ်
Geochelone (Stigomochelys) pardalis ..... လိပ်ကျားသစ်
Geochelone (Centrochelys) sulcata ..... အာဖရိကန်လိပ်
Indotestudo elongata ..... ဆီချိုလိပ်
Malacochersus tornieri ..... ဒယ်ပြားလိပ်
Manouria emys ..... လိပ်မောင်း
Manouria impressa ..... လိပ်တက်
Amyda cartilaginea ..... အာရှခွံပျော့လိပ်
Chitra ..... စင်းကျားလိပ်
Pelochelys ..... ဆူလာဝီစီတောလိပ်
Pelodiscus sinensis ..... တရုတ်ခွံပျော့လိပ်

ကုန်းနေရေနေ

Dyscophus antongilii ..... ခရမ်းချဉ်သီးဖား

ငါးများ

Scleropages formosus ..... အာရှအာရိုဝါနားငါး
Cheilinus undulatus ..... Humphead Wrasse
Hippocampus ..... ရေမြင်း(ရေနဂါး)မျိုးစိတ်များ

ကျောရိုးမဲ့သတ္တဝါ

Tridacnidae ..... မုတ်ကောင်မျိုးများ

အပင်များ

Nepenthaceae ..... ရေတကောင်း(ရေခရား)ပင်များ
Orchidaceae (1) ..... CITESနောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင်မျိုးများ
Orchidaceae (2) ..... သဘာဝသစ်ခွရိုင်းမျိုးများခွဲခြားနည်း
Gonystylus ..... Ramin သစ်မျိုးများ

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

CITES နှင့် IUCN Red List စာရင်းသတ်မှတ်ထားမှု

CITES

မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းလုဆဲတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့်သစ်ပင်ပန်းမန်များ နိုင်ငံတကာရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်း– CITES သည်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြားလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် သဘောတူညီချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့်သစ်ပင်ပန်းမန်များ၊ ၄င်းတို့မှပြုလုပ်ထားသည့်ပစ္စည်းများကို ရောင်းဝယ်ခြင်းများကြောင့် မျိုးတုံးမှုမဖြစ်စေရန် နှင့်ရှင်သန်နေမှုကို မထိခိုက်စေရန် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

CITES စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များ နိုင်ငံတကာရောင်းဝယ်မှုများကို စနစ်တကျထိန်းချုပ်နိုင်ရန် CITES မှဆောင်ရွက်ပေးနေပါသည်။ CITES စာရင်းဝင်မျိုးစိတ် ၃၀၀၀၀ ကျော်အား တင်ပို့ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြန်လည်တင်ပို့ခြင်းများနှင့် နိုင်ငံများအတွင်းသယ်ယူလာခြင်းများကို လိုင်စင်စနစ်ဖြင့် တရားဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ CITES စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များ ရောင်းဝယ်မှုကို သတ်မှတ်ထားသည့် ခွင့်ပြုချက်စနစ် (permit) ဖြင့်သာ ရောင်းဝယ်ရန် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ချမှတ်ထားပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းတွင် မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းလုနီးပါးဖြစ်နေသည့် မျိုးစိတ်များ ပါဝင်ပါသည်။ ရောင်းဝယ်မှုကို အရေးကြီးသည့်ချွင်းချက်ဖြင့်သာ ခွင့်ပြုသည်။

နောက်ဆက်တွဲ(ခ)စာရင်းတွင် အထိန်းအချုပ်မရှိ ရောင်းဝယ်မှုပြုလုပ်ပါက ၄င်းတို့ရှင်သန်မှုကို ထိခိုက်စေမည့်မျိုးစိတ်များ ပါဝင်ပါသည်။လက်ရှိအခြေအနေတွင် မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမှုမရှိသေးပါ။

နောက်ဆက်တွဲ(ဂ)စာရင်းတွင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေအရ ကာကွယ်ထားသည့် မျိုးစိတ်ဖြစ်ပြီး ၄င်းနိုင်ငံမှ အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ရောင်းဝယ်မှုများအတွက် ကူညီထိန်းချုပ်ပေးရန် တောင်းဆိုထားသည့် မျိုးစိတ်များပါဝင်သည်။

CITES စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များ တင်သွင်း/တင်ပို့ခြင်းများကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ ဝင်ပေါက်/ထွက်ပေါက် စစ်ဆေးရေးဌာနများတွင် လိုအပ်သည့် အထောက်အထားစာရွက်စာတန်းများ ပြသနိုင်မှသာ ခွင့်ပြုသည်။ အချို့အကြောင်းအရာများကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံဥပဒေဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

IUCN Red List

IUCN သည် မျိုးစိတ်များရှင်သန်မှုဆိုင်ရာကော်မရှင် (Species Survival Commission - SSC) ကို ဖွဲ့စည်းပြီး မျိုးစိတ်များ၊ မျိုးစိတ်ခွဲများ၊ မျိုးရိုးဗီဇကွဲပြားမှုများ၊ ရှင်သန်ပုံနှံ့မှုဦးရေနှင့် မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းနိုင်မှု အခြေအနေများကို လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့် ကတည်းက နိုင်ငံတကာအဆင့်ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများကို ဆောင်ရွက်နေသည့်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းနိုင်သည့် မျိုးစိတ်များဆိုင်ရာစာရင်း (The IUCN Red List of Threatened Species) သည် အပင်နှင့်တိရစ္ဆာန်များဆိုင်ရာမျိုးရိုးခွဲခြားမှု၊ကာကွယ်ထားမှုအခြေအနေနှင့် ပုံနှံ့ကျက်စားမှုများကို သိရှိနိုင်ရန် ကူညီဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိပါသည်။ IUCN သတ်မှတ်ထားချက်နှင့် စံနှုန်းများသည် မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းသွားနိုင်မည့် အခြေအနေကို ဆန်းစစ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

CR (Critically Endangered - မျိုးတုံးမည့်အခြေအနေလွန်စွာကြီးမား)
EN (Endangered - မျိုးတုံးမည့်အခြေအနေရှိ) နှင့်
VU (Vulnerable - မျိုးတုံးရန်သံသယရှိ) စာရင်းများတွင်ပါဝင်သည့် မျိုးစိတ်များသည်
NT (Near Threatened - မျိုးတုံးရန်အခြေအနေအနည်းငယ်ရှိ) နှင့်
LC (Least Concern - မျိုးတုံးရန်အခြေအနေနည်းပါး) စာရင်းများတွင်ပါဝင်သည့်
မျိုးစိတ်များထက် မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းနိုင်မှုအခြေအနေ ပိုမိုများပါသည်။

အခြားသတင်းအချက်အလက်များကိုသိရှိလိုပါက www.cites.org နှင့် www.redlist.org တို့တွင်ရှာကြည့်နိုင်ပါသည်။

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

CITES အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတာဝန်ခံများ

CITES စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များ နိုင်ငံတကာရောင်းဝယ်မှုများကို စနစ်တကျထိန်းချုပ်နိုင်ရန် CITES မှ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသည်။ CITES စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များ တင်ပို့ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြန်လည်တင်သွင်းခြင်းနှင့် နိုင်ငံအတွင်းသို့တင်သွင်းလာခြင်းများကို လိုင်စင်စနစ်ဖြင့် တရားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသည်။ CITES အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းသည် လိုင်စင်စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နေမှု များကို ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲရန် အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာတာဝန်ခံများကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရောင်းဝယ်မှုများကြောင့် မျိုးစိတ်များရှင်သန်ကျက်စားမှုကို ထိခိုက်နိုင်ခြင်းရှိ/မရှိ အကြံပေးထောက်ပြရန် ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်ခံကိုသော်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ခန့်ထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာတာဝန်ခံ (Management Authority)

ဦးအေးမြင့်မောင်
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
သစ်တောဦးစီးဌာန
သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန
အဆောက်အဦ ၃၉
နေပြည်တော်
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ

ဖုန်း + ၉၅ (၆၇) ၄၀၅၄၀၀/၄၀၅၀၁၅
ဖက်စ် + ၉၅ (၆၇) ၄၀၅၀၁၇
အီးလ်မေး dg.fd@mptmail.net.mm
teaknet@mptmail.net.mm
nwcdfd@gmail.com

ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတာဝန်ခံ (Scientific Authority)

ဦးတင်ထွန်း
ညွှန်ကြားရေးမှူး
သဘာဝဝန်းကျင်နှင့်သားငှက်တိရစ္ဆာန်ထိန်းသိမ်းရေးဌာန
သစ်တောဦးစီးဌာန
သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန
အဆောက်အဦ ၃၉
နေပြည်တော်
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ

ဖုန်း + ၉၅ (၆၇) ၄၀၅၃၉၇
ဖက်စ် + ၉၅ (၆၇) ၄၀၅၃၉၇
အီးလ်မေး nwcdfd@g.mail

မှတ်ချက်
ဤစာအုပ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)၏အပြည့်အစုံမှာ
တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့်သဘာဝအပင်များကာကွယ်ရေးနှင့်သဘာဝနယ်မြေများထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ ၊ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဥပဒေအမှတ် ၆/၉၄ ၁၃၅၆ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၅ ရက် (၁၉၉၄ ခုနှစ်) ဇွန်လ ၈ ရက် ဖြစ်ပါသည်။

CITES ပါမစ်စစ်ဆေးမှုလမ်းညွှန်

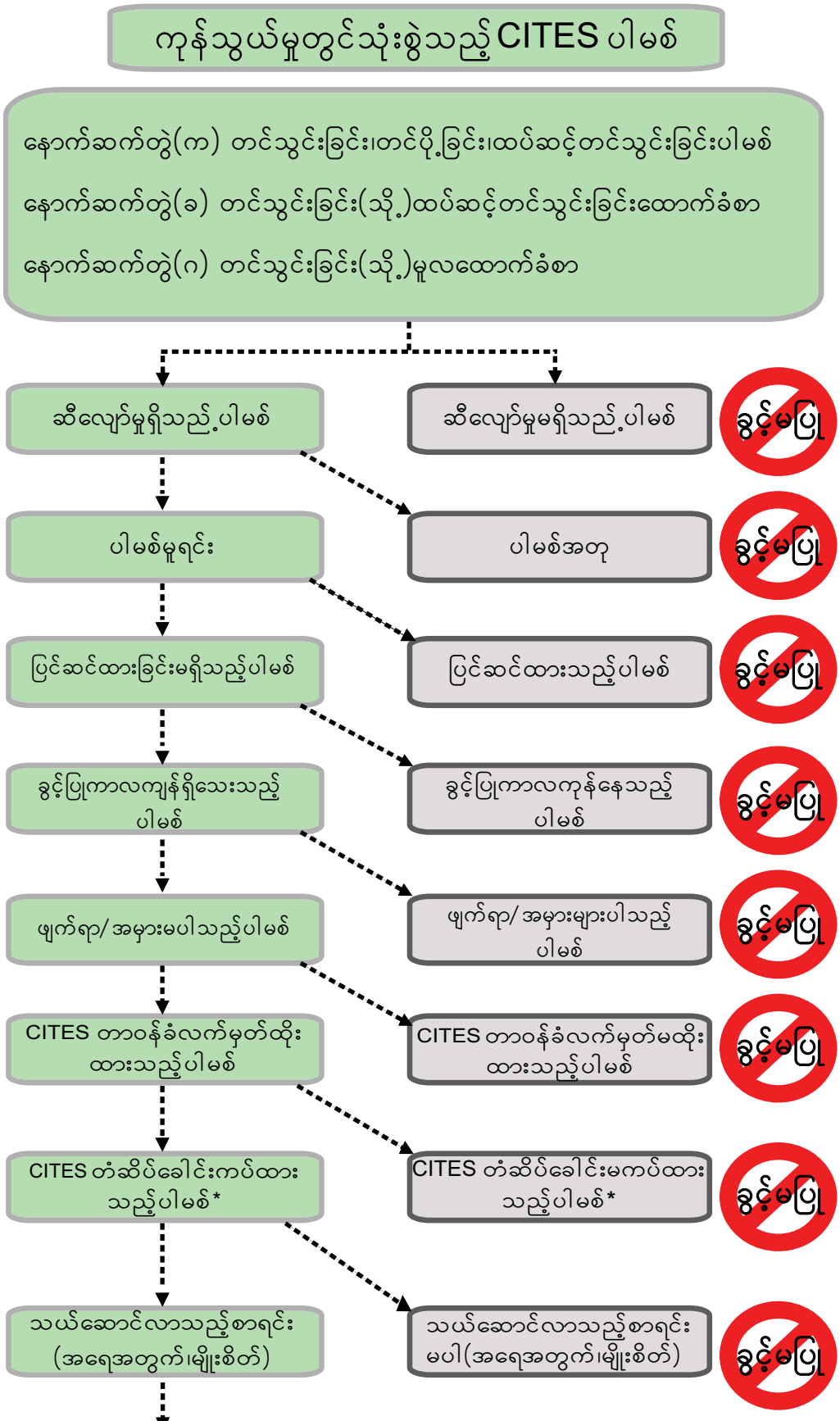

* ဖြစ်နိုင်လျှင် (နိုင်ငံတိုင်းCITES တံဆိပ်ခေါင်းအသုံးမပြုပါ)
**မျိုးစိတ်များသည်အခြားနည်းလမ်းဖြင့်လည်းတားဆီးထားမှုရှိနိုင်သဖြင့်စိစစ်ရန်

Environment Canada မှကူးယူအသုံးပြုပါသည်။

အတိုင်းအတာ နှင့် ရှင်းလင်းချက်

အတိုင်းအတာ

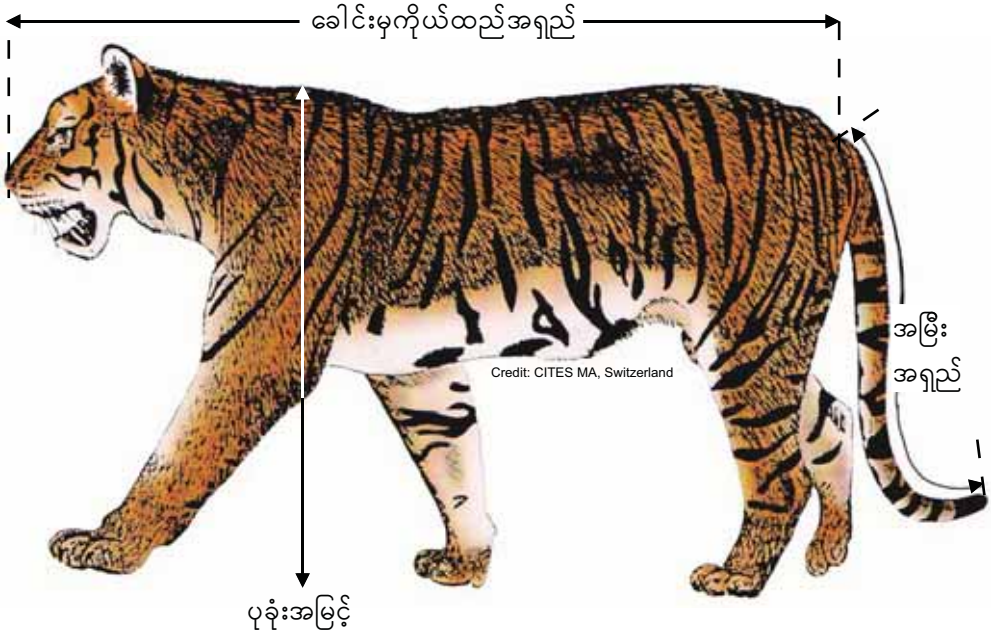

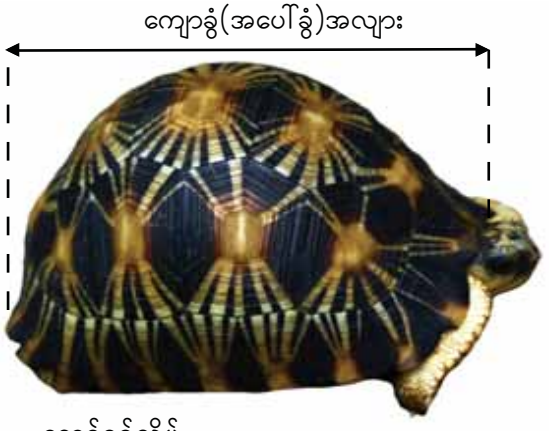

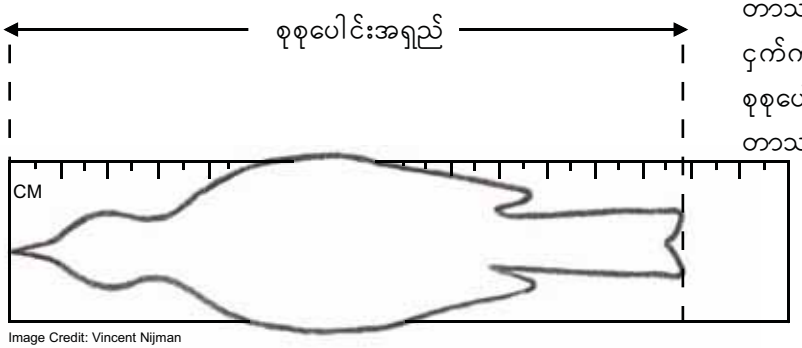

စုစုပေါင်းအရှည်ကိုနုတ်သီးထိပ်မှအမြီးအစွန်းထိတိုင်းတာသည်။
ငှက်ကိုညင်သာစွာဆန့်ပြီးစုစုပေါင်းအရှည်ကိုတိုင်းတာသည်။

ရှင်းလင်းချက်

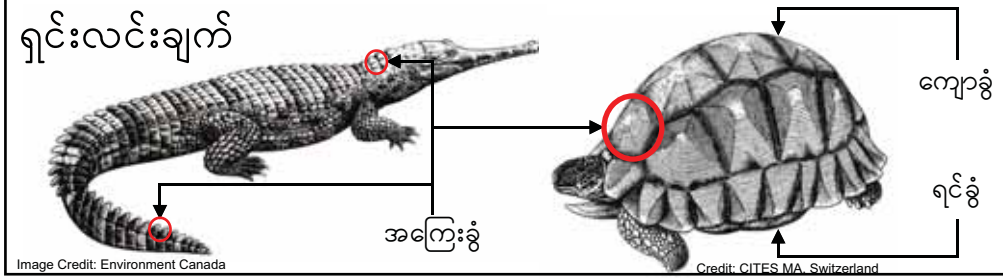

အကြေးခွံ

မာကျောသည့်အပြင်ဘက်အရိုးခွံ၊မိကျောင်းအရေခွံနှင့်လိပ်ခွံများတွင်တွေ့ရသည်။

ကျောခွံ

လိပ်ခွံ၏အပေါ်ဘက်ပိုင်း၊အကြေးခွံမာ(သို့)အရေခွံပျော့ဖြင့်ဖုံးအုပ်ထားသည်။

ရင်ခွံ

လိပ်ခွံ၏အောက်ဘက်ပိုင်း၊အစာအိမ်(ဝမ်းဗိုက်)ဖြင့်ဖုံးအုပ်ထားသည်။

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇွန်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

ပြောင် Baur *Bos gaurus* (ယခု *B. frontalis*) နှင့် စိုင် Banteng (*Bos javanicus*)

ပြောင် Gaur

အခြားအမည်တွေ့ရှိရာဒေသ: Seladang (မလေးရှား), Pyoung (မြန်မာ)
လာအို၊ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘူတန်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊ မြန်မာ၊နီပေါ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ၊

ရုပ်သွင်ပုံစံ: အမြင့် (ပခုံးနေရာ) ၁၆၅–၂၂၀ စင်တီ၊ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၂၅၀–၃၃၀စင်တီ၊ အမြီး ၇၀–၁၀၅စင်တီ၊အလေးချိန် ၆၅၀–၁၀၀၀ကီလို

စိုင် Banteng

အခြားအမည်: Tsaine (မြန်မာ)
ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊လာအိုအင်ဒိုနီးရှား၊မြန်မာ၊ ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ၊

ရုပ်သွင်ပုံစံ: အမြင့် (ပခုံးနေရာ) ၁၂၀–၁၆၀စင်တီ၊ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၁၈၀–၂၂၅စင်တီ၊ အမြီး ၆၅–၇၀ စင်တီ၊ အလေးချိန် ၄၀၀–၉၀၀ကီလို

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

စိုင်– **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: စိုင်–**VU** ပြောင်–**EN**

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Bos gaurus (B. frontalis) - ပြောင်

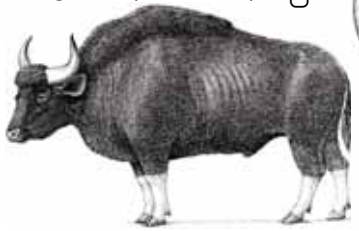

Credit: CITES MA Switzerland

ချိုအရင်းပိုင်းပြားနေသည် မောက်နေသည့် ဦးခေါင်းခွံ

ကိုယ်ထည်အရောင်–အညိုရင့်၊အနက်၊မီးခိုး၊ ခြေထောက်အောက်ပိုင်း–အဖြူရောင်

ဦးချိုအရှည် ၉၅စင်တီနှင့်အထက် ဦးချိုလုံးပတ် ၅၆စင်တီနှင့်အထက်

ချိုအဝါရောင်ရှိပြီး ထိပ်ဖျားပိုင်း အနက်ရောင်ဖြစ်

Credit: Claire Beastall

Bos javanicus - Banteng စိုင်

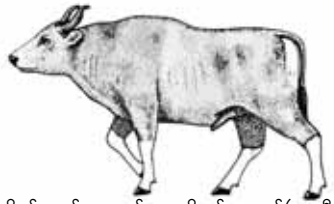

Credit: CITES MA Switzerland

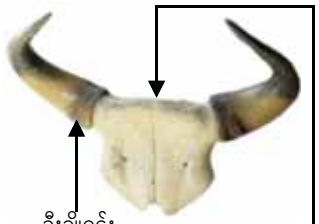

ဦးချိုရင်း လုံးဝန်း

အမွှေးအမျှင် မရှိသည့်ဦးခွံ

ကိုယ်ထည်အရောင်–အညိုရင့်၊အနက်(အထီး) ကိုယ်ထည်အရောင်–အညိုဖျော့(အမ) ပေါင်နှင့်ခြေထောက်အောက်ပိုင်း–အဖြူရောင်

စိုင်အထီးအကောင်ငယ်

Credit: Mark Auliya/TSEA

ဦးချိုအရှည် ၈၆ စင်တီနှင့်အထက် ဦးချိုလုံးပတ် ၄၈

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ ဦးချိုဦးခေါင်းခွံနှင့်အသားများရောင်းဝယ်

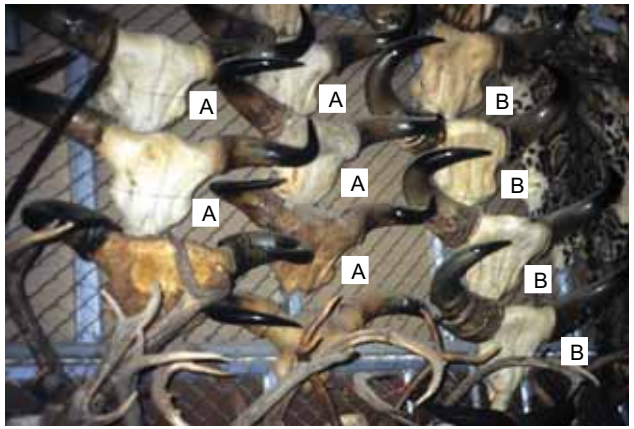

ရောင်းချရန်ပြထားသည့်ချိုများ A: စိုင်ချို B: ပြောင်ချို

Credit: TRAFFIC SEA

ရောင်းချရန်ပြထားသည့်စိုင်ချို

Credit: TRAFFIC SEA

ရောင်းချရန်ပြထားသည့်ပြောင်ချို

Credit: TRAFFIC SEA

ပုံစံတူအကောင်

Bubalus arnee - Water Buffalo ကျွဲ

ချိုအနက်ရောင်

မြောင်းများဖြစ်နေသည့်ချို

ချိုအောက်ခြေပြား

ဦးချိုအရှည် ၁၄၉ စင်တီနှင့်အထက် ဦးချိုလုံးပတ် ၅၈ စင်တီနှင့်အထက်

Bos taurus - အိမ်မွေးနွား

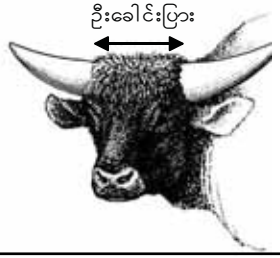

ဦးခေါင်းပြား

Budorcas taxicolor - သားမင်း

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

ဦးချိုရင်းတွင်အရစ်များဖြစ်နေတတ်သည်။

ဦးချိုအရှည် ၆၃.၅ စင်တီနှင့်အထက် ဦးချိုလုံးပတ် ၃၃ စင်တီနှင့်အထက်

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

Image Source: Environment Canada unless stated

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Capricornis spp. - တောဆိတ်မျိုးစိတ်

တောဆိတ် Serow

အခြားအမည် Kambing Gurun (မလေးရှား), တောဆိတ် (မြန်မာ)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘူတန်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား(ဆူမတြား)၊ဂျပန်၊ လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ထိုင်ဝမ်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အလျား ၁၄၀–၁၅၅ စင်တီမီတာ၊ အမြင့် ၈၅–၉၄ စင်တီမီတာ၊ အမြီးအရှည် ၁၁–၁၆ စင်တီမီတာ၊ ဦးချိုအရှည် ၁၅ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

တောဆိတ်မျိုးများအားလုံး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က) တွင်ပါဝင်သည်။(ထိုင်ဝမ်တောဆိတ် *C. swinhoei* - Taiwanese Serow နှင့် ဂျပန်တောဆိတ် *C. crispus* - Japanese Serow မျိုးများမှလွဲ၍)

IUCN: LR - VU အပြောင်းအလဲရှိ
(မျိုးစိတ်အားလုံးစာရင်းတွင်မပါဝင်ပါ။)

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Credit: Claire Beastall

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Credit: Claire Beastall

Credit: Claire Beastall

Credit: Chris Shepherd /TSEA

မျက်လုံးအောက်တွင်ထင်ရှားသည့်ဂလင်းအိတ်များရှိ

– ရှည်လျားသည့်နားရွက်
– လည်ပင်းတို၊ထူပြီးမာကျောသည့်လည်ဆံမွေးများခေါင်းမှပုခုံးအထိရှိ (အည်ရောင်(သို့)အဖြူရောင်ရှိ)၊သားမွေးမှာကြမ်းတမ်းပြီးအရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိ - အည်၊မီးခိုး၊အနက်၊အနီ၊ အောက်ပိုင်းမှာ အရောင်ဖျော့သည်။

ပုံစံတူအကောင်

***Naemorhedus* spp.** - တောင်ဆိတ်မျိုးစိတ်
မျိုးစိတ်များအားလုံး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)စာရင်းဝင်ဖြစ်သည်။
ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၈၂–၁၃၀စင်တီမီတာ
အမြင့်(ပုခုံးနေရာ) ၅၇–၇၈.၅စင်တီမီတာ၊အမြီးအရှည် ၇–၂၀စင်တီမီတာ၊
ဦးချိုအရှည် ၇.၈–၁၂စင်တီမီတာ

– ကိုယ်နှင့်ဦးချိုမှာ *Capricornis* spp ထက်သေးငယ်သည်။
– မျက်လုံးအောက်တွင်ထင်ရှား သည့်ဂလင်းအိတ်များမရှိပါ။
– သားမွေးအရောင်–မီးခိုး၊အည်ရင့်၊အနီ။အောက်ပိုင်းမှာ အရောင်ဖျော့သည်။

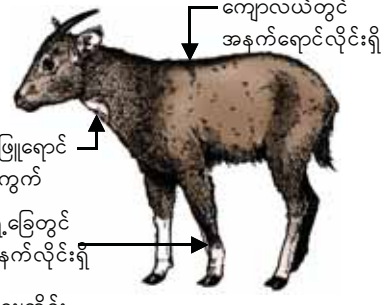

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘူတန်၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊မြန်မာ၊ကိုရီးယား၊လာအို၊နီပေါ၊ပါကစ္စတန်၊ရုရှား၊ထိုင်း

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

ဦးချိုဦးခေါင်း၊ရှေ့ခြေချောင်းစသည့်အစိတ်အပိုင်းများကိုတိုင်းရင်းဆေးဝါးအဖြစ်သုံး၊ အသားစားရန်လည်းရောင်းဝယ်လေ့ရှိ။

တောဆိတ်ချိုများ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

တောဆိတ်ချို
Credit: Chris Shepherd/TSEA

တောဆိတ်ခေါင်းနှင့်ခြေထောက်မှအဆီများထုတ်ယူပုံ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

တောဆိတ်အရေခွံ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

တောဆိတ်ဦးခေါင်း
Credit: Chris Shepherd/TSEA

တောဆိတ်ခေါင်းနှင့်ခြေထောက်မှအဆီများထုတ်ယူပုံ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Pantholops hodgsonii - တိဘက်သမင် Tibetan Antelope

တိဘက်သမင် Tibetan

Credit: Tony Lynam

အခြားအမည် Chiru (အင်္ဂလိပ်), Tsod (တိဘက်), Zanglingyang (တရုတ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ တရုတ် (Qinghai, Xingjiang); India (ဂျမ္မူ–ကက်ရှမာ)

ရုပ်သွင်ပုံစံ အမြင့် (ပုခုံးနေရာ) ၈၅ စင်တီမီတာနှင့်အထက်၊
အလေးချိန် ၄၀ ကီလိုနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

မှတ်ချက်–အခြားသတ်မှတ်ချက်များအတွက်ဒေသခံကျွမ်းကျင်သူများကိုဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

- တိဘက်သမင်အမွေးဖြင့်ရက်လုပ်ထားသည့်သဘက်ပုဝါကို **Shahtoosh** ဟုခေါ်ဆိုသည်။ Shahtoosh ဘက်ပုဝါသည်ပျော့ပျောင်းပါးလွှာပြီးအခြားသဘက်များထက်နွေးထွေးသည်။
- အများအားဖြင့်သဘာဝအရောင်ဖြစ်သည့် အဖြူနှင့်အညိုရောင်ဖြစ်သည်။ တခါတရံအရောင်ဆိုးထားနိုင်သည်။ အဖြူရောင်မှာ တန်ဖိုးအမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်။
- ရက်လုပ်သူ၏အတိုကောက်အမည်ကို သဘက်ပုဝါ၏ထောင့်စွန်းတွင်တွေ့နိုင်သည်။
- သဘက်ပုဝါ၏အစွန်း (သို့)တစ်ထည်လုံးကို အပ်ချည်ဖြင့်ချုပ်လုပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။
- သဘက်ပုဝါ၏အစွန်းများတွင် ကြိုးမျှင်များဖြင့် အဆုံးသတ်ထားသည်။
- အလွန်နုညက်ပြီးမှန်ဘီလူးဖြင့်ကြည့်ပါကရက်လုပ်ထားမှုမှာ စိန့်ပွင့်ပုံစံကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

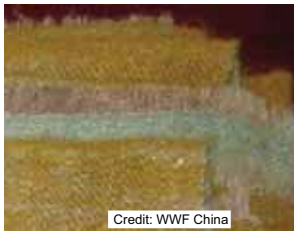
Credit: WWF China

Credit: US Fish & Wildlife

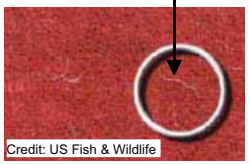
Credit: US Fish & Wildlife

Shahtoosh
သဘက်ပုဝါကိုနုညက်သည့်သားမွေးဖြင့်သာရက်လုပ်ထားပြီးအမွေးရှည်များမပါဝင်ပါ။သို့သော်အရောင်ဖျော့သည့်အမွေးတိုလေးများကိုတွေ့နိုင်သည်။ ၄င်းအမွေးတိုမှာလူ့ဆံပင်မွေးထက်ကြမ်းတမ်းပြီးကောက်ကွေ့မှုရှိပါသည်။

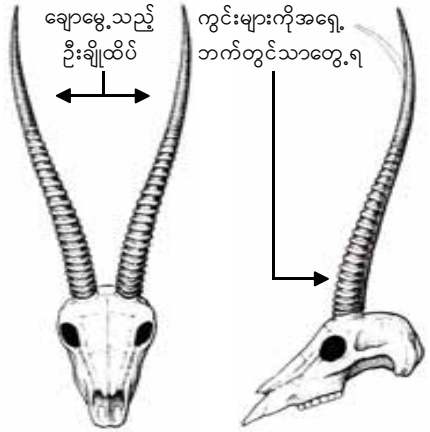

အထီးများတွင်သာတွေ့ရသည့် Chiru ဦးချိုမှာ အလွန်ထူးခြားပါသည်။
Image Credit: Environment Canada

ပုံစံတူသဘက်ပုဝါများ

- ကက်ရှမီးယားဆိတ် Cashmere Goat သားမွေးဖြင့်ရက်လုပ်ထားသည့် Pashmina သဘက်ပုဝါနှင့်ဆင်တူပြီးတန်ဖိုးပိုနည်းသည်။
- shahtoosh သဘက်ပုဝါနှင့်ဆင်တူသော်လည်း အလေးချိန်ပေါ့ပြီး ပျော့ပျောင်းကာ စိန့်ပွင့်ပုံစံရက်လုပ်ထားမှုမတွေ့ရပါ။ ရက်လုပ်ထားမှုမှာ ကြမ်းတမ်းသောကြောင့်အပ်ချည်ကြိုးကိုပင် တဖက်တချက်ဆီသို့ထိုးသွင်းနိုင်သည်။
- ရိုးရာပုံစံဖြင့်ရက်လုပ်ထားသည့် pashmina သဘက်ပုဝါအစွန်းရှိကြိုးမျှင်များမှာရှည်ပြီးတွန့်ကောက်နေပါသည်။.

Credit: US Fish & Wildlife

Credit: US Fish & Wildlife

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အရေခွံနှင့် သားမွေးဖြင့် ရက်လုပ်ထားသည့် သဘက်ပုဝါများ၊တခါတရံဦးချိုပါရောင်းလေ့ရှိ (ဆေးဝါးအဖြစ်လည်းသုံးလေ့ရှိ)

ဖမ်းဆီးသိမ်းယူထားသည့် Shatoosh သဘက်ပုဝါများ
Credit: NRECD, Thailand

အလှဆင်ထားသည့် Chiru ဦးခေါင်းခွံနှင့် ဦးချိုများ
Credit: WWF China

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Saiga tatarica - ဆိုင်ဂါသမင် Saiga Antelope

ဆိုင်ဂါသမင် Saiga Antelope

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ — မွန်ဂိုးလီးယား၊ရုရှား၊ကာဇစ်စတန်၊တာမီနစ္စတန်၊ဥဘက်စ္စတန်

ရုပ်သွင်ပုံစံ — ခေါင်းမှကိုယ်အရှည် ၁၀၈–၁၄၆စင်တီမီတာ၊ အမြီး ၆–၁၃စင်တီမီတာ၊ အလေးချိန် ၂၁–၅၁ ကီလိုဂရမ်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: CR

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

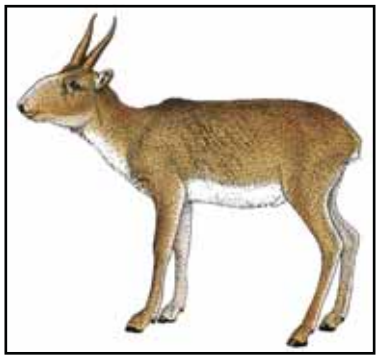

Illustration Credit: Environment Canada

ဦးချို၏ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Credit: TRAFFIC SEA

အခြားချိုများနှင့်မတူပါ။
အထီးများတွင်သာချိုရှိပြီးအောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရသည်-
- အရင်းတွင်အစိုင်ခဲလိုက်ဖြစ်သည်။
- အလင်းတဝက်တပျက်ဖောက်မြင်နိုင်သည်။
- ဖယောင်းညိုရောင်အဖျော့ဖြစ်သည်။
- ကန့်လန့်ဖြတ်ပိုင်းပါကလုံးဝအစိုင်းနီးပါးဖြစ်သည်။
- အနည်းငယ်ကောက်ကွေ့သည်။
- ၃၀ စင်တီမီတာအထက်ရှည်သည်။

Credit: TRAFFIC SEA

၃၀ စင်တီ အထက်

Credit: Environment Canada — Credit: Environment Canada

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ — ဦးချိုတစ်ခုလုံးနှင့် ဦးချိုမခြစ်ယူထားသည့်အလွှာများ

ရောင်းချမည့်ဆိုင်ဂါဦးချိုများ
Credit: TRAFFIC SEA

Credit: TRAFFIC SEA

Credit: TRAFFIC

Credit: TRAFFIC SEA

ဆိုင်ဂါဦးချိုကိုခြစ်ယူထားပုံ
Credit: Claire Beastall

ဆိုင်ဂါဦးချိုဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့်ပစ္စည်းထုပ်နမူနာများ
Credit: TRAFFIC SEA

တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုပ်များတွင်ဆိုင်ဂါဦးချိုဟုဖော်ပြထားသည့်စာလုံး

ဆိုင်ဂါသမင်ဦးချို။

တရုတ်စာလုံး 羚羊角

Pinyin: Ling Yang Jiao

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org. www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Multi-tined Antlers အတက်များစွာရှိသည့်ဦးချိုများ

သမင်ဦးချို Deer Antlers

သမင်မျိုးစိတ်အားလုံး၏ဦးချိုများမှာအရောင်းအဝယ်ရှိပါသည်။ ယခုဖော်ပြထားသည်မှာရောင်းဝယ်မှုများသည့် မျိုးစိတ်များဖြစ်ပါသည်။ ဦးချိုများကို အထိုးများတွင်သာတွေ့ရသည်။ ဦးချိုလဲခြင်း၊ အသစ်ပြန်လည်ထွက်ခြင်းများပုံမှန်ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ (ကျွဲ၊နွားများရှိဦးချိုမှာပြောင်းလဲမှုမရှိပါ)

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]
CITES စာရင်းပြောင်းလဲမှုရှိသည်။
မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)

Axis porcinus - ဂျီ Hog Deer

IUCN: EN, ဗီယက်နမ်တွင်တွေ့ရသည့် *Axis porcinus annamaticus* CR စာရင်းဝင်ဖြစ်သည်။

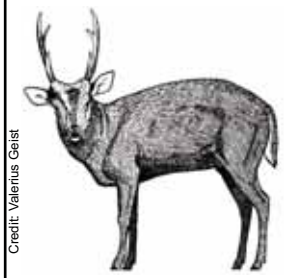

အတက် ၃ ခုရှိ

ထိပ်အခွဖြစ်နေ
အောက်ဆုံးရှိ တတိယမြောက်အတက်မှာ ချွန်ထက်နေသည်

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၁၄၀–၁၅၀ စင်တီ
အမြီးအရှည် ၁၇–၂၁ စင်တီ
အမြင့်(ပုခုံးနေရာ) ၆၅–၇၂ စင်တီ
အလေးချိန် ၇၀–၁၁၀ ကီလို
ပျံ့နှံ့မှု ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ ထိုင်း၊အိန္ဒိယ၊ပါကစ္စတန်

Cervus nippon-Sika Deer ဂျပန်သမင်

IUCN: LC, ဗီယက်နမ်မှ *Cervus nippon pseudaxis* မျိုးမှာ CR စာရင်းဝင်ဖြစ်သည်။

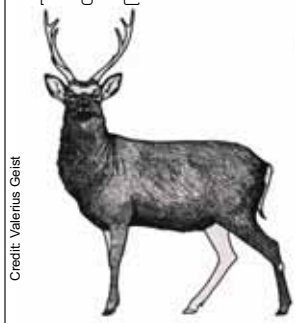

ချိုအရှည် ၉၂စင်တီခန့်
လုံးပတ် ၁၄စင်တီခန့်

အရွယ်ရောက်အထီးတွင်

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၉၅–၁၈၀ စင်တီ
အမြီးအရှည် ၇၅–၁၅၀ စင်တီ
အမြင့်(ပုခုံးနေရာ) ၆၅–၁၁၀ စင်တီ
အလေးချိန် ၈၀ ကီလိုနှင့်အထက်
ပျံ့နှံ့မှု တရုတ်၊ဂျပန်၊ရုရှား၊ထိုင်း၊ဝမ်၊ဗီယက်နမ်

Rucervus (Cervus) duvaucelli - *Barasingha* Deer India သမင်

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)
IUCN: EN

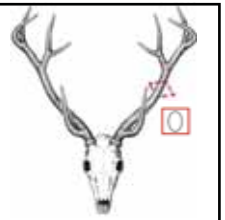

ချိုမှာချောမွေ့၊ အတက်၁၀–၁၅ခုရှိ *Rucervus eldi* နှင့်ဆင်တူ

အတက်ထိပ်များ ချွန်ထက်

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၁၈၀ စင်တီနှင့်အထက်
အမြီးအရှည် ၁၂–၂၀ စင်တီ
အမြင့်(ပုခုံးနေရာ) ၁၁၉–၁၂၄ စင်တီ
အလေးချိန် ၈၁ ကီလိုနှင့်အထက်
ပျံ့နှံ့မှု နီပေါ၊အိန္ဒိယ

ချိုအရှည် ၇၅–၁၀၈ စင်တီ

Rucervus (Cervus) eldii - Eld's Deer ရွှေသမင်

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)
IUCN: EN

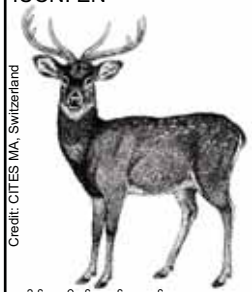

ချိုများကြမ်းတမ်းပြီး အတက်အားလုံးချွန်ထက်နေ

လုံးပတ် ၁၂.၅–၁၉ စင်တီ

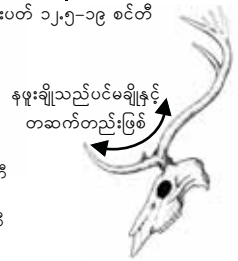

နဖူးချိုသည်ပင်မချိုနှင့် တဆက်တည်းဖြစ်

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၁၅၀–၁၇၀ စင်တီ
အမြီးအရှည် ၂၂–၅၀ စင်တီ
အမြင့်(ပုခုံးနေရာ) ၁၂၀–၁၃၀ စင်တီ
အလေးချိန် ၁၅၀ ကီလို
ပျံ့နှံ့မှု လာအို၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊အိန္ဒိယ

ချိုအရှည် ၈၅–၁၁၇ စင်တီမီတာ

Rusa (Cervus) unicolor - Sambar Deer ဆတ်

IUCN: VU

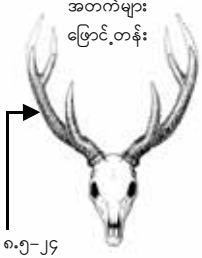

အတက်များ ဖြောင့်တန်း

လုံးပတ် ၈.၅–၂၄ စင်တီ

အကွာအဝေးကျယ်

၂နှစ်သားအထီးတွင် အတက် ၁ ခု၊ ၃နှစ် သားအထီးတွင် အတက် ၂ ခု

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၁၇၀–၂၇၀စင်တီ
အမြီးအရှည် ၂၂–၃၅ စင်တီ
အမြင့်(ပုခုံးနေရာ) ၁၂၀–၁၅၀စင်တီ
အလေးချိန် ၁၅၀–၃၀၀ ကီလို
ပျံ့နှံ့မှု မြန်မာ၊တရုတ်၊လာအို၊မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊သီရိလင်္ကာ၊အင်ဒိုနီးရှား၊ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊အိန္ဒိယ

ချိုအရှည် ၃၈–၁၀၈ စင်တီမီတာ

Cervus timorensis - Javan Deer ဂျာဗားသမင်

IUCN: LR

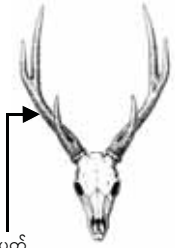

လုံးပတ် ၁၀–၁၇.၈ စင်တီ

ချိုထောင့်များဖြောင့်တန်း

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၁၃၀–၂၁၀စင်တီ
အမြီးအရှည် ၁၀–၃၀ စင်တီ
အမြင့်(ပုခုံးနေရာ) ၈၀–၁၁၀စင်တီ
အလေးချိန် ၅၀–၁၁၅ ကီလို
ပျံ့နှံ့မှု အင်ဒိုနီးရှား

ချိုအရှည် ၄၅–၉၈ စင်တီ

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

ချိုတစ်စုံလုံး၊ ချိုနှုန့် အခြားအစိတ်အပိုင်းများကို တိုင်းရင်းဆေးဝါးတွင်အသုံးပြုရန်ရောင်း

Credit: TRAFFIC Southeast Asia

Credit: TRAFFIC Southeast Asia

Credit: TRAFFIC Southeast Asia

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

Image Source: Environment Canada unless stated

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Moschus spp. - ကတိုးဂျီမျိုးစိတ်များ

ကတိုးဂျီမျိုးများ **Musk Deer spp.**

အခြားအမည် ကတိုးဂျီ(မြန်မာ)

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖဂန်နစ္စတန်၊ဘူတန်၊တရုတ်၊ကိုးရီးယား(တောင်၊မြောက်)၊လာအို၊မွန်ဂိုလီးယား၊မြန်မာ၊ နီပေါ၊ပါကစ္စတန်၊ရုရှား၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ၊

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၇၀–၁၀၀ စင်တီ၊ အမြင့်(ပုခုံး) ၅၀–၆၁ စင်တီ၊ အမြီးအရှည် ၁.၈–၆ စင်တီ၊ အလေးချိန် ၇–၁၇ ကီလို

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ (က)– အာဖဂန်နစ္စတန်၊ ဘူတန်၊မြန်မာ၊ နီပေါ၊ ပါကစ္စတန်၊အိန္ဒိယ၊

CITES နောက်ဆက်တွဲ (ခ)- အခြားနိုင်ငံများတွင်တွေ့ရသည့်ကတိုးဂျီအားလုံး

IUCN: မျိုးစိတ်ပေါ်မူတည်၍ **LC** မှ **EN** အထိအပြောင်းအလဲရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)

Credit: WWF-Canon / Gerald S. CUBITT

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Credit: WWF-Canon / Grigori MAZMANYAN

-ဦးချိုမရှိပါ။
-တင်ပါးပိုင်းသည် ပုခုံးထက် ၅ စင်တီမီတာပိုမြင့်သည်။
-ကိုယ်တွင်မာသည့်အမွေးတိုများရှိပြီး အမွေးရင်းမှာအဖြူ ရောင်ဖြစ်သည်။
-ပုံမှန်အားဖြင့်အညိုရောင်နှင့် အပေါ်ဘက်တွင်မီးခိုးဖျော့ရောင်ရှိသည့်အကွက်ပုံစံမျိုးစုံရှိပြီး အောက်ဘက်တွင်အရောင်ပိုဖျော့သည်။ မေး၊ နားအတွင်းပိုင်းနှင့်ပေါင်အတွင်းပိုင်းမှာ အဖြူရောင်၊လည်ပင်းတဖက်တချက်တွင်လည်းအဖြူရောင်ရှိနိုင်သည်

အထီးများ၏အပေါ်စွယ်သွားမှာ ၇.၅ စင်တီမီတာခန့်ရှည်ပြီးအမများ၏စွယ်သွားမှာပိုသေးသည်

Credit: WWF-Canon / Grigori MAZMANYAN

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ တိုင်းရင်းဆေးဝါးအဖြစ်ရောင်း– အဆီအိတ်တစ်ခုလုံးအပြင်အခြားပုံစံများအဖြစ်လည်းရောင်းလေ့ရှိ (အဆီ၊ဖျန်းဆေး၊ဆေးပလာစတာနှင့်ခေါင်းကပ်ပလာစတာစသည့်)

ကတိုးအဆီအိတ်

ကတိုးဆီဖြင့်ဖော်စပ်ထားသည့်ဆေးဝါးနမူနာများ

Credit: TRAFFIC

ကတိုးအဆီအိတ်

- ၃ နှစ်သားအထက်ရှိသည့် ကတိုးဂျီအထီး၏ လိင်အင်္ဂါနှင့်ချက်အကြားတွင်တွေ့ရသည်။
- ရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည့်အရွယ်အစားမှာ အရှည် ၄–၆ စင်တီ၊ အကျယ် ၃.၅–၄.၅ စင်တီ၊ အနက် ၄–၅ စင်တီ၊
- ကတိုးကောင်မှအဆီအိတ်ကိုဖယ်ထုတ်ပြီးအခြောက်ခံသည်။
- အိတ်အတွင်းမှအရည်သည် တဖြည်းဖြည်းနုညက်ပြီး အမှုန့်ဖြစ်လာသည်။ (နီညိုရောင်မှအနက်ရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိ)

တိုင်းရင်းဆေးဝါးအထုတ်များတွင်ဖော်ပြထားသည့် ကတိုးဂျီဟုသိရှိနိုင်သည့်စာလုံးများ၊

	Musk Deer	Musk
တရုတ်	鹿麝	麝香
Pinyin:	Lu She	She Xiang
ရိုမန်(Roman):	Moschus, Cervi	Moschus

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Felidae (1) - ကြောင်မျိုးများ

ကြောင်မျိုးများ

ရုပ်သွင်ပုံစံ — ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၃၇–၂၈၀ စင်တီမီတာထိ၊
အမြီးအရှည် ၅.၁–၁၁၀ စင်တီမီတာ၊
အလေးချိန် ၁.၅–၃၀၆ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
အိမ်မွေးကြောင်များမှလွဲ၍ကြောင်မျိုးများအားလုံး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)
သို့မဟုတ်နောက်ဆက်တွဲ(ခ) စာရင်းဝင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

သစ်ကြောင်ပေါက်စ
Credit: WWF-Canon / Alain COMPOST

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ကျားသစ် Leopard
Credit: WWF-Canon / Martin HARVEY

ဦးခေါင်း – လုံးဝန်းပြီးတိုသည်။
ကိုယ်ထည် – ပျော့ပြောင်း၊ကြွက်သားများရှိ၊ကျစ်လစ်၊ ချိုင့်ဝင်နေသည့်ရင်အုပ်။
နှံ့သီးခေါင်း– ၂–၄။ ရှေ့ခြေသည်း ၅ ခု၊နောက်ခြေသည်း ၄ ခု။
ခြေဖဝါး –အပြောင်ဖြစ်(အသားများသာ)

အိမ်ကြောင်ခြေသည်း
Credit: Claire Beastall

ခြေသည်းများ– ကုတ်ခြစ်ရန် အသုံးပြုသည်
လျှာ –ကိုက်ဖြတ် စားသောက်ရန် အသုံးပြုသည်

ကျား
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ကျားမင်း Asian Golden Cat
Credit: WWF-Canon / Gerald S. CUBITT

နားရွက်–လုံးဝန်း/ ချွန်သည်။
မျက်လုံး–မျက်ဆံမှာဒေါင်လိုက်ဖြစ်သည်။

တောကြောင်
Credit: WWF-Canon / Roger

ဦးခေါင်းခွံ

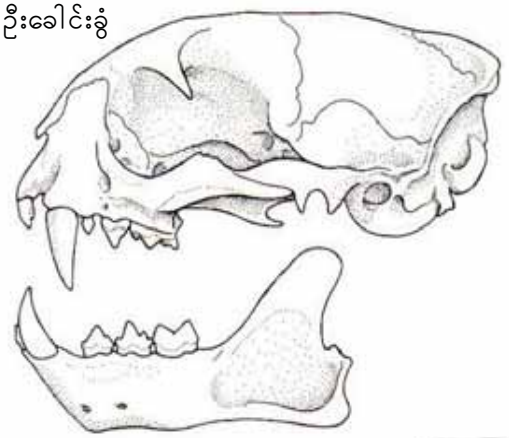

ကြောင်မျိုးများ – ဦးခေါင်းလုံးဝန်းပြီးတိုသည်။ သွား ၂၈–၃၀ ချောင်းရှိသည်။

ကျားဦးခေါင်းခွံ (Panthera tigris)
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ခွေးမျိုးများ –ဦးခေါင်းရှည်သည်။ သွား ၄၂ ချောင်း ရှိသည်။

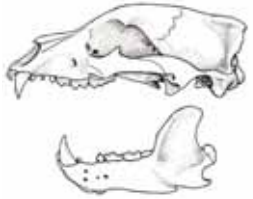

တောကြောင်မျိုးများ– ဦးခေါင်းရှည်ပြီးပြားချပ်သည်။ သွား ၃၂–၄၀ ချောင်း ရှိသည်။

ဝက်ဝံမျိုးများ–ဦးခေါင်းကြီးမား လေးလံသည်။ သွား ၄၀–၄၂ ချောင်း ရှိသည်။

ဖျံမျိုးများ–ဦးခေါင်းမာကျော ကြမ်းတမ်းပြီးမျက်နှာတိုသည်။ သွား ၂၈–၃၈ ချောင်း ရှိသည်။

Image Credit: Tim Lawlor

သွား

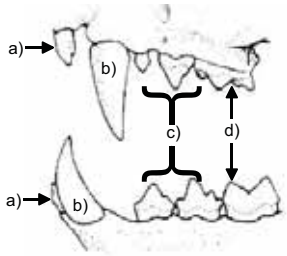

a) ရှေ့သွား(Incisors): သေးငယ်ပြီးတစ်လိုင်းသာ ရှိသည်။ (အပေါ်-၃၊ အောက်–၃)x ၂

b) စွယ်သွား(Canine):ရှည်/ ချွန်ထက်/ အနည်းငယ် ကောက်(ခုံး)။(အပေါ်-၁၊ အောက်–၁)x ၂

c) ကိုက်ဖြတ်သွား(carnassial/pre-molar):ကြီးမားသည်။ (အပေါ်-၂–၃၊ အောက်–၂)x ၂

d) ကြိတ်ဝါးသွား(molar) : အပေါ်သွားသေးငယ်သည်။ (အပေါ်-၁၊ အောက်–၁)x ၂

Image Credit: Tim Lawlor

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အရေခွံ၊အရိုး၊အသား၊သွား၊ခြေသည်း၊တိုင်းရင်းဆေးသုံးအစိတ်အပိုင်းများ၊ အကောင်ရှင်

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Felidae (2): CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင် အရှေ့တောင်အာရှကြောင်မျိုးများ

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင်အရှေ့တောင်အာရှကြောင်မျိုးများ

အိမ်မွေးကြောင်များမှလွဲ၍အခြားကြောင်မျိုးများမှာ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)စာရင်းဝင်များဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Credit: Chris Shepherd/TSEA

Panthera tigris - ကျား Tiger

Credit: WWF-Canon / Mike GRIFFITHS

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည်
၁၄၀–၁၈၀ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၆၀–၉၅ စင်တီမီတာ
အလေးချိန် ၁၈၀–၂၄၅ ကီလို

Credit: Julia Ng/TSEA

Panthera pardus - ကျားသစ် Leopard

Credit: WWF-Canon / Gerald S. CUBITT

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည်
၉၁–၁၉၁ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၄၅–၇၈စင်တီမီတာ
အလေးချိန် ၄၅–၆၅ ကီလို
အနက်ရောင်သားမွေးရှိသည့်ကျားသစ်များ
ကိုအချို့နေရာများတွင်တွေ့ရသည်။
(နေရောင်တွင်အဝိုင်းပြောက်များကိုတွေ့
ရသည်။)

Credit: TSEA

Credit: WWF-Canon / Martin HARVEY

Uncia uncia - နှင်းကျား Snow Leopard

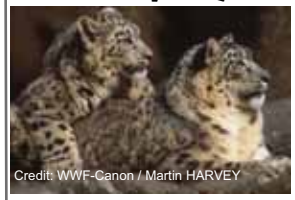
Credit: WWF-Canon / Martin HARVEY

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည်
၁၀၀–၁၃၀ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၈၀–၁၀၀စင်တီမီတာ
အလေးချိန် ၃၀–၅၅ ကီလို
အရေခွံမှာအခြားအရှေ့တောင်အာရှကြောင်
များထက်ရှည်ပြီးဝမ်းဗိုက်မှာပိုထူသည်။

Credit: Chris Shepherd/TSEA

Neofelis nebulosa - အင်းကျား Clouded Leopard

Credit: WWF-Canon / Gerald S. CUBITT

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည်
၆၁–၁၀၆ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၅၅–၉၁စင်တီမီတာ
အလေးချိန် ၁၅–၂၃ ကီလို

Credit: Chris Shepherd/TSEA

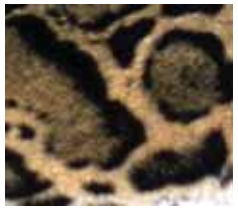
Credit: WWF-Canon / Gerald S. CUBITT

Catopuma temmincki - ကျားမင်း Asian Golden Cat

Credit: WWF-Canon / Gerald S CUBITT

- အရေခွံမွေးမှာပြောင်ချောနေသည်။
- အရေခွံမွေးအရောင်မှာရွှေညိုရောင်၊ အညိုဖျော့မီးခိုးရောင်မှအနက်ရောင် အပြောင်းအလဲရှိသည်။
- နုတ်ခမ်းမွေးအနက်ရောင်ဖြစ်ပြီး အရင်းပိုင်းမှာအရောင်ဖျော့သည်။
- အမြီးအရင်းမှာနက်ပြီး၊အထက်ပိုင်း မှာအရောင်ဖျော့သည်။တခါတရံ အမြီးထိပ်မှာအနက်ရောင်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်– မြန်မာနိုင်ငံမှ အကောင်များမှာ အနက်ရောင် အပြောက်နှင့်အစင်းကြောင်းများ ပါရှိသည်။ အမြီးနှင့်မျက်နှာမှာ အရောင်အသွေးဆင်တူသည်။

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည်
၇၆–၈၄ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၄၃–၅၀စင်တီမီတာ
အလေးချိန် ၁၂–၁၅ ကီလို

Pardofelis marmorata - ကြောင်သလင်း Marbled Cat

Credit: WWF-Malaysia / Ken SCRIVEN

- အမွေးမှာအလွန်ထူသည်။
- အင်းကျား *Neofelis nebulosa* နှင့်ဆင်တူပြီးအရွယ်ပိုငယ်သည်။ ခြေထောက်တွင်အနက်ပြောက်များပိုမျ ားသည်။

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည်
၄၅–၅၃ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည်၄၇–၅၅ စင်တီမီတာ
အလေးချိန် ၂–၄ ကီလို

Prionailurus planiceps - ကြောင်ခေါင်းပြား Flat-headed Cat

Credit: Claire Beastall

- နားရွက်သေးပြီးခေါင်းထိပ်မှာရှည်လျား ပြားချပ်သည်။
- အရေခွံမွေးအနီရင့်ရောင်ရှိသည်။ နုတ်ခမ်းမွေးအရင်းမှာမီးခိုးရောင်ဖြစ်ပြီး ဖျော့တော့သည့်အစက်အပြောက် များရှိသည်။

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည်
၄၄–၅၀စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၁၃–၁၇စင်တီမီတာ
အလေးချိန် ၁.၅–၂.၂ ကီလို

Prionailurus bengalensis - သစ်ကြောင် Leopard Cat

Credit: WWF-Malaysia / E.P. Gee

- အနီရောင်(သို့)အဝါရောင်ရှိပြီး ကိုယ်အပေါ်ပိုင်းတွင်အနက်ရောင် အကွက်များအမြီးထိပါရှိသည်။ကို ယ်အောက်ပိုင်းအဖြူရောင်ဖြစ်ပြီး အနက် ရောင်အကွက်များပါရှိသည်။
- ကြောင်တံငါ(Fishing Cat - *Prionailurus viverrinus* - ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည်၇၂–၇၈ စင်တီ) နှင့်ဆင်တူသော်လည်း အရွယ်ငယ်သည်။

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည်
၄၀–၅၅ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၂၃–၂၉
စင်တီမီတာ

မှတ်ချက်–ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ထိုင်းနှင့် India တို့တွင်တွေ့ရသောမျိုးများမှာ CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)ဖြစ်ပြီး၊ အခြားမျိုးအားလုံးမှာနောက်ဆက်တွဲ (ခ)များဖြစ်သည်။

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

“လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Felidae (3) ကြောင်မျိုးများ–ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုအများဆုံးအစိတ်အပိုင်းများ

ကြောင်မျိုးများ – ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုအများဆုံးအစိတ်အပိုင်းများ

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အရိုး၊အသား၊သွား၊ခြေသည်း၊တိုင်းရင်းဆေးဝါးတွင်သုံးရန်အရိုး/ အစွယ်အမှုန့်.
(အရေခွံပုံစံခွဲခြားသတ်မှတ်မှုအသေးစိတ်ကို CITES နောက်ဆက်တွဲ–ကစာရင်းဝင်အရှေ့တောင်အာရှကြောင်မျိုးများများတွင်လေ့လာနိုင်ပါသည်။)

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

အိမ်ကြောင်များမှလွဲ အခြားကြောင်များအားလုံး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)/ နောက်ဆက်တွဲ(ခ)စာရင်းဝင်များဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

သစ်တက်ကြောင်ပေါက်စ
Credit: WWF-Canon / Alain COMPOST

အရိုး

အရိုးအားလုံးရောင်းဝယ်လေ့ရှိ

ကျားဦးခေါင်းခွံ
Tiger (*Panthera tigris*)
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဖမ်းဆီးရမိသည့်ကျားရိုးများ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

...တိုင်းရင်းဆေးဝါးတွင်သုံးရန်အရိုး/ အစွယ်များကိုအမှုန့်ပြုလုပ်ကာရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။

တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုတ်များတွင်ဖော်ပြထားသည့်ကျားနှင့်ကျားသစ်စာလုံးပေါင်းများ

တရုတ်စာလုံးပေါင်း		Pinyin:
ကျားရိုး	虎骨	Hu Gu
ကျားသစ်ရိုး	豹骨	Bao Gu

ကျားရိုးဖြင့်ထုတ်လုပ်ထားသည့်ဆေးဝါးနမူနာများ
Credit: TRAFFIC

သွား

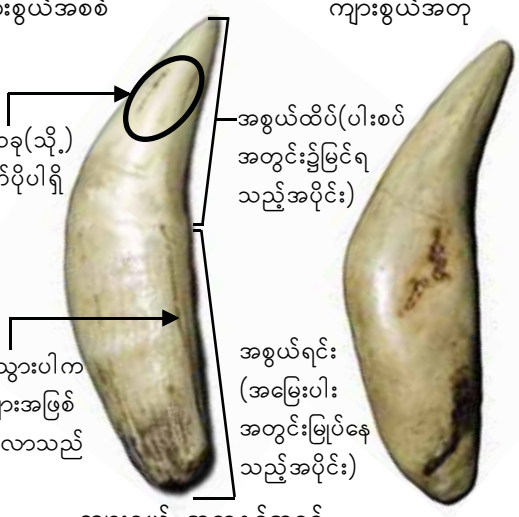

ကျားစွယ်–အတုနှင့်အစစ် Credit: Chris Shepherd/TSEA

ကျားစွယ်ဖြင့်ထုလုပ်ထားသည့်ပန်းပုစွဲများ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

အရေခွံမှာအစစ်ဖြစ်ပြီးသွားမှာအတုဖြစ်သည်။သွားများမှာသီးသန့်ရောင်းထားပြီးဖြစ်နိုင်ပါသည်။
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ခြေစွယ်၊လက်စွယ်များ

စက်ပိုင်းပုံစံနီးပါးဖြစ်
အဝါဖျော့ရောင်ရှိ

အလင်းရောင်ဖောက်ထွင်းနိုင်သည်
အရိုးထိပ်ပိုင်းမှာပြားချပ်သည့်ပုံစံရှိသည်

Credit: USFWS Photo
အရိုးထိပ်ပိုင်းမှာပြားချပ်သည့်ပုံစံရှိ

ကျားထီးလိင်အင်္ဂါ

ကျားထီးလိင်အင်္ဂါ
Credit: C. Beastall

ကျားထီးလိင်အင်္ဂါအတုကိုအောက်ပါအချက်များဖြင့်ခွဲခြားနိုင်သည်...

၁. ထင်ရှားသည့်အမွေးများရှိနေခြင်း
၂. ကြီးမားသည့်လိင်အင်္ဂါအရိုးများကို X-ray ဖြင့်စစ်ဆေးကြည့်နိုင်ခြင်း
၃. ၂၀ စင်တီမီတာထက်ပိုရှည်ခြင်း

လတ်ဆတ်နေသေးသည့်ကျားသစ်လိင်အင်္ဂါ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

လိင်အင်္ဂါရှိအမွေးနုများမှာတွေ့ရန်ခက်ခဲ

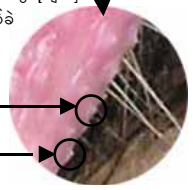

ကျားထီးလိင်အင်္ဂါအတု
Credit: Leong/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

အရှေ့တောင်အာရှဖျံများ Southeast Asian Otters

အရှေ့တောင်အာရှဖျံများ

အခြားအမည် Memerang (မလေးရှား)

ရုပ်သွင်ပုံစံ အညိုရောင်(လည်ပင်းရောင်ဖျော့)၊ထူထဲသည့်အမွေး၊ရှည်သွယ်သည့်ကိုယ်၊ ကွန်ယက်ပုံခြေဖဝါး၊ရှည်လျားသည့်အမြီး၊
အရှေ့တောင်အာရှဖျံများ–ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၃၆–၈၀စင်တီမီတာ၊ အမြီး ၂၂.၅–၄၈ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)ဖြစ်သည့်ခြောင်းခြားဖျံ ***(Lutra lutra)*** မှလွဲ၍ဖျံမျိုးစိတ်အားလုံး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

ဖျံမွေးချော *Lutra perspicillata* (Smooth Otter)
Credit: Claire Beastall

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Aonyx cinerea ခြေသည်းငယ်ဖျံ
Asian Small-clawed Otter
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: VU

Credit: Gerald S CUTBITT/WWF-Canon

ခေါင်းမှကိုယ်အရှည် ၃၆–၅၅စင်တီ၊
အမြီး ၂၅–၃၅ စင်တီ
- အရွယ်ငယ်
- အညိုရင့်ရောင်/မီးခိုးညိုရောင်
- လည်ပင်းနှင့်ဘေးဘက်အရောင်ပိုဖျော့
- ခြေသည်းများအလွန်သေးသဖြင့် ခြေရောင်းထိပ်များကိုမကျော်ပါ။

တွေ့ရှိရာဒေသ–အာရှ/အရှေ့တောင်အာရှ–ဘရူနိုင်း၊ဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊ မလေးရှား၊မြန်မာ၊ဖိလစ်ပိုင်၊စင်္ကာပူ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊

Lutra sumatrana ဖျံပုံဏား
Hairy-nosed Otter
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: EN

Credit: Annette Olsson/CI Cambodia

ခေါင်းမှကိုယ်အရှည် ၅၀–၈၀ စင်တီ၊
အမြီး ၃၇–၅၀ စင်တီ
- လည်ပင်းဘေးအပါအဝင်အောက်ပိုင်း အညိုရင့်ရောင်ရှိသည်။
- မေးနှင့်လည်ပင်းတွင်ပုံစံမတူသည့်အကွက်များရှိသည်။
- အမြီးမှာလုံးဝန်းသည်။
- နှာခေါင်းထိပ်တွင်အမွေးများရှိသည်။

တွေ့ရှိရာဒေသ– ကမ္ဘောဒီးယား၊မလေးရှား၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အရေခွံနှင့်အလှမွေးရန်

ဖျံအရေခွံ– ဖျံပုဏား(ညာ)၊ဖျံမွေးချော(ဘယ်)
Credit: Annette Olsson/CI Cambodia

Lutra lutra ခြောင်းခြားဖျံ
Eurasian Otter
CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)
IUCN: NT

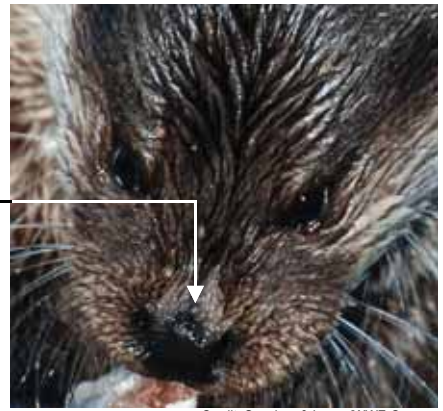

Credit: Sanchex & Lopez/WWF-Canon

ခေါင်းမှကိုယ်အရှည် ၅၅–၇၂ စင်တီ၊
အမြီး ၃၇.၅–၄၈ စင်တီ
- နှာခေါင်းထိပ်နှင့်မျက်နှာရှိအမွေးများ ဆက်သည့်နေရာသည် "W" ပုံစံဖြစ်သည်။
- အမွေးတိုပြီးရှည်ထွက်နေသည့်အမွေးများမှာ မီးခိုးရောင်ကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်။
- အမြီးထိပ်မှာလုံးဝန်းသည်။

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဥရောပ၊အာရှ. အရှေ့တောင်အာရှ–ကမ္ဘောဒီးယား၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊

Lutra perspicillata ဖျံမွေးချော
Smooth-coated Otter
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: VU

Credit: Claire Beastall

ခေါင်းမှကိုယ်အရှည် ၆၅–၇၅ စင်တီ၊
အမြီး ၄၀–၄၅ စင်တီ
- အမွေးများတောက်ပချောမွတ်နေသည်။
- လည်ပင်းနှင့်လည်ပင်းဘေးအရောင်ဖျော့၊
- နှာခေါင်းထိပ်နှင့်မျက်နှာရှိအမွေးများ ဆက်သည့်နေရာမှာအဖြောင့်ဖြစ်သည်။
- အမြီးအနည်းငယ်ပြားသည်။

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘူတန်၊ဘရူနိုင်း၊ဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊အီရတ်၊လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ပါကစ္စတန်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊

ပုံစံတူအကောင်

Cynogale benettii - ဖျံကြောင် **Otter Civet**
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: EN

Credit: WWF_PHKA_VATech

- အညိုရင့်ရောင်
- အမြီးတိုသည်။
- မျက်လုံးပေါ်တွင် ဖျော့သည့်အကွက်ရှိ၊
- ပါးစပ်အဖြူရောင်ဖြစ်ပြီးအလွန်ရှည်သည့်နှုခမ်းမွေးရှိ၊

ခေါင်းမှကိုယ်အရှည် ၅၇.၅–၆၈ စင်တီ၊
အမြီး ၁၂–၂၀.၅ စင်တီ၊

တွေ့ရှိရာဒေသ– ဘရူနိုင်း၊ဒါရုဆလင်၊အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ထိုင်း၊(စင်္ကာပူ၊ဗီယက်နမ်နှင့်တရုတ်တွင် မသေချာပါ။)

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Helarctos malayanus - မလေးဝက်ဝံ Sun Bear

မလေးဝက်ဝံ Sun Bear:

အခြားအမည် မလေးဝက်ဝံ(မြန်မာ)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား (ဆူမတြား၊ကီလီမန်တန်)၊ လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၁၀၀–၁၄၀စင်တီမီတာ ၊ အမြီးအရှည် ၃–၇ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Credit: Gabriella Fredriksson

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

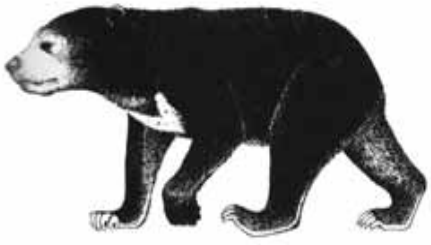

ရင်ဘက်ရှိအမှတ်အသားပုံစံ*

ရှေ့ခြေဖဝါး*

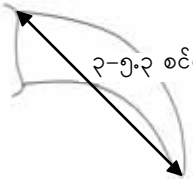

ရှေ့ခြေသည်း*

နောက်ခြေဖဝါး*

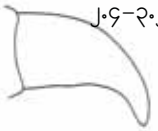

နောက်ခြေသည်း*

ပုံစံတူအကောင်

အာရှဝက်ဝံနက် **Asiatic Black Bear** - *Ursus thibetanus*

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၁၂၀–၁၅၀ စင်တီမီတာ၊ အမြီးအရှည် ၃–၇ စင်တီမီတာ

ရင်ဘက်ရှိအမှတ်အသားပုံစံ*

ရှေ့ခြေဖဝါး*

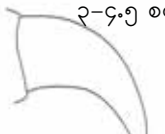

ရှေ့ခြေသည်း*

နောက်ခြေဖဝါး*

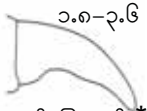

နောက်ခြေသည်း*

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်ရှင်၊ရုပ်လုံးသွင်း၊အသား၊ခြေသည်း၊ခြေဖဝါး၊သွား၊အရေခွံ၊သည်းခြေအိတ်၊ သည်းခြေအရည်

မလေးဝက်ဝံခြေဖဝါးများ

Credit: Chris Shepherd/TSEA

မလေးဝက်ဝံခြေဖဝါး

Credit: Klote

အာရှ ဝက်ဝံနက်ခြေဖဝါး

မလေး ဝက်ဝံခြေဖဝါး

ဝက်ဝံခြေဖဝါးများနှင့်အခြားအစိတ်အပိုင်းများမှအဆီထုတ်ယူပုံ

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဝက်ဝံသည်းခြေအရည်ဟုဖော်ပြထားသည့်စာလုံး

တရုတ်စာလုံး 熊胆

Pinyin: Xiong Dan

မလေးဝက်ဝံသည်းခြေအိတ်

Credit: Mei Hsiu Hwang

မလေးဝက်ဝံခြေသည်း

Credit: Mei Hsiu Hwang

ရုပ်လုံးသွင်းမလေးဝက်ဝံ

Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

* Image Source: Environment Canada

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network TRAFFIC WILDLIFEALLIANCE FREELAND

Ursus thibetanus - အာရှဝက်ဝံနက် Asiatic Black Bear

အာရှဝက်ဝံနက် Asiatic Black Bear

အခြားအမည် ဝက်ဝံကြီး(မြန်မာ)

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖကန်နစ္စတန်၊ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘူတန်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အီရန်၊ဂျပန်၊ကိုရီးယား၊ လာအို၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ပါကစ္စတန်၊ရုရှား၊ထိုင်ဝမ်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အလျား ၁၂၀–၁၅၀ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၆–၁၀ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: VU (အီရန်နှင့်ပါကစ္စတန်၌တွေ့ရသောမျိုးများမှာCR စာရင်းဝင်များဖြစ်သည်)

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Credit: Claire Beastall

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ရင်ဘက်အမှတ်အသား

ရှေ့ခြေဖဝါး

နောက်ခြေဖဝါး

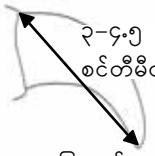

၃–၄.၅ စင်တီမီတာ
ရှေ့ခြေသည်း

၁.၈–၃.၆ စင်တီမီတာ
နောက်ခြေသည်း

ပုံစံတူအကောင်

Helarctos malayanus - မလေးဝက်ဝံ **Sun Bear**
CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အလျား ၁၀၀–၁၄၀ စင်တီ
အမြီးအရှည် ၃–၇ စင်တီမီတာ

ရင်ဘက်အမှတ်အသား

ရှေ့ခြေဖဝါး

နောက်ခြေဖဝါး

၂–၅.၃ စင်တီ
ရှေ့ခြေသည်း

၁.၈–၃.၆ စင်တီ
နောက်ခြေသည်း

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အကောင်အရှင်၊အသား၊ခြေသည်း၊ခြေဖဝါး၊အရေခွံ၊သည်းခြေအိတ်၊သည်းခြေရည်

ဝက်ဝံခြေဖဝါးနှင့်သည်းခြေအိတ်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

အာရှဝက်ဝံ
နက်ခြေဖဝါး

မလေးဝက်ဝံ
ခြေဖဝါး

ရောင်းခြရန်ပြသထားသည့်ဝက်ဝံခြေဖဝါးနှင့်အခြားအစိတ်အပိုင်းများ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဝက်ဝံသည်းခြေရည်ဟုဖော်ပြ
ထားသည့်စာတန်း

တရုတ်စာတန်း: 熊胆

Pinyin: Xiong Dan

ဝက်ဝံသည်းခြေအိတ်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဝက်ဝံအကောင်ပေါက်မှသည်းခြေအိတ်ဖယ်ထုတ်ထားပုံ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

* Image Source: Environment Canada

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFEALLIANCE · FREELAND

Hemigalus derbyanus - ကြောင်ဝံစင်းကျား Banded Palm Civet & *Chrotogale owstoni* - Owston's Civet

ကြောင်ဝံစင်းကျား Banded Palm Civet

အခြားအမည် Musang belang (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘရူနိုင်းဒါရူဆလင်(?) အင်ဒိုနီးရှား(ကီလီမန်တန်၊ ဆူမတြား)၊ မလေးရှား၊မြန်မာ၊ထိုင်း

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၄၅–၅၆ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၂၅–၃၆ စင်တီမီတာ

Owston's Civet

အခြားအမည် Cầy vằn (ဗီယက်နမ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ကမ္ဘောဒီးယား (?)၊တရုတ်၊ လာအို၊ ဗီယက်နမ်၊

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၅၁–၆၃ စင်တီမီတာ
အမြီးအရှည် ၃၈–၄၈ စင်တီမီတာ

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

ကြောင်ဝံစင်းကျား Owston's Civet: သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄) သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

***Hemigalus derbyanus* - ကြောင်ဝံစင်းကျား: Banded Palm Civet**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: VU

- ကိုယ်လုံးမှာကာကီရောင်အဖျော့မှ ရွှေညိုရောင်ရှိ၊အောက်ဘက်တွင်အရောင်ပိုဖျော့သည်။
- ကျောခုံးပေါ်တွင်ထင်ရှားသည့်အညိုရင့်ရောင်(သို့)အနက်ရောင်လိုင်းစင်းများရှိသည်။
- မျက်နှာနှင့်လည်ပင်းတွင်ဒေါင်လိုက်လိုင်းစင်းများရှိသည်။
- အမြီးမှာလုံးဝန်းပါးအညိုရင့်ရောင်ဖြစ်ပြီး အရင်းပိုင်းတွင်းလိုင်းစင်းများရှိသည်။

Credit: Chan Ah Lak

***Chrotogale owstoni* - Owston's Palm Civet**

CITES တွင်သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

IUCN: VU

- ကိုယ်လုံးမှာမီးခိုးဖြူမှကာကီညိုရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိ၊အောက်ဘက်တွင်အရောင်ပိုဖျော့သည်။
- ကျောခုံးပေါ်တွင်ကြီးမားသည့်ကန့်လန့်ဖြတ်လိုင်းများရှိသည်။
- မျက်နှာနှင့်လည်ပင်းတွင်လိုင်းစင်းများရှိသည်။
- တစ်ကောင်ချင်းစီ၏ ပုံစံမှာပြောင်းလဲမှုရှိသည်။
- အမြီးရင်းတွင်လိုင်းစင်းများရှိပြီး အဖျားမှာအနက်ရောင်ဖြစ်သည်။

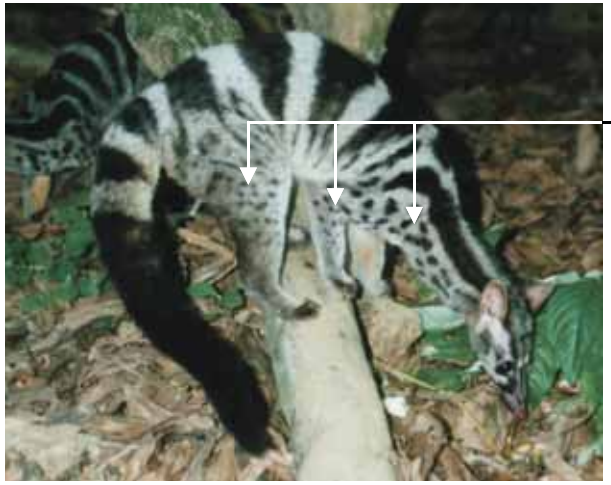

လည်ပင်းနှင့်ခြေထောက်များတွင်အနက်ရောင်အစက်အပြောက်များရှိသည်။

Credit: Scott Roberton

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

သားမွေး(အရေခွံ)နှင့် ရုပ်လုံးသွင်းကောင်များ

Credit: Barney Long/FFI Vietnam

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

"လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Prionodon pardicolor - လင်စိုင်ပြောက် Spotted Linsang & *Prionodon linsang* - လင်စိုင်ကြား Banded Linsang

လင်စိုင်ပြောက် Spotted Linsang

အခြားအမည် Cày gấm (ဗီယက်နမ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊လာအို၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကိုယ်ထည်အရှည် ၃၅ စင်တီမီတာ၊
အမြီးအရှည် ၃၁–၃၄ စင်တီမီတာ

လင်စိုင်ကြား Banded Linsang

အခြားအမည် Linsang (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ မြန်မာ၊ထိုင်း၊မလေးရှား၊အင်ဒိုနီးရှား၊ ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကိုယ်ထည်အရှည် ၃၅–၄၅ စင်တီမီတာ၊
အမြီးအရှည် ၃၀–၄၂ စင်တီမီတာ

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
သားမွေးနှင့်ရုပ်လုံးသွင်းအကောင်များ
ကိုအမှတ်တရပစ္စည်းအဖြစ်ရောင်း

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Prionodon pardicolor - လင်စိုင်ပြောက် **Spotted Linsang**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)
IUCN: LC

- အဖြူ၊အညိုဖျော့၊လိမ္မော်ရောင်အပြောင်းအလဲရှိ
- ကိုယ်ခန္ဓာဘေးနှင့်အပေါ်ဘက်တွင်ပုံစံနှင့်အရွယ်မတူသည့်အကွက်များရှိ
- လည်ပင်းဘေးဘက်တွင်အနက်လိုင်းများရှိ
- သီးသန့်ဖြစ်နေသည့်အပြောက်အစက်များရှိ

Credit: Barney Long/WWF

Prionodon linsang - လင်စိုင်ကြား **Banded Linsang**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: LC

- အဖြူရောင်၊ရွှေရောင်၊လိမ္မော်ရောင်ရှိ
- ကိုယ်ပေါ်တွင်ကြီးမားသည့်အနက်/အညိုရောင်ကွက်များနှင့်ရောနေသည့်အနက်ရောင်ကန့်လန့်ဖြတ်လိုင်း ၅ ခုရှိ၊ လည်ပင်းဘေးတွင်ဒေါင်လိုက်စင်းများရှိ
- အမြီးတဝိုက်တွင်အနက်ရောင်းလိုင်း ၇ ခုရှိ

Credit: Sergio Baffoni

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

“လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Arctictis binturong - ဝံကြောင် Binturong

ဝံကြောင် Binturong

အခြားအမည် Bear Cat (အင်္ဂလိပ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘူတန်၊ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊ မလေးရှား၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ဖိလစ်ပိုင်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၆၅-၉၅ စင်တီမီတာ၊ အမြီးအရှည် ၅၀-၈၀ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(၃) အဖြစ်သတ်မှတ်ထားသည်။

IUCN: VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Credit: David Lawson/WWF-Canon

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

- ရှည်လျားကြမ်းတမ်းသည့်သားမွေးတွင်အဖြူ/အနီရောင်အမွေးများရှိသည်။
- ခေါင်းရှိအမွေးများမှာအရောင်ပိုဖျော့သည်။

Credit: Claire Beastall

အမြီးကိုလိပ်ခွေထားနိုင်သည်။ (အရာဝတ္ထုများကိုဖမ်းဆုတ်နိုင်သည်)

Credit: Claire Beastall

အမြီးမှာရှည်လျားပြီးအမြီးရင်း တွင်ထူထဲသည့်အမွေးများရှိ

လုံးဝန်းသည့်နား၊နားအစွန်းမှာအဖြူရောင်ရှိ ပြီးကြမ်းတမ်းသည့်အမွေးများရှိ

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အရေခွံ၊ အကောင်ငယ်များကိုမွေးမြူရန်

Credit: TRAFFIC Southeast Asia

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Rhinocerotidae spp. - ကြံ့မျိုးစိတ်များ

ကြံ့မျိုးစိတ်များ

အခြားအမည် Badak (မလေးရှား)

အာရှတိုက်တွင်တွေ့ရသည့်ကြံ့ ၃ မျိုး

Dicerorhinus sumatrensis - ဆူမတြားကြံ့၊အင်ဒိုနီးရှား(ကီလီမန်တန်၊ဆူမတြား)၊မလေးရှား၊ထိုင်း၊

Rhinoceros sondaicus - ဂျဗားကြံ့၊အင်ဒိုနီးရှား(ဂျဗား)၊မလေးရှား(မျိုးတုံးနိုင်ရန်ရှိ)၊ဗီယက်နမ်

Rhinoceros unicornis - အိန္ဒိယကြံ့(ဂျိုတစ်ချောင်းကြံ့)၊ဘူတန်၊အိန္ဒိယ၊နီပေါ၊

အာဖရိကတိုက်တွင်တွေ့ရသည့်ကြံ့ ၂ မျိုး

Diceros bicornis - ကြံ့နက်နှင့် *Ceratotherium simum* ကြံ့ဖြူ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အမြင့်(ပုခုံးနေရာ) ၁၀၀–၁၈၀ စင်တီမီတာ၊အလေးချိန် ၀.၆–၂.၇ တန်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [a]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

တောင်အာဖရိကနှင့် Swaziland တွင်ရသည့်ကြံ့ဖြူ *Ceratotherium simum simum* သည် နောက်ဆက်တွဲ(ခ)ဖြစ်သည်။

IUCN: *Dicerorhinus sumatrensis, Rhinoceros sondaicus, Diceros bicornis:* **CR,** *Rhinoceros unicornis:* **VU,** *Ceratotherium simum:* **NT** (Northern populations of *C. simum*: **CR**)

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သားငှက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)

Dicerorhinus sumatrensis
Credit: Claire Beastall

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးများနှင့်မှားနိုင်ရန်မရှိပါ။

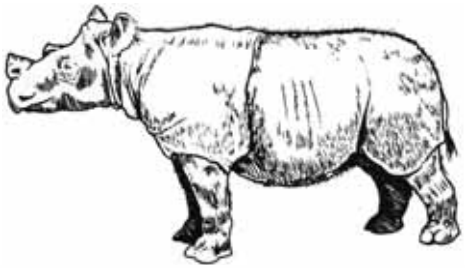

Dicerorhinus sumatrensis - ဆူမတြားကြံ့

အမြင့်(ပုခုံးနေရာ)၁၀၀–၁၅၀စင်တီ

အလေးချိန် ၀.၆–၀.၉၅ တန်

ဦးချို ၂ ချောင်း– ရှေ့ချို ၂၅–၇၉စင်တီ၊ နောက်ချို ၁၀စင်တီအောက်သာရှိ

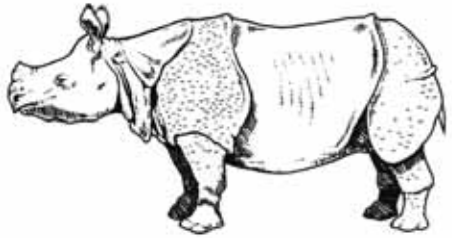

Rhinoceros sondaicus - ဂျဗားကြံ့

အမြင့်(ပုခုံးနေရာ)၁၅၀–၁၇၀စင်တီ

အလေးချိန် ၀.၉–၂.၃ တန်

ဦးချို ၁ ချောင်း– ၂၅စင်တီ(အထီး)၊ အမများ၏ချိုသည်သေးပြီးတခါတရံမရှိပါ။

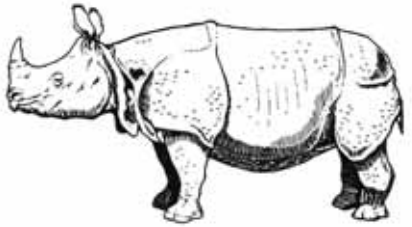

Rhinoceros unicornis - အိန္ဒိယကြံ့(ဂျိုတစ်ချောင်းကြံ့)

အမြင့်(ပုခုံးနေရာ)၁၇၅–၂၀၀စင်တီ

အလေးချိန် ၁.၈–၂.၇ တန်

ဦးချို ၁ ချောင်း– ၂၀–၆၁ စင်တီ

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ ဦးချို၊အရေခွံ၊အမှတ်တရပစ္စည်း

မှတ်ချက် ရောင်းဝယ်သူများသည် ကြံ့ချိုစစ်မှန်ကြောင်းသက်သေအဖြစ် တခါတရံ အရေခွံအချို့ကို ဦးချိုနှင့်အတူပူးတွဲထားတတ်သည်။

ကြံ့ချိုသည် ဆံချည်မျှင်နှင့်လက်သည်းခွံများတွင်ပါဝင်သည့် keratin ပရိုတိန်းဓာတ်ဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသည်။

ကြံ့အရေခွံသည် ၅ စင်တီမီတာခန့်ထူပါသည်။

တိုင်းရင်းဆေးဝါးများတွင်ကြံ့ချိုဟုဖော်ပြထားသည့်စာလုံး

တရုတ်စာလုံး	犀牛角	犀角

Ceratotherium simum ကြံ့ဖြူခြေဖဝါး
Credit: Environment Canada

Ceratotherium simum simum ကြံ့ဖြူဦးချို

ချိုတွင်ဒဏ်ရာကိုတွေ့နိုင်သည်။
Credit: WWF-Canon / Martin HARVEY

ဖမ်းဆီးရမိသည့်ကြံ့ချိုများ
Credit: WWF-Canon / Mark ATKINSON

Yemen နိုင်ငံတွင်ကြံ့ချိုကိုဓားလက်ကိုင်ရိုးအဖြစ်အသုံးပြုသည်။ Credit: WWF-Canon / Esmond Bradley MARTIN

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

Image Source: Environment Canada

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Manis spp. - သင်းခွေချပ်မျိုးများ

သင်းခွေချပ် Pangolin

အခြားအမည် သင်းခွေချပ်(မြန်မာ)၊ Tê Tê (ဗီယက်နမ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖရိက၊ အာရှ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၄၂၅–၅၅၀ စင်တီမီတာ၊
အမြီးအရှည် ၁၆၀–၄၇၀ စင်တီ၊ အလေးချိန် ၅–၇ ကီလို

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)–ရောင်းချခွင့်ခွဲတမ်းမရှိပါ။
သဘာဝတောအတွင်းဖမ်းမိသည့်အာရှသင်းခွေချပ်များအား
နိုင်ငံတကာတွင်စီးပွားဖြစ်ရောင်းဝယ်မှုကိုခွင့်မပြုပါ။

IUCN: EN အထိအမျိုးမျိုးစာရင်းဝင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

α

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Credit: WWF-Malayaia / Stephen Hogg

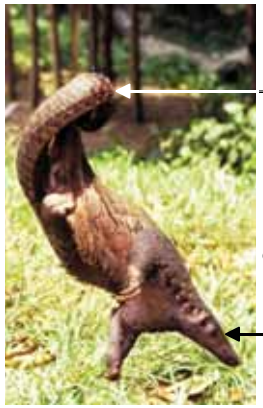

Credit: Chris Shepherd/TSEA

လိပ်ထားနိုင်သည့်အမြီး

သွားမရှိပါ

ထိပ်ချွန်သည့်ဦးခေါင်း

ပုံစံတူအကောင် အခြားမျိုးတူအုပ်စုများမရှိပါ။

သင်းခွေချပ် ၈ မျိုးရှိ–အာဖရိကတွင် ၄ မျိုး၊ အာရှတွင် ၁ မျိုးတွေ့ရသည်။
အရှေ့တောင်အာရှတွင်မျိုးစိတ် ၃ မျိုးတွေ့ရသည်။
မှတ်ချက်– *Manis javanica* နှင့် *Manis culionensis* ကိုခွဲခြားရန်ခက်ခဲသည်။

Manis pentadacyla **(တရုတ်သင်းခွေချပ်)**

- နောက်ခြေဖဝါးရှိခြေသည်းများသည်ရှေ့ခြေသည်းများနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကျဆပိုတိုသည်။
- အမြီးတလျောက်တွင်အကြေးခွံပေါင်း၂၀ အောက်ရှိသည်။

တွေ့ရှိရာဒေသ ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊ဟောင်ကောင်၊ အိန္ဒိယ၊လာအို၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ထိုင်ဝမ်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊

Manis javanica **(မလေးသင်းခွေချပ်)**

Manis culionensis* **(ပါလဝမ်/ဖိလစ်ပိုင်သင်းခွေချပ်)**

- နောက်ခြေဖဝါးရှိခြေသည်းများသည်ရှေ့ခြေသည်းများနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကျဆပိုရှည်သည်။
- အမြီးတလျောက်တွင် အကြေးခွံ ၂၀ခုနှင့်အထက်ရှိသည်။

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊မြန်မာ၊စင်္ကာပူ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊

*တွေ့ရှိရာဒေသ ပါလဝမ်နှင့်ကူလီယမ်ကျွန်း၊ဖိလစ်ပိုင်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အများဖြင့်အကောင်ရှင်လိုက်သယ်ဆောင်လေ့ရှိ၊အကောင်လိုက်ရေခဲရိုက်ထားလေ့ရှိ၊ အကြေးခွံ၊သားရေ၊ သွေးသား၊ အသားနှင့် ဆေးဝါး၊

ဖမ်းဆီးရမိသည့်သင်းခွေချပ်များ
Credit: Royal Thai Police

အရေခွံရှိအကြေးခွံများခွာထုတ်နေပုံ
Credit: TRAFFIC SEA

သင်းခွေချပ်အကြေးခွံများ
Credit: Julia Ng/TSEA

သင်းခွေချပ်ဟုဖော်ပြထားသည့် စာလုံးများ
တရုတ်စာလုံး: 穿山甲
Pinyin: Chuan Shan Jia

သင်းခွေချပ်သွေးသားခြောက်များ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

သင်းခွေချပ်သားရေလက်ကိုင်အိတ်
Credit: James Compton/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

α လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

ပရိုင်းမိတ်များ (Primates)- မျောက်ဝံမျိုးနှင့်မျောက်မျိုးများ

ပရိုင်းမိတ်များ Primates

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [a]

မျောက်များအားလုံးနီးပါး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)တွင်ပါဝင်ပါသည်။

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင်မျောက်များကိုအရှေ့တောင်အာရှပရိုင်းမိတ်များတွင်ကြည့်နိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း – သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ ပရိုင်းမိတ်အားလုံးသည်
- အရှေ့ထွက်နေသည့်မျက်လုံး
- မျက်နှာပြား၊နှာခေါင်းတို
- ခြေသည်းအစားခြေသည်းခွံ
- ခြေ/လက်ချောင်းငှချောင်း

Nycticebus coucang
စူဓါမျောက်လေပွေ
Credit: Claire Beastall

Trachypithecus cristatus
(မျောက်မွေးပြောင်)
Credit: Claire Beastall

Macaca nemestrina
(မျောက်ပုတီး)
Credit: WWF Malaysia / Chew Yen Fook

Nomascus gabriellae
(မျောက်လွဲကျော်–ပါးဖြူ)
Credit: Claire Beastall

Pongo abelii မျောက်ငယ်
(ဆူမားတြားအော်ရိုဂူတန်)
Credit: Chris Shepherd/TSEA

မျောက်လွဲကျော်နှင့်အော်ရိုဂူတန်မျောက်များမှာအမြီးမရှိပါ

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင်အရှေ့တောင်အာရှပရိုင်းမိတ်များ

Nycticebus spp. (မျောက်လေပွေအားလုံး)
IUCN: EN အထိစာရင်းအားလုံးတွင်ပါဝင်သည်။
တွေ့ရှိရာဒေသ–ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊ တရုတ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ဖိလစ်ပိုင်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ

Presbytis potenziani (မန်တာဝေသစ်ရွက်စားမျောက်)
IUCN: EN
တွေ့ရှိရာဒေသ– အင်ဒိုနီးရှား(မန်တာဝေကျွန်း)

Simias concolor (မျောက်ပုတီး)
IUCN: CR
တွေ့ရှိရာဒေသ– အင်ဒိုနီးရှား(မန်တာဝေကျွန်း)

Nasalis larvatus (သစ်ရွက်စားမျောက်)
IUCN: EN
တွေ့ရှိရာဒေသ– ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊အင်ဒိုနီးရှား(ကီလီမန်တန်)၊ မလေးရှား (ဆဗား၊ဆာယာဝပ်)

Rhinopithecus spp. (All Snub-nosed Monkeys)
IUCN: CR အထိစာရင်းအားလုံးတွင်ပါဝင်သည်။
တွေ့ရှိရာဒေသ – တရုတ်၊မြန်မာ၊ဗီယက်နမ်

Pygathrix spp. (သစ်ရွက်စားမျောက်မျိုးများ)
IUCN: CR အထိစာရင်းအားလုံးတွင်ပါဝင်သည်။
တွေ့ရှိရာဒေသ – ကမ္ဘောဒီးယား၊လာအို၊ဗီယက်နမ်၊

Hylobatidae spp. (မျောက်လွဲကျော်မျိုးများ)
IUCN: CR အထိစာရင်းအားလုံးတွင်ပါဝင်သည်။
တွေ့ရှိရာဒေသ–ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ဖိလစ်ပိုင်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ

Hominidae spp. (မျောက်ဝံမျိုးများ) – အော်ရိုဂူတန်မျောက်များအပါအဝင်
Pongo spp. (ဆူမားတြားနှင့်ဘော်နီယိုအော်ရိုဂူတန်မျောက်များ)
IUCN: CR အထိစာရင်းအားလုံးတွင်ပါဝင်သည်။
တွေ့ရှိရာဒေသ–အင်ဒိုနီးရှား(ဆူမားတြားနှင့်ကီလီမန်တန်)၊မလေးရှား(ဆာဗတ်၊ ဆာယာဝပ်)

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ မျောက်အကောင်လိုက်၊အသား၊ခေါင်းခွံနှင့်အခြားအစိတ်ပိုင်းများကိုးဆေးဝါးအဖြစ်ရောင်းချ၊

Nasalis larvatus - သစ်ရွက်စားမျောက်
Credit: WWF - Canon / Alain COMPOST

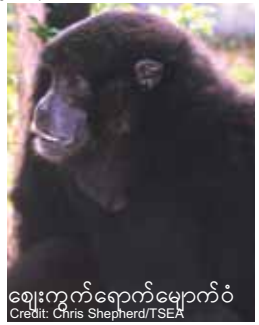

ဈေးကွက်ရောက်မျောက်ဝံ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

Pygathrix nemaeus
(အနီရောင်သစ်ရွက်စားမျောက်)
Credit: WWF - Canon / Martin HARVEY

ဥယျာဉ်တစ်ခုရှိအော်ရိုဂူတန်မျောက်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရောင်းချရန်ပြသထားသည့်မျောက်ခေါင်းခွံ
Credit: Claire Beastall

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ခုနှစ် ဇွန်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Nycticebus spp. - မျောက်လေပွေမျိုးများ

မျောက်လေပွေ Loris

အခြားအမည် Kongkang (မလေးရှား), Culi (ဗီယက်နမ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အင်ဒိုနီးရှား၊ လာအို၊မြန်မာ၊ဖိလစ်ပိုင်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၂၁–၃၈စင်တီမီတာ၊အမြီးအရှည် ၂၅ စင်တီမီတာအထိ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ (က)
IUCN: EN ထိအမျိုးမျိုးရှိနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)

Credit: WWFM / M. Kavanagh

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Credit: Claire Beastall

ကြီးမားသည့်မျက်လုံး

မျက်လုံးတဝိုက်အနက်ကွင်းရှိ

စိုစွတ်သည့်နှာခေါင်း

သေးငယ်သည့်နားများ

ခြေဖဝါးတွင်ခြေချောင်း၅ချောင်းရှိ

အမြီးမှာတိုနေပြီးမမြင်ရပါ

Credit: WWFM / MPS

ပုံစံတူအကောင်

Tarsius spp.
Tarsier
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၉.၅–၁၅ စင်တီ၊ အမြီးအရှည် ၂၀–၂၄ စင်တီ

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား၊ဖိလစ်ပိုင်၊

Credit: WWF-Canon / Jürgen FREUND

အလွန်ကြီးမားသည့်မျက်လုံး

အလွန်ကြီးမားသည့်နား

ခြေဖဝါးတွင်ခြေချောင်း၅ချောင်းရှိ

အမြီးမှာကိုယ်ထက်ပိုရှည်သည်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်ရှင်၊အရေခွံ၊အသားများကိုစားရန်သို့မဟုတ်တိုင်းရင်းဆေးဝါးများတွင်သုံးရန်

တိုင်းရင်းဆေးအတွက်ပြင်ဆင်ထားသည့်မျောက်လေပွေ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရောင်းချရန်ပြသထားသည့်မျောက်လေပွေ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

မျောက်လေပွေအရေခွံ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

တိုင်းရင်းဆေးအတွက်ပြင်ဆင်ထားသည့်မျောက်လေပွေများ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရောင်းချရန်ပြသထားသည့်မျောက်လေပွေ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Macaca fascicularis - မျောက်တံငါ Long-tailed Macaque

မျောက်တံငါ Long-tailed Macaque

အခြားအမည် Kera (မလေးရှား), မျောက်တံငါ (မြန်မာ)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘရူနိုင်း၊ ကမ်ဘောဒီးယား၊ ဟောင်ကောင်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ လာအို၊မလေးရှား၊ မောရိတိရပ်၊ပေါလူ၊ဖိလစ်ပိုင်၊စင်္ကာပူ၊ထိုင်း၊အိန္ဒိယ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းနှင့်ကိုယ်ထည်အရှည် ၃၈–၆၅ စင်တီ၊အမြီးအရှည် ၄၀–၅၅ စင်တီ၊ အရွယ်ရောက်အကောင်အလေးချိန်(အထီး) ၄.၇–၈.၃ စင်တီ၊ (အမ) ၂.၅–၅.၇ စင်တီ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: LC

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)

Credit: WWFM / Chew Yen Fook

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Credit: WWFM / Stephen Hogg

ခေါင်းပေါ်ရှိအမွေးများမှာအနောက်ဘက်သို့ကျနေသည်(တခါတရံဦးစမှတ်ကဲ့သို့ထောင်နေတတ်သည်)

ပန်းရောင်သန်းသည့်မျက်နှာ

အမြီးရှည်သည်

အထီး– ပါးသိုင်းမွေး၊မုတ်ဆိတ်မွေးရှိ
အမ– မျက်နှာအမွေးများရှိ
သားပေါက်– မွေးကာစအနက်ရောင်ဖြစ်

သားမွေး– မီးခိုးမှန်ညိုရောင်အပြောင်းအလဲရှိ၊ ဝမ်းဗိုက်ပိုင်းအရောင်ဖျော့

Credit: WWFM / Gerald Cubitt

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

Infant Long-tailed Macaques
Credit: Chris Shepherd/TSEA

အကောင်ပေါက်များကိုအိမ်တွင်မွေးမြူရန်၊အသားစားရန်

Credit: Chris Shepherd/TSEA

အကောင်ပေါက်နှင့်အရွယ်ရောက်အကောင်များကိုခြင်းတောင်းဖြင့်သယ်ဆောင်လေ့ရှိ

ပုံစံတူအကောင်

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင်တွေ့ရသည့် အညိုရောင်မျောက်စပ်များ

Macaca arctoides - မျောက်မြီးတို

Credit: Tilo Nadler

အမြီးအရှည် ၁.၄–၆.၉စင်တီ အမြီးတွင်အမွေးမရှိသလောက်မျက်နှာ–အမွေးမရှိ၊အနီနှင့်အနက်အကွက်များရှိ သားပေါက်–အဖြူရောင် အရွယ်ရောက်အကောင်အလေးချိန်(အထီး)၄.၇–၈.၃စင်တီ၊ (အမ) ၂.၅–၅.၇စင်တီ

Macaca assamensis - အာသံမျောက်

Credit: Tilo Nadler

အမြီးအရှည် ၂၀–၂၉စင်တီ သားမွေး– အဝါမှအညိုရင့် ရောင်အပြောင်းအလဲရှိ၊ မျက်နှာ–အမွေးမရှိ၊အရွယ်ရောက်အကောင်မှာအနီဖျော့ရောင်ရှိ တင်ပါးပိုင်း-အညိုရောင် အရွယ်ရောက်အကောင်အလေးချိန်(အထီး)၇.၉–၁၅ စင်တီ၊ (အမ) ၄.၉–၈.၆စင်တီ

Macaca mulatta - မျောက်စပ်

Credit: WWF-Canon / Martin HARVEY

အမြီးအရှည် ၁၉–၃၀ စင်တီ သားမွေး– အညိုရောင် မျက်နှာ–အနီဖျော့၊ တင်ပါး–အနီရောင် အရွယ်ရောက်အကောင်အလေးချိန်(အထီး)၅.၆–၁၀.၉စင်တီ၊ (အမ) ၄.၄–၁၀.၉ စင်တီ

*Macaca nemestrina** and *Macaca leonina*

တောင်ပိုင်း*နှင့်မြောက်ပိုင်းမျောက်ပုတီးများ

Credit: WWFM / Stephen Hogg

အမြီးအရှည် ၁၃–၂၄ စင်တီ အမြီး–တခါတရံကောက်၊ အမွေးပါး(သို့)လုံးဝမရှိ သားမွေး– အပေါ်အညို၊ အောက်အဖြူရောင် ခေါင်း–အညိုရင့် အရွယ်ရောက်အကောင် အလေးချိန်(အထီး)၆.၂–၁၄.၅ စင်တီ၊(အမ)၄.၇–၁၀.၉စင်တီ

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Elephas maximus & Loxodonta africana - အာရှဆင်နှင့် အာဖရိကဆင်များ

ဆင်များ

အခြားအမည် Gajah

တွေ့ရှိရာဒေသ အာရှဆင် (*Elephas maximus*) ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘူတန်၊ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊တရုတ်၊အင်ဒိုနီးရှား၊ လာအို၊မလေးရှားမြန်မာ၊နီပေါ၊ သီရိလင်္ကာ၊ ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ၊ကမ္ဘောဒီးယား

အာဖရိကဆင် (*Loxodonta africana*): အင်ဂိုလာ၊ဘီနင်၊ဘော့စ်ဝါနာ၊ဘာကီနာဖါဆို၊ကမ်မရွန်း၊အာဖရိကအလယ်ပိုင်း၊ချတ်၊ကွန်ဂို၊ကွန်ဂိုရီပါဗလစ်၊အီကွေတိုရီရယ်ဂွာနီရာ၊အီရီထရီယား၊အီသီယိုပီးယား၊ဂါဘွန်း၊ဂါရာနား၊ဂူနီးယား၊ဂူနီးယားဘီစ်ဆော၊ ကင်ညာ၊လစ်ဘီယား၊ ဒါလဒီ၊မာလီ၊မိုဇင်ဘစ်၊နမီးဘီးယား၊နိဂျာ၊နိုင်ဂျီးရီးယား၊ရဝမ်ဒါ ၊ဆီနီဂေါ၊စီးရီယာလီအိုန်၊ဆိုမားလီးယား၊ တောင်အာဖရိက၊ ဆူဒန်၊ တန်ဇန်နီးယား၊တိုဂို၊ယူဂန်ဒါ ၊ဇင်ဘာဘွေ၊Cote d'Ivoire;

ရုပ်သွင်ပုံစံ အမြင့်(ပုခုံးနေရာ) ၄ မီတာနှင့်ထက်၊ အလေးချိန် ၁၀ တန်နှင့်အထက်

ပုံစံတူအကောင် ပုံစံတူအကောင်မျိုးမရှိပါ။

ဆင်စွယ်နှင့်ပန်းပုလက်ရာများ

သဘာဝအစားထိုးပစ္စည်းများ Mammoth ဆင်ကြီးမျိုးအစွယ်(လွန်ခဲ့သည့်နှစ် ၁၀၀၀၀ ကတည်းကမျိုးတုံးသွားပြီးဖြစ်)၊ အာတိတ်ဒေသ ဝေလငါးအစွယ်၊ အာတိတ်ဒေသရေနဂါးအစွယ်နှင့်သွားရိုး၊ဝေလငါးသွားရိုး၊အာဖရိကတောဝက်အစွယ်၊

အတုပြုလုပ်နိုင်သည့် ရေမြင်းအရိုးနှင့်သွား၊ အောင်လောင်ဂုက်အမောက်ရိုး၊ Tagua အုန်းသီးအခွံ

အစားထိုးပစ္စည်းများ ပလစ်စတစ်ပြုလုပ်နိုင်သည့်သစ်စေး (Resin) ၊ပလစ်စတစ်ပြုလုပ်နိုင်သည့်ဓာတုဗေဒသုတ်ဆေး(Casein)

ဆင်စွယ်အတုနှင့်အစစ်ခြားနားမှု

ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ဖြင့် စစ်ဆေးခြင်း
- Mammoth ဆင်ကြီးမျိုးနှင့်သာမန်ဆင်နှစ်မျိုးလုံး၏အစွယ်တွင်အဖြူရောင်/ အပြာရောင်ရှိသည့် ရောင်စဉ်တန်းများတွေ့ရ
- Mammoth ဆင်ကြီးမျိုးအစွယ်တွင်ပြတ်တောက်နေသည့်အညို(သို့)စိမ်းပြာရောင်စဉ်တန်းများတွေ့ရ
- သာမန်ဆင်စွယ်တွင် ထို့သို့မတွေ့ရပါ။

Schreger ရောင်စဉ်လိုင်းများ

သာမန်ဆင်စွယ်နှင့် mammoth ဆင်စွယ်၏ကန့်လန့်ဖြတ်အပိုင်းကိုအရောင်တင်လိုက်ပါကတွေ့ရသည့်သဘာဝလိုင်းများဖြစ်သည်။ ထိုလိုင်းများကိုသာမန်ဆင်စွယ်နှင့် mammoth ဆင်စွယ်ခွဲခြားရာတွင်အသုံးပြုသည်။

၁. ဆင်စွယ်ပုံကို ပုံတူကူးစက်ဖြင့်ကူးယူသည်။

၂. အလင်းဖောက်နိုင်သည့်ပလစ်စတစ်ပြားကို ဆင်စွယ်ပုံနှင့်မှန်ပြားကြားတွင်ထားပြီးထင်ရှားစွာမြင်နိုင်ရန်ပုံကြီးချဲ့ယူသည်။

၃. ရောင်စဉ်လိုင်းများ၏ထောင့်များကိုတိုင်းနိုင်ရန်ထပ်မံပုံကြီးချဲ့ယူသည်။

၄. ဒီဂရီတိုင်းနိုင်ရန် ထောင့်အချို့ကိုတိုင်းတာသည်။

သာမန်ဆင်စွယ်

Mammoth ဆင်စွယ်

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

Schreger Line Photo Credits: US Fish & Wildlife

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

ဘော့စ်ဝါနာ၊နမီးဘီးယား၊ တောင်အာဖရိကနှင့်ဇင်ဘာဘွေရှိ အာဖရိကဆင် (***Loxodonta africana***) များမှာ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)ဖြစ်သည်။[၀၀]

IUCN: ***Elephas maximus*** အာရှဆင် **- EN**
Loxodonta africana အာဖရိကဆင် **- NT**

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Credit: Chris Shepherd/TRAFFIC Southeast Asia

ကုန်သွယ်မှုပုံစံ

ဆင်ကိုခရီးသွားလုပ်ငန်းတွင်အသုံးပြု၊အစွယ်၊ဆင်စွယ်ပန်းပု၊သွား၊ဦးခေါင်းခွံ၊အရိုး၊အမွေးများ ရောင်းချမှုရှိ

ဆင်ခြီးနှင့်ဆင်ခြီးလက်စွပ်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဆင်သွားများ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဆင်အရေခွံ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဆင်စွယ်ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့်တူ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဆင်စွယ်ချောင်း
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ပန်းပုလက်ရာဆင်စွယ်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဆင်စွယ်ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့်အမှတ်တရလက်ဆောင်ပစ္စည်းများ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org
**သတ်မှတ်ချက်အသေးစိတ်ကို CITES Appendices www.cites.org တွင် ရှာနိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Dendrocygna javanica - စစ္စလီခေါင်းမဲ Lesser Whistling Duck
Dendrocygna arcuata - စစ္စလီငှက် Wandering Whistling Duck

စစ္စလီခေါင်းမဲ Lesser Whistling Duck

အခြားအမည် Itek Belibis, Belibis Kembang (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘရူနိုင်းဒါရူဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား၊ဂျပန်၊ လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ပါကစ္စတန်၊စင်္ကာပူ၊သီရိလင်္ကာ၊ထိုင်း၀မ်၊ ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၃၈–၄၁ စင်တီမီတာ

စစ္စလီငှက် Wandering Whistling Duck

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ ဩစတြေးလျား၊အင်ဒိုနီးရှား၊နယူးဇီလန်၊ ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ၊ဖီလစ်ပိုင်၊စင်္ကာပူ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၄၀–၄၅ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

CITES သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

IUCN: ***Dendrocygna javanica*: LC**
***Dendrocygna arcuata*: LC**

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

***Dendrocygna javanica* -**

စစ္စလီခေါင်းမဲ **Lesser Whistling Duck**

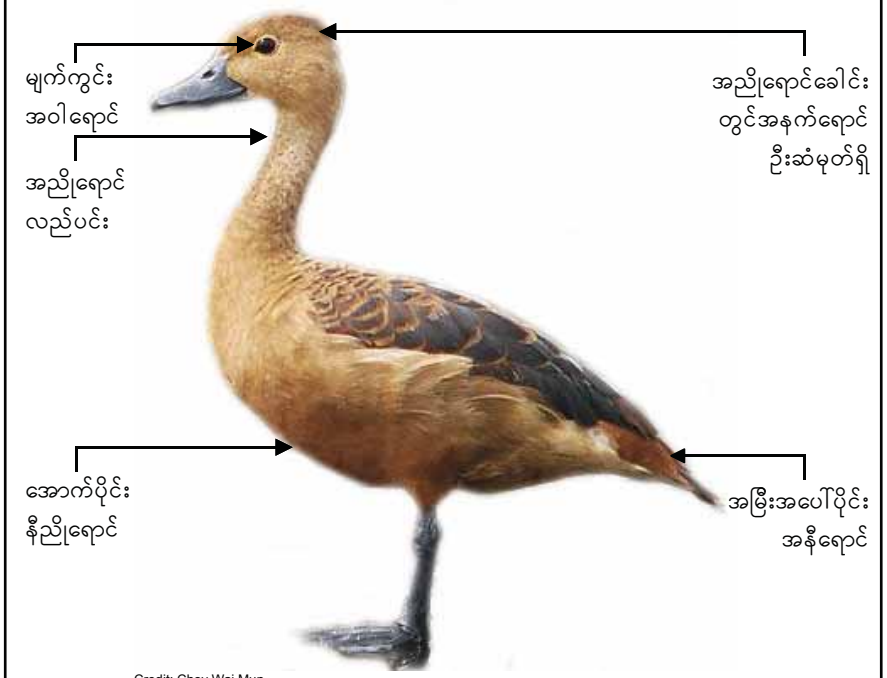

Credit: Choy Wai Mun

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

***Dendrocygna arcuata* -**

စစ္စလီငှက် **Wandering Whistling Duck**

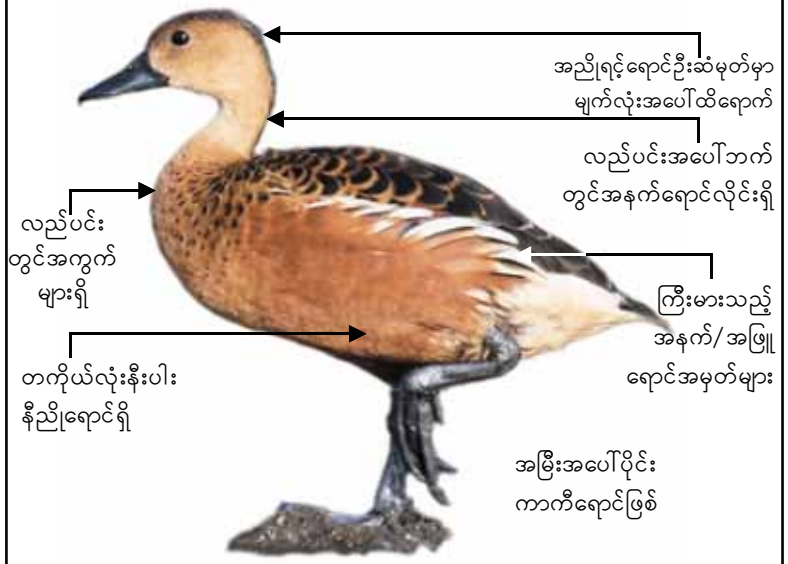

Credit: Lynn and Brad Weinert

ရောင်း၀ယ်မှုပုံစံ

အကောင်ရှင်လိုက်ရောင်း၀ယ်

Dendrocygna javanica
Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Leptoptilos spp. - ငှက်ကြီးဒုံးစပ်မျိုးများ Adjutant Storks

ငှက်ကြီးဒုံးစပ် Greater Adjutant Stork

အခြားအမည် Gio đẫy lớn (ဗီယက်နမ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ကမ္ဘောဒီးယား၊အိန္ဒိယ၊ဗားဂရန့်၊ဘင်္ဂလားဒေရှ့်၊နီပေါ၊ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ် (လာအိုနှင့်မြန်မာတွင်မျိုးတုံးသွားနိုင်မှုအလားအလာရှိ)

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၁၄၅–၁၅၀ စင်တီမီတာ

ဒုံးမြီးကွက် Lesser Adjutant Stork

အခြားအမည် Botak Kecil (မလေးရှား), Gio đẫy giava (ဗီယက်နမ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ့်၊ဘရူနိုင်း၊ဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊နီပေါ၊သီရိလင်္ကာ၊ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၁၂၂.၅–၁၂၉ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

CITES သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

IUCN: ***Leptoptilos dubius*: EN**
***Leptoptilos javanicus*: VU**

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ
***Leptoptilos dubius* -**
ငှက်ကြီးဒုံးစပ်

- အလွန်ကြီးမားသည်
- လည်ပင်းအစပ်တွင်အဖြူရောင်အတောင်များရှိသည်

Credit: Claire Beastall

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ
***Leptoptilos javanicus* -**
ဒုံးမြီးကွက်

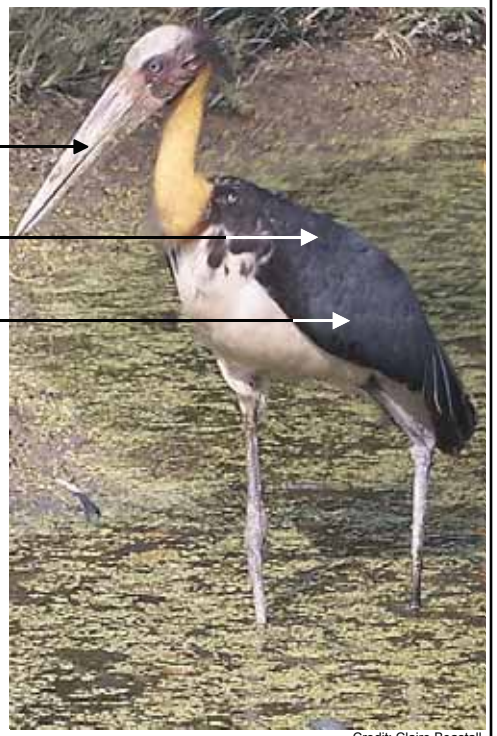

- ကြီးမားသည်
- လည်ပင်းအစပ်တွင်အဖြူရောင်အတောင်များမရှိပါ
- ကိုယ်အောက်ပိုင်းအဖြူရောင်

Credit: Claire Beastall

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အကောင်အရှင်လိုက်ရောင်းသည်

Leptoptilos javanicus
Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Bucerotidformes - အောင်လောင်ငှက် Hornbills

အောင်လောင်ငှက်များ Hornbills

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖရိက၊အာရှ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား– ၃၂၀ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့်အရှေ့တောင်အာရှရှိ အောင်လောင်ငှက် ၄ မျိုးမှာ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က) ဖြစ်ပြီးကျန်အရှေ့တောင်အာရှအောင်လောင်ငှက်အားလုံးမှာ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ) ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၈၄) (Bucerotidae spp.)

Rhycticeros undulatus
(Wreathed Hornbill)
Credit: Claire Beastall

(ဇလုပ်မှာထင်ရှားပြီးအချို့အပိုင်းမှာပျောက်နေတတ်သည်)

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Anthracoceros albirostris (အောက်ချင်း Oriental Pied Hornbill)
Credit: Claire Beastall

ပုံစံတူအကောင် Toucans - တောင်အမေရိကမျိုးများ

Ramphastos toco (Toco toucan)
Credit: WWF-Canon / Michel GUNTHER

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

အရှေ့တောင်အာရှတွင်တွေ့ရသည့် CITES နောက်ဆက်တွဲ(က) အောင်လောင်ငှက်မျိုးစိတ် ၄မျိုး

Rhinoplax vigil
(Helmeted Hornbill)
IUCN: NT

အဝါရောင်အနားသတ်ထားသည့်အမောက်

အရွယ်ရောက်အမ–အမြီးတိုပြီးလည်ပင်းနှင့်ခေါင်းမှာအစိမ်းဖျော့ရောင်ရှိ

အမြီးအလယ်တွင်အလွန်ရှည်လျားသည့်အတောင်၂ခုရှိ

တွေ့ရှိရာဒေသ – ဘရူနိုင်း၊မြန်မာ၊မလေးရှား၊ထိုင်း၊အင်ဒိုနီးရှား

Buceros bicornis
(Great Hornbill)
IUCN: NT

တွေ့ရှိရာဒေသ - ကမ္ဘောဒီးယား၊ဘူတန်၊လာအို၊ နီပေါ၊ ဗီယက်နမ်၊ မြန်မာ၊မလေးရှား၊ ထိုင်း၊ အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား

Rhycticeros (Aceros) subruficollis
(Plain-pouched Hornbill)
IUCN: VU

ကိုယ်အနက်ရောင်

အမြီးအဖြူ

မထင်မရှားဖြစ်နေသည့်ဇလုပ်

အရွယ်ရောက်အမ–လည်ပင်း/ခေါင်းအနက်၊ဇလုပ်အပြာရောင်

အကောင်ပေါက်–လည်ပင်း/ခေါင်းအနီ၊ဇလုပ်အဝါရောင်

တွေ့ရှိရာဒေသ –မြန်မာ၊မလေးရှား၊ထိုင်း၊

Aceros nipalensis
(Rufous-necked Hornbill)
IUCN: VU

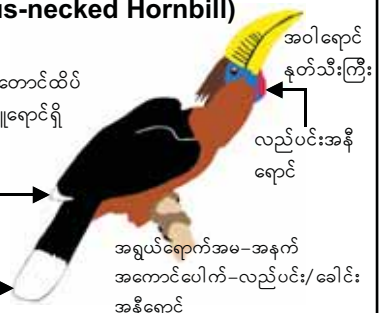

အဝါရောင်နုတ်သီးကြီး

လည်ပင်းအနီရောင်

အမြီးနှင့်အတောင်ထိပ်တွင်အဖြူရောင်ရှိ

အရွယ်ရောက်အမ–အနက်အကောင်ပေါက်–လည်ပင်း/ခေါင်းအနီရောင်

တွေ့ရှိရာဒေသ - ဘူတန်၊လာအို၊တရုတ်၊မြန်မာ၊ထိုင်း ၊ ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ၊

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အမောက်များကိုအလှထားရန်နှင့်အကောင်များကိုအလှမွေးမြူရန်

Anthracoceros albirostris
(Oriental Pied Hornbill)
Credit: TRAFFIC Southeast Asia

Buceros bicornis (Great Hornbill)
ရောင်းချရန်ပြထားသည့်အောင်လောင်ငှက်အမောက်များ
Credit: Chris Shepherd/TRAFFIC Southeast Asia

Buceros bicornis (Great Hornbill)
အောင်လောင်ငှက်အမောက်
Credit: Chris Shepherd/TRAFFIC SEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org နှင့် www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇူလိုင်

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Copsychus malabaricus - White-rumped Shama

White-rumped Shama

Credit: John Steed

အခြားအမည် Murai Batu, Murai Hutan (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘူတန်၊ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊နီပေါ၊စင်္ကာပူ၊သီရိလင်္ကာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ် (ဟာဝိုင်ယီ၊အမေရိကမှသယ်ဆောင်မွေးမြူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်)။

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား၂၅ စင်တီမီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a]

CITES တွင်သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

IUCN: LC

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

အဖြူရောင်ဖင်မြီးပိုင်း

အထီး–ပြောင်လက်သည့်အနက်ရောင်ကိုယ်နှင့်ဝမ်းဗိုက်နီညိုရောင်

အမ–မီးခိုးရောင်ကိုယ်နှင့်ဝမ်းဗိုက်နီညိုရောင်ရှိ

White-rumped Shama အမ
Credit: Suppalak Klabdee

White-rumped Shama အထီး
Credit: Lee Kip Yang

White-rumped Shama အထီး (ဆာဗက်၊မလေးရှား)
Credit: Suppalak Klabdee

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်ရှင်များကိုအသံနားဆင်ရန်ရောင်းဝယ်လေ့ရှိ

မှတ်ချက်–အမများသည်အသံမပြုနိုင်သောကြောင့် ရောင်းဝယ်မှုမရှိပါ။

Copsychus malabaricus အပါအဝင်တေးသီဆိုက်များနှင့်အတူ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင်ဖမ်းဆီးထားသည့်တရားမဝင်ရောင်းဝယ်သူတစ်ဦး
Credit: US Fish & Wildlife Service

ပုံစံတူအကောင်

Copsychus saularis
Magpie Robin

Credit: John Steed

IUCN: LC;CITES စာရင်းတွင်မပါ

ပြောင်လက်သည့်အနက်ရောင်အမြီးနှင့်ဝမ်းဗိုက်အဖြူရောင်တောင်ပံတွင်အဖြူရောင်လိုင်းရှိ

အလျား– ၂၁.၆ စင်တီမီတာ

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘူတန်၊ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ပါကစ္စတန်၊ဖိလစ်ပိုင်၊စင်္ကာပူ၊သီရိလင်္ကာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

Trichixos pyrropyga
Rufous-tailed Shama

Credit: Lim Kim Chye

IUCN: NT;

CITES စာရင်းတွင်မပါဝင်ပါ။

အလျား ၂၁–၂၂.၅ စင်တီမီတာ

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ထိုင်း

Copsychus luzoniensis
White-browed Shama

Credit: Wouter Thijs

IUCN: LC;

CITES စာရင်းတွင်မပါဝင်ပါ။

မျက်ခုံးမွေးဖြူ

ရောင်းဝယ်မှုပြုလုပ်လေ့မရှိပါ

ဖင်မြီးပိုင်းမဖြူပါ

အလျား ၁၈ စင်တီမီတာအထက်

တွေ့ရှိရာဒေသ ဖိလစ်ပိုင်း

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFEALLIANCE · FREELAND

Falconiformes - အသားစားငှက်များ Birds of Prey

အသားစားငှက်များ

လင်းယုန်၊စွန်၊ဒုင်းတ၊ဖယ်လ်ကွန်စွန်ရဲစသည့်တို့ပါဝင်သည်။

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ နိုင်ငံအားလုံးတွင်တွေ့နိုင်ပါသည်။

ရုပ်သွင်ပုံစံ အမြင့်၁၄–၁၁၈ စင်တီ၊ ဖြန့်ထားသည့်တောင်ပံအကျယ်၂၆–၃၀၀ စင်တီ၊ အလေးချိန် ၃၅ ဂရမ်–၁၄ ကီလိုဂရမ်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

- တောင့်ဖြောင့်သည့်ကိုယ်ထည်ပုံစံရှိ
- ချွန်ထက်သည့်ခြေသည်းများရှိ
- နှတ်သီးကောက်
- ညှိုမှိုင်းသည့်အရောင်ရှိ

နှတ်ချက်–အကောက်ပေါက်များအားမျိုးစုံခြားရန်အလွန်ခက်ခဲသည်။

နှတ်သီးကောက်

ချွန်ထက်သည့်ခြေသည်းများ

Spizaetus bartelsi - ဂျာဗားသိန်းငှက်(အကောင်ပေါက်)
Credit: TRAFFIC Southeast Asia

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [a]

စွန်အားလုံး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)ဂမျိုးစိတ်၁၅မျိုးမှာ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က) ထိုအထဲမှ ၅ မျိုးကိုအရှေ့တောင်အာရှတွင်တွေ့ရပါသည်။

Aquila heliaca - Eastern Imperial စွန်

Haliaeetus albicilla - စွန်အမြီးဖြူ

Pithecophaga jefferyi - ဖိလစ်ပိုင်စွန်

Falco jugger - Laggar ဖယ်လ်ကွန်စွန်

Falco peregrinus - Peregrine ဖယ်လ်ကွန်စွန်

ဂ ဒုင်းတမျိုးများ– မျိုးစိတ်၁မျိုးမှာ နောက်ဆက်တွဲ(ဂ)ဖြစ်ပြီး ကျန် ၄ မျိုးမှာစာရင်းတွင်မပါဝင်ပါ။

IUCN: CR အထိအဆင့်အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။

Falco peregrinus - Peregrine Falcon
Credit: WWF-Canon / John S. MITCHELL

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)
Accipitridae spp., Falconidae spp., Pandion haliaetus

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အကောင်လိုက်ရောင်းဝယ်၊ကိုယ်ထည်အစိတ်အပိုင်းများကိုတိုင်းရင်းဆေးဝါးနှင့်မျက်လှည့်လုပ်ငန်းများတွင်သုံး၊

Elanus caeruleus - Black-winged Kite
စွေးကွက်တွင်တွေ့ရသည့်အတောင်ပံနက်စွန်ရဲ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

Aviceda leuphotes
(Black Baza)
စွေးကွက်တွင်တွေ့ရသည့်ဘာဇာစွန်ငှက်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

စွေးကွက်တွင်တွေ့ရသည့်အသားစားငှက်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org နှင့် www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇွန်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Pycnonotus zeylanicus - ဖွတ်ငှက် Straw-headed Bulbul

ဖွတ်ငှက် Straw-headed Bulbul

Credit: Mervin Quah

အခြားအမည် Cangkurawa (အင်ဒိုနီးရှား), Barau-barau (မလေးရှား၊ဆာဗက်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘရူနိုင်းဒါရူဆလင်၊ မလေးရှား၊အင်ဒိုနီးရှား၊မြန်မာ၊စကင်္ကပူ၊ထိုင်း

ရုပ်သွင်ပုံစံ အမြင့် ၃၀ စင်တီမီတာ(ဖွတ်ငှက်မျိုးများတွင်အကြီးဆုံးဖြစ်သည်)

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄) (Pycnonotidae spp.)

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

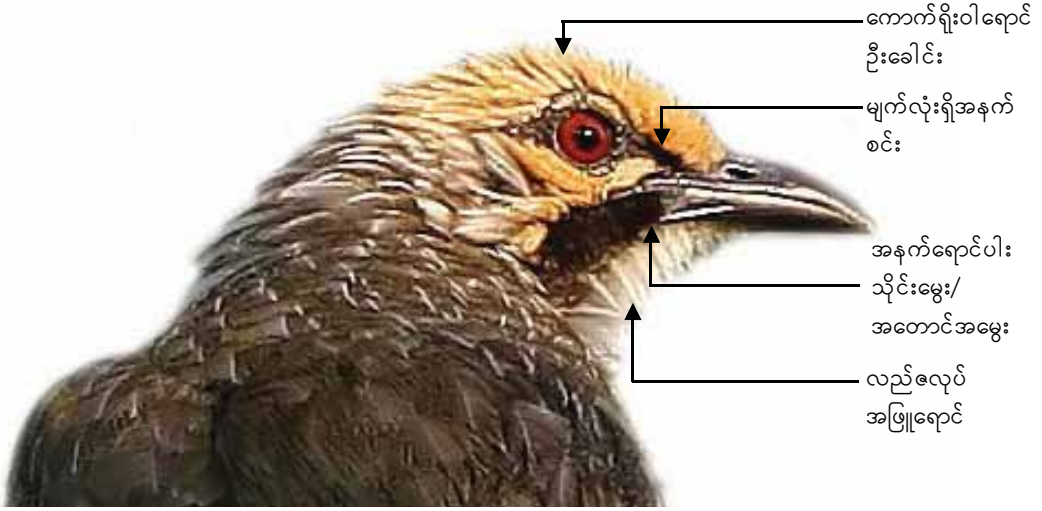

Credit: Mervin Quah

ပုံစံတူအကောင်များ အခြားဖွက်ငှက်များ

ဖွတ်ငှက်မျိုးများတွင်အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။
အခြားဖွက်ငှက်များသည်ကောက်ရိုးဝါရောင်ဦးခေါင်းမရှိပါ။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အသံနားဆင်ရန်နှင့် အလှမွေးရန်

ရောင်းချရန်ပြသထားသည့်ဖွတ်ငှက် Straw-headed Bulbul
Credit: Chris Shepherd/TSEA

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org, www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Gracula religiosa - သာလိကာ Hill Mynah

သာလိကာ Hill Mynah

အခြားအမည် Tiong Emas (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ မလေးရှား၊ ဘူတန်၊ဘရူနိုင်းဒါရူဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊ မြန်မာ၊နီပေါ၊ဖိလစ်ပိုင်၊စင်္ကာပူ၊သီရိလင်္ကာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ၊

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား – ၃၀စင်တီမီတာ၊ အလေးချိန်–၄၀၀ဂရမ်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: LC

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Credit: WWF-Malaysia / Oon Swee Hock

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

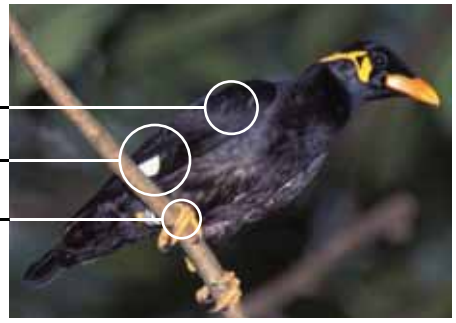

Credit: WWF-Malaysia/Azwad MN

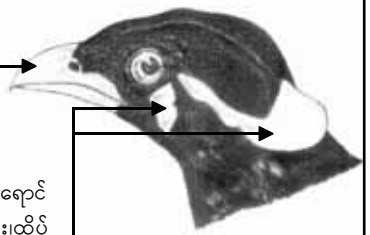

Illustration: Chew Ming Yee

ပုံစံတူအကောင်

Acridotheres tristis
Common Mynah

Credit: Yen Loong Lean

Mino dumonti
Yellow-faced Mynah

Credit: Brent Stirton / Getty Images / WWF-UK

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးရန်

ဈေးကွက်ရောက်သာလိကာ

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဈေးကွက်ရောက်သာလိကာများ Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org နှင့် www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network TRAFFIC WILDLIFEALLIANCE FREELAND

Psittaciformes spp. - ကျေး/ကြက်တူရွေးများ

ကျေး/ကြက်တူရွေးများ Parrots

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖရိက၊တောင်အမေရိကနှင့်အမေရိကအလယ်ပိုင်း၊အာရှ၊Oceania

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ဦးခေါင်း– ကြီးသည်။

လည်ပင်း – တိုသည်။

ခြေထောက်– တိုသည်။

အမြင့် ၈–၁၀၀ စင်တီမီတာ
အများစုမှာအစိမ်းရောင်၊ အချို့မှာအဖြူရောင်၊
အနီရောင်၊အပြာရောင်များပါတတ်သည်။

နှတ်သီး–
အရင်းပိုင်း ကျယ်သည်။

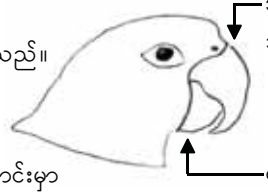

အပေါ်နှတ်သီး–ကြီးပြီးကောက်သည်။ချွန်ထက်သည်။

အောက်နှတ်သီး–ဆောက်သွားပုံရှိပြီး ကိုက်ဖြတ်ရန်အသုံးပြုသည်။

ခြေထောက်–
ခြေသည်းချွန် ၂ ချောင်းမှာ ရှေ့ဘက်ကောက်ဝင်နေပြီး ၂ချောင်းမှာနောက်ဘက်သို့ ကောက်ဝင်နေသည်။

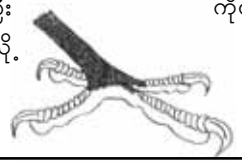

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

ကြက်တူရွေးအားလုံး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က) သို့မဟုတ် နောက်ဆက်တွဲ(ခ) တွင်ပါဝင်သည်။

အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် ကြက်တူရွေး ၄ မျိုးမှာရောင်းဝယ်မှုပြုလုပ်နိုင်သည်။

Agapornis roseicollis - Peach-faced Lovebird

Melopsittacus undulatus - Budgerigar

Nymphicus hollandicus - Cockatiel

Psittacula krameri - Ring-necked Parakeet

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)

Eclectus Parrot အမ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ကြက်တူရွေးများအကောင်များနှင့်အုများကိုမွေးမြူရန်ရောင်းချသည်။
(လူများဖြင့်သယ်ဆောင်လေ့ရှိသည်။)

CITES စာရင်းတွင်မပါသည့်ကြက်တူရွေးများ

Agapornis roseicollis
Peach-faced Lovebird

တွေ့ရှိရာဒေသ–အနောက်တောင်အာဖရိက
အလျား ၁၆ စင်တီမီတာ
သဘာဝအရောင်အပြောင်းအလဲ
အပေါ်နှတ်သီးအရင်းပိုင်းအနီရောင်(၁)
နှတ်သီးအရောင်ဖျော့(၂)
ပါးမိတ်ကပ်ရောင်(၃)
နောက်ပိုး(ဂုတ်) အစိမ်းရောင်(၄)
ဖင်မြီးပိုင်း အပြာရောင်(၅)
မှတ်ချက်–မွေးမြူထားသည့်ငှက်များမှာ အရောင်အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲနိုင်သည်။
(အနက်၊အဖြူ၊အပြာ၊အဝါ)
ကာကွယ်ထားသည့်မျိုးများနှင့်ဆင်တူသဖြင့် မသေချာပါကအတည်ပြုချက်ရယူနိုင်သည်။

Melopsittacus undulatus
Budgerigar

တွေ့ရှိရာဒေသ– ဩစတြေးလျား
အလျား ၁၈ စင်တီမီတာ
သဘာဝအရောင်အပြောင်းအလဲ
-ခေါင်းအရေ့ပိုင်းအပြောင်ဖြစ်(၁)
-ရင်ဘက်အပြောင်ဖြစ်(၂)
-ခေါင်းအနောက်ပိုင်းနှင့်အတောင်တွင်လိုင်းကြောင်းများရှိ(၃)
ထူးခြားချက်–
အကောင်သေးပြီး အမြီးနှင့်အတောင်ပံချွန်နေသည်။

မှတ်ချက်–မွေးမြူထားသည့်ငှက်များမှာ အရောင်အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲနိုင်သည်။
(အစိမ်း၊အဖြူ၊အပြာ)

Nymphicus hollandicus
Cockatiel

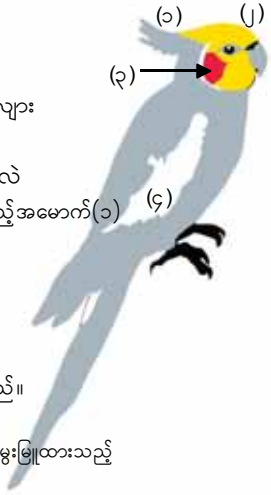

တွေ့ရှိရာဒေသ– ဩစတြေးလျား
အလျား ၂၉–၃၃ စင်တီမီတာ
သဘာဝအရောင်အပြောင်းအလဲ
-အထက်သို့ထောင်တက်နေသည့်အမောက်(၁)
- အဝါရောင်မျက်နှာ(၂)
- လိမ္မော်ရောင်အကွက်(၃)
- အဖြူရောင်ဘေးတောင်ပံ(၄)
ထူးခြားချက်–
အမြီးနှင့်အတောင်ပံချွန်နေသည်။

မှတ်ချက်–အရောင်ပြောင်းလဲမှုမှာမွေးမြူထားသည့် ကြက်တူရွေးများအတိုင်းဖြစ်သည်။

Psittacula krameri
Ring-necked Parakeet

တွေ့ရှိရာဒေသ–အာဖရိက၊အာရှ
အလျား ၄၀ စင်တီမီတာ
သဘာဝအရောင်အပြောင်းအလဲ
- ကိုယ်လုံးသစ်ရွက်စိမ်းဖျော့ရောင်(၁)
- ခေါင်းအစိမ်းရောင်(၂)
- မေးအနက်၊ လည်ရစ်ပန်းရောင်နှင့်အနက်၊ ခေါင်းအထက်ပိုင်းခရမ်းပြာ(အရွယ်ရောက်အထီးများသာ) (၃)
- အမြီးအပြာရောင်၊ထိပ်ဖျားအဝါရောင်(၄)
ထူးခြားချက်– အမြီးရှည်နေသည်။
ပုခုံးအတောင်တွင်နီညိုရောင်အကွက်များမရှိပါ။
မှတ်ချက်–မွေးမြူထားသည့်ငှက်များမှာ အရောင်အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲနိုင်သည်။(အပြာ၊အဝါ)
ကာကွယ်ထားသည့်မျိုးများနှင့်ဆင်တူသဖြင့် မသေချာပါကအတည်ပြုချက်ရယူနိုင်သည်။

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

* Image Source: Environment Canada

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org နှင့် www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Cacatua spp. - အဖြူရောင်ကတ္တဝါ (White Cockatoo)

အဖြူရောင်ကတ္တဝါငှက် (White Cockatoo)

အခြားအမည် Kakatua (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဩစတြေးလျား၊အင်ဒိုနီးရှား၊နယူးဇီလန်၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ၊ဖီလစ်ပိုင်၊စင်္ကာပူ၊ဆော်လမွန်ကျွန်း

ရုပ်သွင်ပုံစံ အဖြူ(သို့)ပန်းရောင်ဖျော့အတောင်ရှိ၊အမြီးတို၍ထိပ်ဝိုင်းသည့်အတောင်ပံရှိ၊အထီးအမပုံစံတူ၊ ဦးခေါင်းမှအမြီးအရှည်– ၅၁ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)– ၄ ကောင်

CITES နာက်ဆက်တွဲ(ခ) ကတ္တဝါငှက်အားလုံး

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင်ငှက် ၄ မျိုးခြားနားမှု

Cacatua goffini

တနီဘာကတ္တဝါ **Tanimbar Cockatoo**

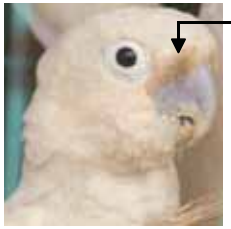

Credit: Chris Shepherd/TSEA

မျက်လုံးနှင့်နှုတ်သီးကြား ပန်းရောင်ရှိ

မျက်ကွင်းအဖြူရောင်

အမြီးနှင့်အတောင်ပံ အောက်အဝါရောင်

တွေ့ရှိရာဒေသ–အင်ဒိုနီးရှား အရှည်– ၃၂ စင်တီမီတာ

Cacatua haematuropygia

ဖီလစ်ပိုင်ကတ္တဝါ **Philippine Cockatoo**

အမြီးနှင့်အတောင်ပံ အောက်အဝါရောင်

အမြီးအောက်အနီရောင်

Credit: Katala Foundation Inc.

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဖီလစ်ပိုင် အရှည်– ၃၁ စင်တီမီတာ

Cacatua sulphurea

အမောက်ဝါကတ္တဝါ **Yellow-crested Cockatoo**

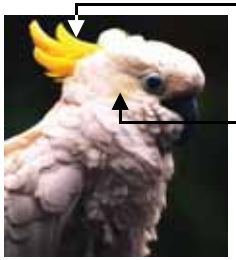

Credit: WWF-Canon / Martin HARVEY

ပုံစံတူအကောင်- *Cacatua galerita*

မျက်နှာတွင်အဝါရောင်အမှတ်မရှိ၊အရွယ်ပိုကြီး

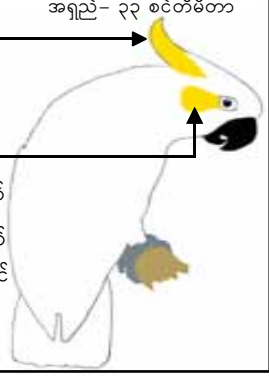

တွေ့ရှိရာဒေသ–အင်ဒိုနီးရှား အရှည်– ၃၃ စင်တီမီတာ

Cacatua moluccensis

ဆော်လမွန်ကတ္တဝါ **Salmon-crested Cockatoo**

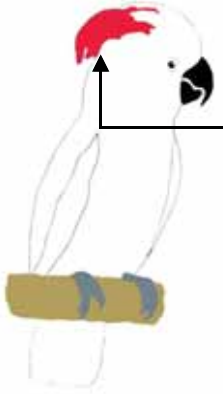

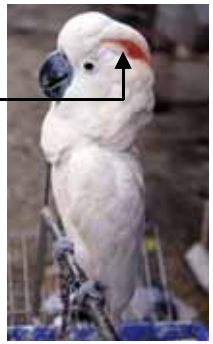

အဖြူနှင့်အနီရောင်ရောနေသည့် အမောက်ကြီးရှိ

တောင်ပံများမှာ ပန်းဖြူရောင်ဖြစ်

တွေ့ရှိရာဒေသ–အင်ဒိုနီးရှား အရှည်– ၅၀ စင်တီမီတာ

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ ဥများနှင့်ငှက်အကောင်များကိုအလှမွေးရန် (လူများဖြင့်သယ်ဆောင်လေ့ရှိ)

ဈေးကွက်တွင်တွေ့ရသည့် တနီဘာကတ္တဝါ Tanimbar Cockatoos

အမောက်ဝါကတ္တဝါ Yellow-crested Cockatoo

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဖီလစ်ပိုင်ကတ္တဝါ Philippine Cockatoo

Credit: Chris Shepherd/TSEA

မိုလူကန်ကတ္တဝါ Moluccan Cockatoo

Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

Drawings adapted from: Environment Canada

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org, www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID ASEAN-WEN TRAFFIC WILDLIFE ALLIANCE FREELAND

Probosciger aterrimus - ထန်းတက်ကတ္တဝါ Palm Cockatoo

ထန်းတက်ကတ္တဝါ **Palm Cockatoo**

အခြားအမည် Kakatua raja, Kakatua hitam (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ သြစတြေးလျား၊ အနောက်ပါပူရာ၊ အာရူကျွန်း၊အင်ဒိုနီးရှား၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ၊

ရုပ်သွင်ပုံစံ ခေါင်းမှကိုယ်ထည်အရှည် ၅၁–၆၄ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)
IUCN: LC

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Mark Auliya/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

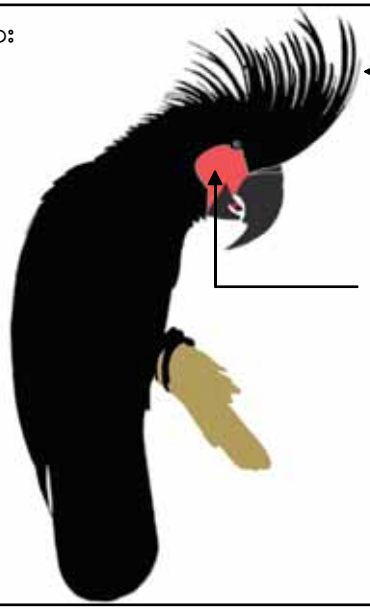

ရှည်လျားပြီးအစုလိုက်ဖြစ်နေသည့်အမောက်

ထူထဲသည့်နှတ်သီးအနီနှင့်အနက်ရောင်ရှိသည့်လျှာ

ပန်းနီရောင်ရှိပြီးပြောင်နေသည့်မျက်နှာ

မီးခိုးနက်ရောင်ရှိသည့်အတောင်အမွေးများ

Image Adapted from: Environment Canada

ပုံစံတူအကောင်

အခြားကတ္တဝါအနက်များ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)	အခြားကျေးအနက်များ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
သြစတြေးလျားတိုက်၌သာတွေ့ရသည်။	မဒါဂါစကာ၊ကော်မိုရိုကျွန်းနှင့်စီးရီလ်လဲစ်ဒေသများ၌သာတွေ့ရသည်။
ပန်းနီရောင်ရှိပြီးပြောင်နေသည့်မျက်နှာမျိုးမဟုတ်ပါ။	ပန်းနီရောင်ရှိပြီးပြောင်နေသည့်မျက်နှာမျိုးမဟုတ်ပါ။
မီးခိုးနက်ရောင်အတောင်အမွေးများမရှိပါ။	အမောက်နှင့် အနက်ရောင်နှတ်သီးမရှိပါ။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အကောင်ရှင်နှင့်ဥများကိုမွေးမြူရန်(လူများကသယ်ဆောင်လာလေ့ရှိ)

Young Palm Cockatoo at a Market
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ထန်းတက်ကတ္တဝါအကောင်ကြီး Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org နှင့် www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Eos spp. - အင်ဒိုနီးရှားကြက်တူရွေး

အင်ဒိုနီးရှားကြက်တူရွေး **Indonesian Lories**

အခြားအမည် Nuri Sangir (ကြက်တူရွေးနီ/ပြာ၊အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှားအရှေ့ပိုင်း

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၂၄-၃၁ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

Eos histrio **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)

ကျန်သည့်မျိုးစိတ်များ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: LC

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Blue-streaked Lory
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အလှမွေးရန်

ကြက်တူရွေးနီ/ပြာ
Red and Blue Lory
CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)
IUCN: EN

ခေါင်း ၁. ခေါင်းအနောက်ဘက်တွင် ခရမ်းပြာရောင်လိုင်းစင်းများရှိ (အရွယ်အစားပြောင်းနိုင်)
ကိုယ် ၂. ရင်ဘက်တွင်ကြီးမားသည့် အပြာရောင်လိုင်းရှိ
အမြီး ၃. အပေါ်ဘက်မှာကြည့်ပါက အမြီးကိုခရမ်းနီရောင်တွေ့ရ

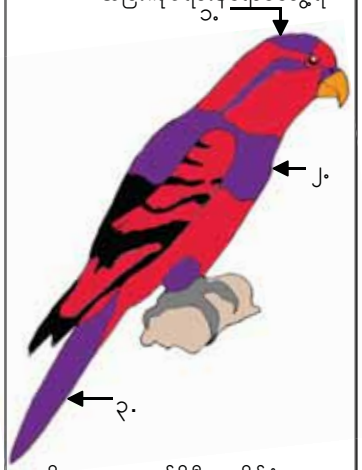

တွေ့ရှိရာဒေသ–အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊Sangir၊ Talaud and Nanusa ကျွန်းများတွင်တွေ့ရ

ကြက်တူရွေးနီ
Red Lory
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: LC

ခေါင်း ၁. မျက်လုံးတဝိုက်အပြာရောင်၊ ခေါင်းတွင်ခရမ်းရောင်မရှိ၊
ကိုယ် ၂. အမြီးအောက်၌သာအပြာရောင်ရှိ၊ကိုယ်တွင်အပြာရောင်မရှိ၊
အတောင် ၃. အတောင်တွင်အပြာရောင်အကွက်ငယ်များရှိ

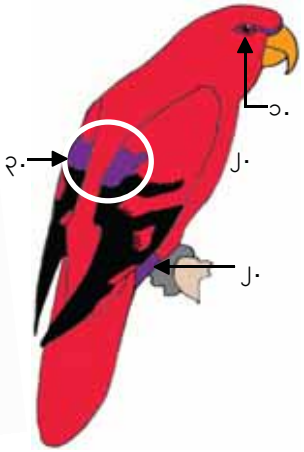

တွေ့ရှိရာဒေသ–အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ
Moluccas, Buru, Seram, Kai ကျွန်းများတွင်တွေ့ရ

ကြက်တူရွေးနားပြာ
Blue-eared Lory
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: LC

ခေါင်း ၁. ပါးနှင့်နားတဝိုက်တွင်ခရမ်းပြာရောင်ရှိပြီးလည်ပင်းဘက်ထိရောက်နေသည်။
ကိုယ် ၂. ဗိုက်အပေါ်နှင့်အမြီးအောက်တွင်အပြာရောင်ရှိ

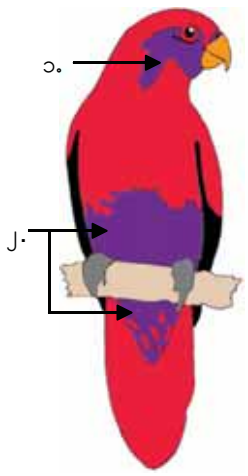

တွေ့ရှိရာဒေသ–အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ Seram

Violet-necked Lory
Eos squamata
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: LC

ခေါင်း ၁.ခရမ်း ပြာရောင်လည်ရစ်ရှိ၊အချို့၌ ၄ွက်များတွင်အလွန်ဖျော့သည်။
ကိုယ် ၂. ဗိုက်အပေါ်နှင့်အမြီးအောက်တွင်အပြာရောင်ရှိ

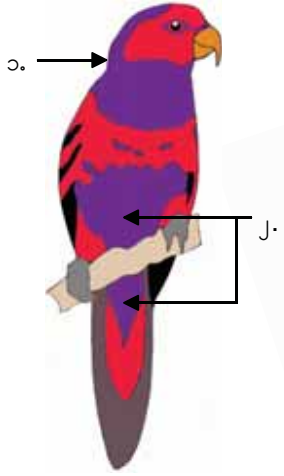

တွေ့ရှိရာဒေသ–အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊မြောက် Moluccas အနောက် Papuan ကျွန်းစုများ

အတောင်နက်ကြက်တူရွေး
Black-winged Lory
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: VU

ခေါင်း ၁. ခရမ်းပြာရောင်လိုင်းစင်းမှာ မျက်လုံးမှလည်ပင်းဘက်ထိရှိ
ကိုယ် ၂. ဖင်ပိုင်းနှင့်ရင်အုပ်အောက်ပိုင်းအနက်ရောင်
အတောင် ၃. အတောင်ပံပေါ်၌အနက်ရောင်အကွက်များရှိ

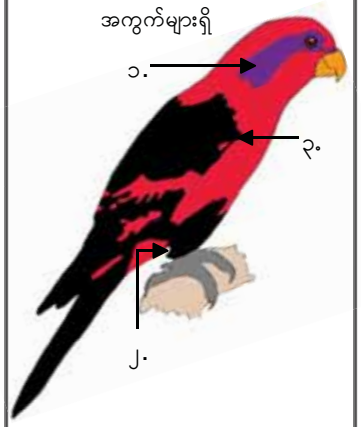

တွေ့ရှိရာဒေသ–အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ အနောက် Papua ၊Geelvink Bay ရိုကျွန်းစုများ.

Blue-streaked Lory
Eos reticulata
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: NT

ခေါင်း ၁. ခရမ်းပြာရောင်လိုင်းစင်းမှာ မျက်လုံးမှလည်ပင်းဘက်ထိရှိ
ကိုယ် ၂. အပေါ်ဘက်တွင်နက်ပြာရောင်နှင့်ခရမ်းပြာရောင်လိုင်းစင်း၊ အမှတ်အသားများရှိ

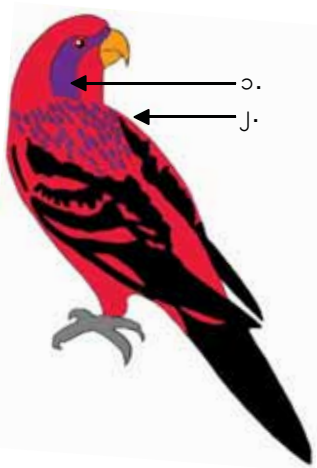

တွေ့ရှိရာဒေသ– Tanimbar အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

Image Source adapted from: Environment Canada

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို ww.cites.org, www.iucnredlist.org နှင့် www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Loriculus galgulus - အမောက်ပြာကြက်တူရွေး **Blue-crowned Hanging Parrot**

အမောက်ပြာကြက်တူရွေး **Blue-crowned Hanging Parrot**

အခြားအမည် Burung Serindit (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှား၊ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊မလေးရှား၊ထိုင်း၊စင်္ကာပူ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား – ၁၂ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: LC

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

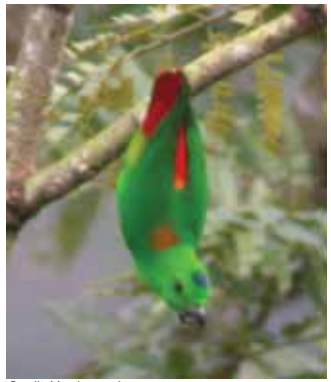

Credit: Yen Loong Lean

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

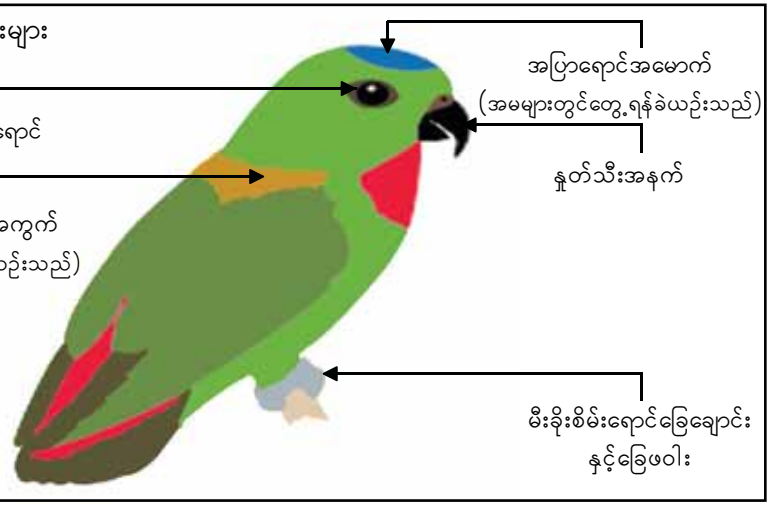

Image Source: Environment Canada

ပုံစံတူအကောင်

အခြားကြက်တူရွေးများ **Other Hanging Parrots**
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
အပြာရောင်အမောက်မရှိပါ။
ရွှေဝါရောင်တြိဂံပုံအကွက်မရှိပါ။

Budgerigar
Melopsittacus undulatus
အလျား ၁၈ စင်တီမီတာ
Budgerigar
မျိုးအဖြစ်စာရင်းဝင်နိုင်ပါသည်။

Image Source: Environment Canada

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးရန်

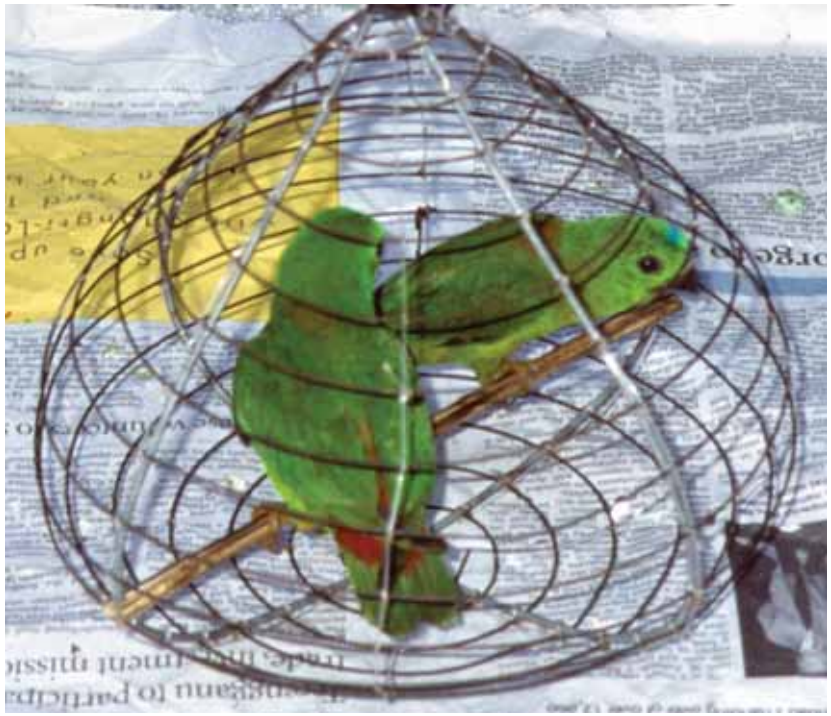

Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org, www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Lorius garrulus - စကားပြောကြက်တူရွေး Chattering Lory

စကားပြောကြက်တူရွေး Chattering Lory

အခြားအမည် Nuri Ternate (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ
- *Lorius garrulus garrulus* - Halmahera, Weda, Ternate ကျွန်းများ၊ အင်ဒိုနီးရှား
- *Lorius garrulus flavopalliatus* - Bacan နှင့် Obi ကျွန်းများ၊ အင်ဒိုနီးရှား
- *Lorius garrulus morotaianus* - Morotai နှင့် Rau ကျွန်းများ၊အင်ဒိုနီးရှား

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၃၀ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

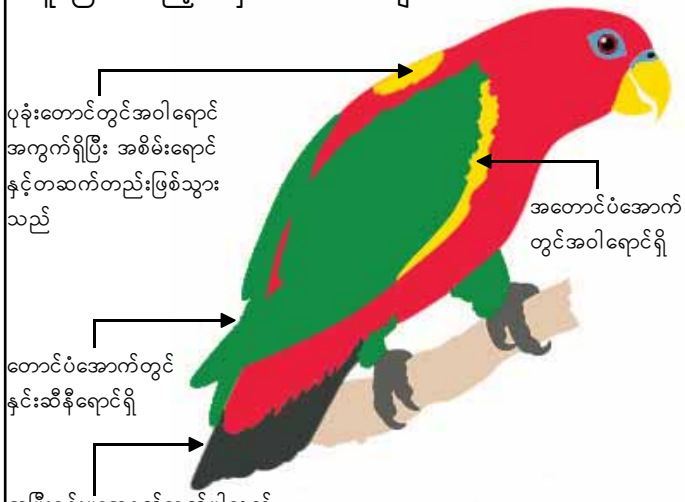

Image Source: Environment Canada (adapted)

Lorius garrulus garrulus - ပုခုံးတောက်ရှိအဝါရောင်အကွက်မှာ အစိမ်းရောင်နှင့်တဆက်တည်းဖြစ်သွားသည်။အဝါရောင်အကွက်မှာ အရွယ်အစားအပြောင်းအလဲရှိသည်။

Lorius garrulus flavopalliatus - ပုခုံးတောင်ရှိအဝါရောင်အကွက်ပိုကြီးပြီး အစိမ်းရောင်အကွက်မှာ *Lorius garrulus garrulus* ထက်ငယ်သည်။

Lorius garrulus morotaianus - အစိမ်းရောင်နှင့်တဆက်တည်းဖြစ်နေသည့်ပုခုံးတောက်ရှိအဝါရောင်အကွက်မှာသေးငယ်သည်။

ပုံစံတူအကောင်

Lorius chlorocercus
Yellow-bibbed Lory
CITES Appendix II

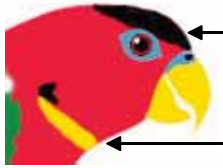

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးရန်

Credit: Chris Shepherd/TSEA

Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org, www.birdlife.org/ datazone/search/species_search.html

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFEALLIANCE · FREELAND

Lorius lory - ကြက်တူရွေးခေါင်းနက် Black-capped Lory

ကြက်တူရွေးခေါင်းနက် Black-capped Lory

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အနောက်အီယီရန်၊အင်ဒိုနီးရှား၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၃၁ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: LC

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Lory Brent Stirton - Getty Images - WWF-UK

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

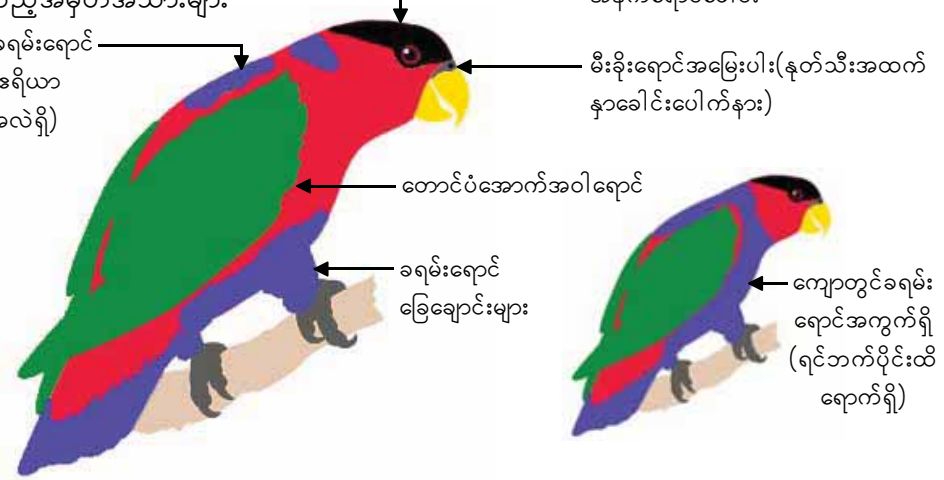

ပုံစံတူအကောင် ***Lorius hypoinochrous*** - **Purple-bellied Lory**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

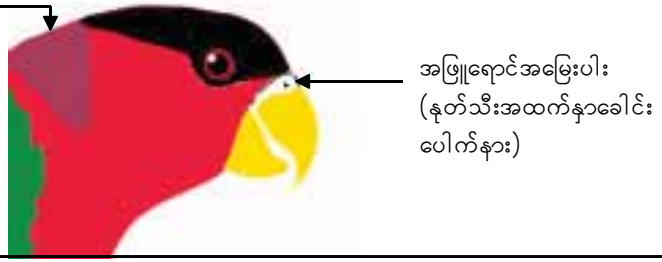

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးရန်

အရောင်းဆိုင်တွင်တွေ့ရသည့်ကြက်တူရွေးခေါင်းနက်

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ကြက်တူရွေးခေါင်းနက်

Credit: James Compton/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

Image Adapted from: Environment Canada

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org and www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Strigiformes - ဇီးကွက်မျိုးများ

ဇီးကွက်များ Owls

အခြားအမည် Burung Hantu (အင်ဒိုနီးရှားမလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ ကမ္ဘာတဝှမ်း(အန္တာတိကတိုက်မှလွဲ၍)

ရုပ်သွင်ပုံစံ အမြင့် ၁၆–၈၄ စင်တီ၊ တောင်ပံအလျား ၃၈–၁၆၀ စင်တီ၊ အလေးချိန် ၄၀ ဂရမ်–၁.၈ ကီလိုဂရမ်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင် ၅ မျိုးမှလွဲ၍ ကျန်မျိုးစိတ်အားလုံးမှာ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)စာရင်းတွင်ပါဝင်သည်။

Heteroglaux blewitti - Forest Owlet (India)
Mimizuku gurneyi - Giant Scop's Owl (Philippines)
Ninox natalis - Christmas Island Hawk-Owl (Christmas Island)
Ninox novaeseelandiae undulata Boobok Owl (Norfolk Island)
Tyto soumagnei - Madagascar Red Owl (Madagascar)

IUCN: CR အထိပြောင်းလဲမှုရှိသည်

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Bubo sumatranus (Barred Eagle Owl)
Credit: Claire Beastall

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

- ပျော့ပျောင်းသည့်အတောင်မွေး
- ကိုယ်အနေအထားဖြောင့်တန်း
- ဦးခေါင်းကြီးပြီးလုံးဝန်း
- အမြီးတိုသည်
- ခြေထောက်များရှည်ပြီး(အမွေးအတောင်ကြားတွင်ကွယ်နေတတ်)
- ခြေချောင်းထိပ်များမှာအရှေ့/အနောက်ဘက်ဘက်လုံးသို့ဆန့်ထွက်နေသည်။

Credit: Chris Shepherd/TSEA

မှတ်ချက် အကောင်ပေါက်စများကိုခွဲခြားရန်အလွန်ခက်ပါသည်။

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်ရှင်နှင့် ကိုယ်ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်းများကိုတိုင်းရင်းဆေးဝါး၊ မျက်လှည့်ပညာလုပ်ငန်းများတွင်အသုံးပြု

ရောင်းချရန်ပြထားသည့် *Tyto alba* (လင်ကောင်ပိုး/ငှက်ဆိုး Barn Owl)

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရောင်းချရန်ပြထားသည့် *Ninox scutulata* (ခင်ပုပ်ငှက် Brown Hawk Owl)

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရောင်းချရန်ပြထားသည့် *Ketupa ketupu* (Buffy Fish Owl)

Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org နှင့် www.birdlife.org/datazone/search/species_search.html တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

မိကျောင်းမျိုးများ **Crocodylia spp.** - မိကျောင်းသားရေ

မိကျောင်းမျိုး အားလုံးနီးပါး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင်ဖြစ်သည်။

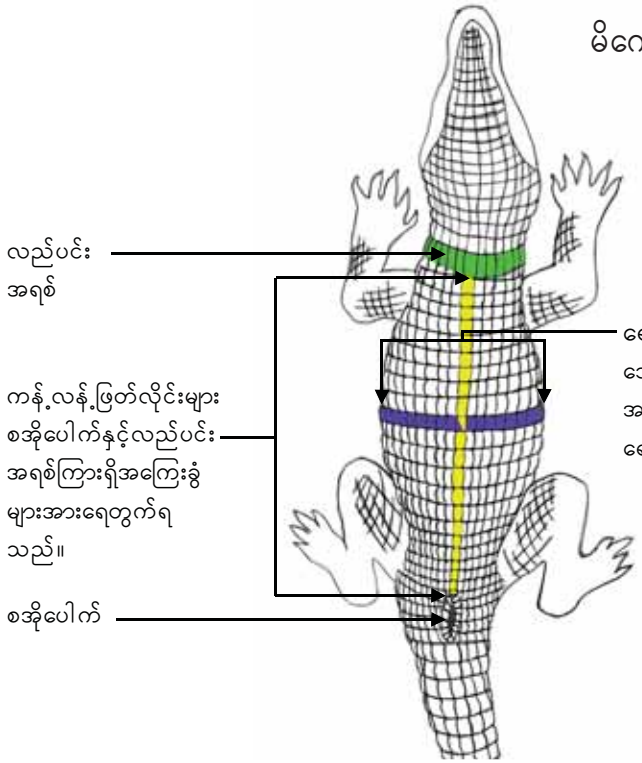

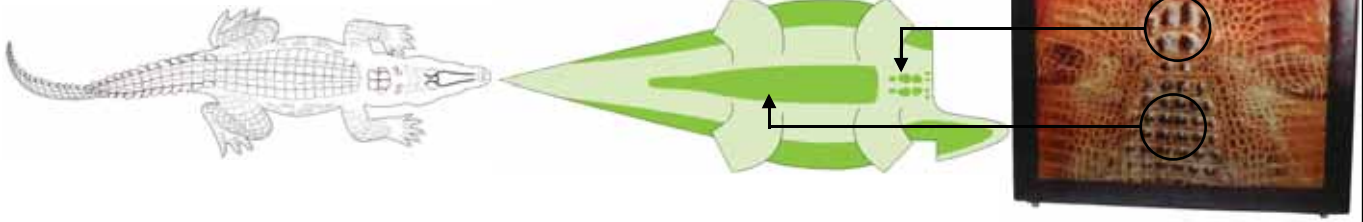

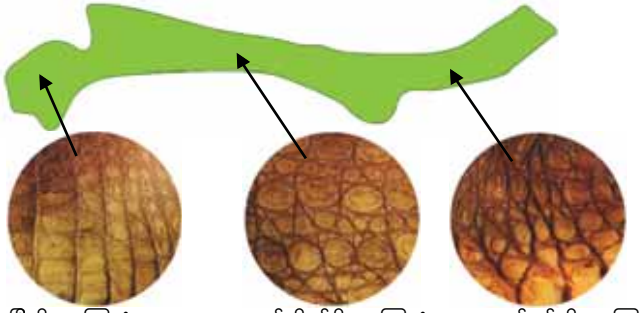

၁.အမြီးရှိအကြေးခွံ ၂.ဝမ်းဗိုက်ရှိအကြေးခွံ ၃.လည်ပင်းရှိအကြေးခွံ

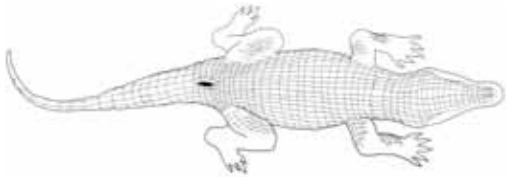

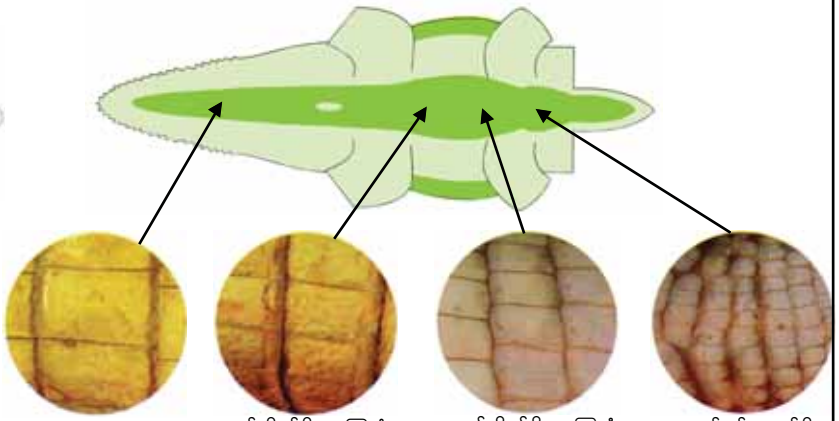

အမြီးအောက်ရှိအကြေးခွံ ဝမ်းဗိုက်ရှိအကြေးခွံ (မျက်နှာပြင်တွင်းများပါရှိ) ဝမ်းဗိုက်ရှိအကြေးခွံ (မျက်နှာပြင်တွင်းများမပါရှိ) လည်ပင်းအရစ်ရှိ အကြေးခွံ

မျိုးစိတ်	ကန့်လန့်ဖြတ်လိုင်း	ရေပြင်ညီလိုင်း
Alligator mississippiensis	၂၆–၃၄	၁၂–၁၄
Caiman crocodilus	၂၀–၂၄	၁၂–၁၄
Crocodylus niloticus	၂၆–၃၀	၁၄–၂၀
Crocodylus novaeguinea	၂၂–၂၈	၁၂–၂၈
Crocodylus mindorensis	၂၂–၂၅	၁၂–၁၄
Crocodylus porosus	၃၁–၃၅	၁၆–၁၉
Crocodylus siamensis	၃၀–၃၄	၁၄–၁၆
Tomistoma schlegelii	၂၂–၂၄	၁၂–၁၄

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

All Images Credit: Environment Canada

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFEALLIANCE · FREELAND

Alligators မိကျောင်းနှင့် Caiman မိကျောင်း

Alligators & Caimans မိကျောင်း(အမေရိကတိုက်တွင်တွေ့ရ)
ပါးစပ်ပိတ်ထားချိန်၌အောက်မေးရိုးရှိ ၄ ချောင်းမြောက်သွားမှာအပေါ်မေးရိုးရှိအခေါင်းပေါက်ထဲဝင်သွားသည်။

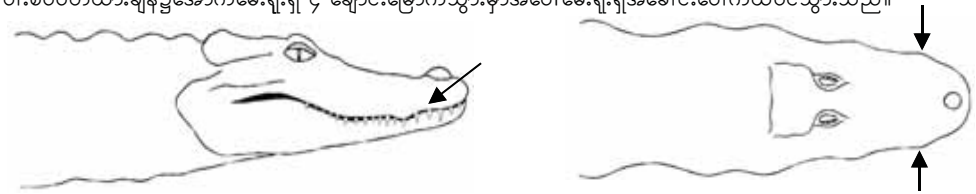

Crocodiles မိကျောင်း(အာဖရိကတိုက်၊အာရှတိုက်တွင်တွေ့ရ)
ပါးစပ်ပိတ်ထားချိန်၌အောက်မေးရိုးရှိ ၄ ချောင်းမြောက်သွားကိုအပေါ်မေးရိုးအပြင်ဘက်တွင်ထင်ရှားစွာမြင်ရသည်။

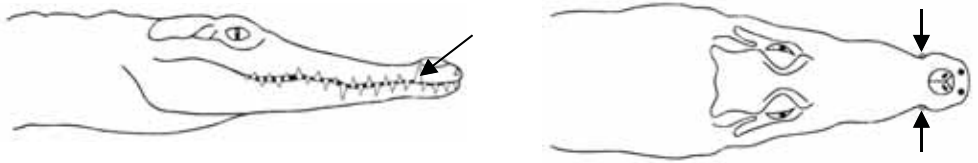

Alligator mississippiensis

အမေရိကန်မိကျောင်း
American Alligator

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: LC

အခြားအမည် အမေရိကန်မိကျောင်း Gator (English)

တွေ့ရှိရာဒေသ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၆ မီတာနှင့်အထက်၊ပုံမှန် ၄.၈ မီတာ

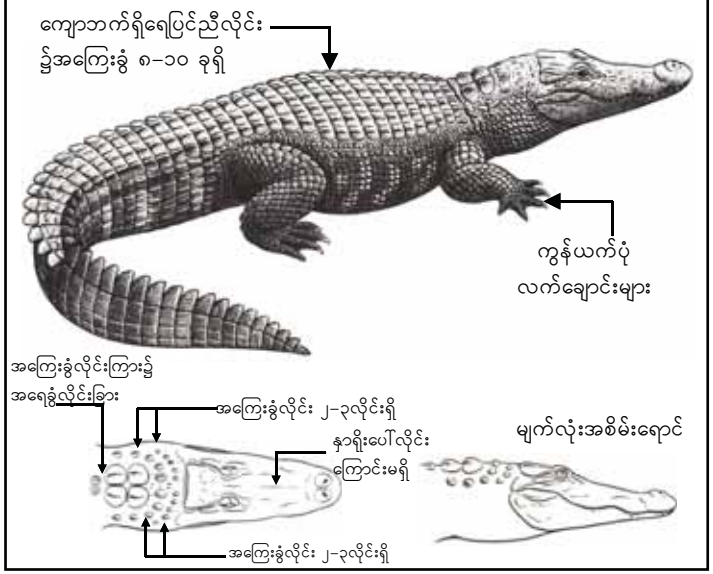

Alligator sinensis

တရုတ်မိကျောင်း
Chinese Alligator

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: CR

အခြားအမည် တရုတ်မိကျောင်း (English), ယန်ဇီမိကျောင်း (English), E Yu, T'uo, Tou Lung, Yow Lung

တွေ့ရှိရာဒေသ တရုတ်နိုင်ငံ (Anhiu, Jiangsu, Zhehiang)

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၁.၈ မီတာနှင့်အထက်

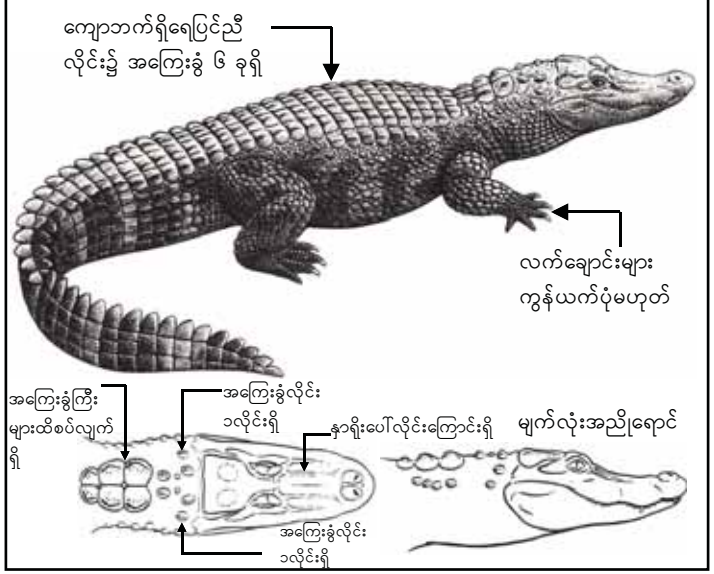

Caiman crocodylus

မိကျောင်းခေါင်းတို
Spectacled Caiman

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: LR

အခြားအမည် မိကျောင်းခေါင်းတို Common Caiman (English)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘရာဇီး၊ကိုလံဘီယာ၊ကိုစတာရီကာ၊အီကွေဒေါ၊အီစလ်ဗာဒါ၊ဖရန့်စ်ဂွာရာနာ၊ဂွာတာမာလာ၊ဂူယာနာ၊ဟွန်းဒယက်၊မက်စီကို၊နီကာရာဂွာ၊ပနားမား၊ပီရူး၊ဆူရီနိမ်း၊ဗင်နီဇွဲလား၊Trinidad and Tobago

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၂.၇ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

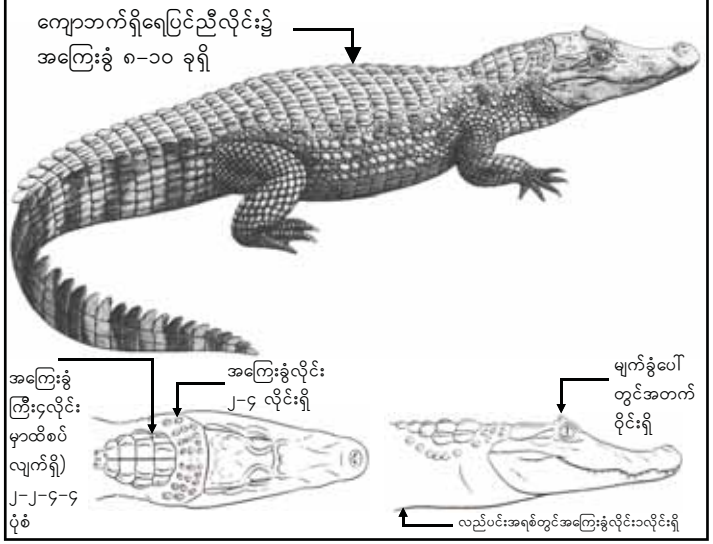

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

All Images Credit: Environment Canada

α လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Crocodylus novaeguineae & Crocodylus mindorensis

Crocodylus novaeguineae
နယူးဂွာနီယာမိကျောင်း
New Guinea Crocodile

CITES နောက်ဆက်တွဲ (ခ)
IUCN: LC

အခြားအမည် နယူးဂွာနီယာမိကျောင်း(အင်္ဂလိပ်), Buaya air tawar, Pukpuk, Wahne huala (အင်ဒိုနီးရှား၊ပါပူရာနယူးဂွာနီယာ)

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှား(အနောက်အီရီရန်)၊ပါပူရာနယူးဂွာနီယာ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၃.၅ မီတာနှင့်အထက်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသား

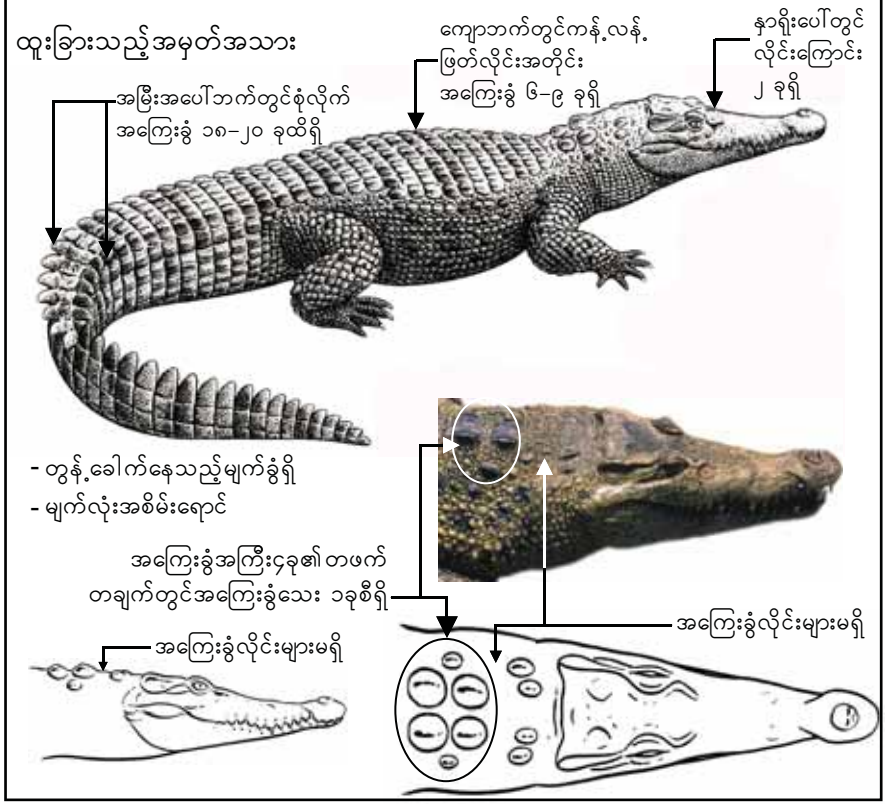

Crocodylus mindorensis
ဖိလစ်ပိုင်မိကျောင်း
Philippine Crocodile

CITES နောက်ဆက်တွဲ (က)
IUCN: CR

အခြားအမည် ဖိလစ်ပိုင်မိကျောင်း(အင်္ဂလိပ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဖိလစ်ပိုင်

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၃ မီတာနှင့်အထက်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

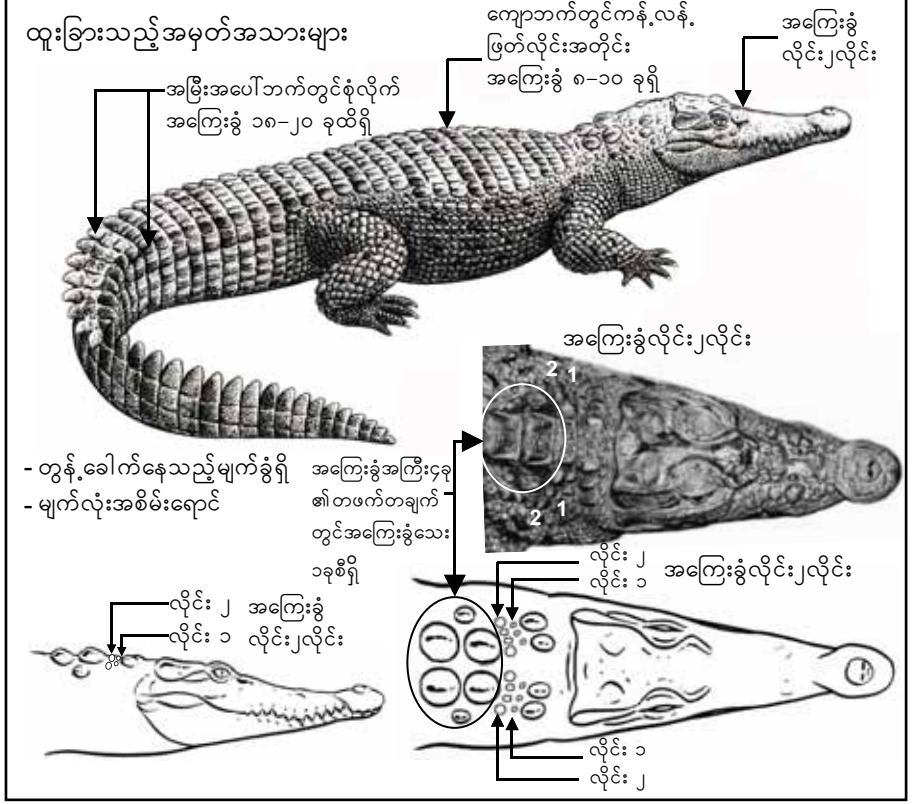

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မိကျောင်းမျိုးစိတ်အားလုံး
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)ဖြင့်ကာကွယ်ထားသည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အရေခွံကိုအလှဆင်ရန်၊
အကောင်ကိုမွေးမြူရန်

ရောင်းရန်ပြသထားသည့်မိကျောင်း
အရေခွံ
Credit: TRAFFIC Southeast Asia

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

All Images Credit: Environment Canada

“လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မတ်လ

USAID ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network TRAFFIC WILDLIFEALLIANCE FREELAND

Crocodylus porosus & Crocodylus siamensis

Crocodylus porosus
ရေချိုရေငံစပ်မိကျောင်း
Estuarine Crocodile

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

သြစတြေးလျား၊အင်ဒိုနီးရှားနှင့်ပါပူရာနယူးဂွာနီရာရှိ မိကျောင်းများမှာ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: LC

အခြားအမည် ရေချိုရေငံစပ်မိကျောင်း၊ရေငံမိကျောင်း(အင်္ဂလိပ်)၊ Buaya muara (အင်ဒိုနီးရှား)၊ Baya, Pukpuk, Kone huala (ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ), Jara Kaenumkem (ထိုင်း)

တွေ့ရှိရာဒေသ သြစတြေးလျား၊ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ဘရူနိုင်း၊ဒါရူဆလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မြန်မာ၊ပါလော၊ဖိလစ်ပိုင်၊စင်္ကာပူ၊ဆော်လမွန်ကျွန်း၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ၊ သီရိလင်္ကာ၊ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ၊ Vanuatu

ရုပ်သွင်ပုံစံ အရှည် ၇ မီတာနှင့်အထက်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

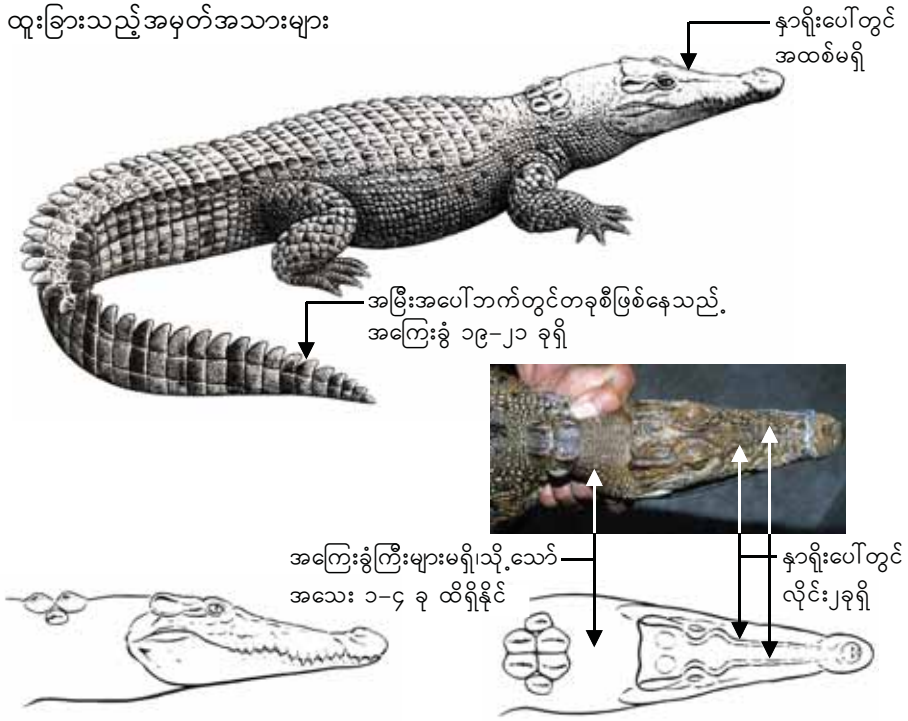

Crocodylus siamensis
Siamese မိကျောင်း
Siamese Crocodile

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: CR

အခြားအမည် Siamese မိကျောင်း(အင်္ဂလိပ်), Buaya kodok (အင်ဒိုနီးရှား), Jara Kaenumchued (ထိုင်း)

တွေ့ရှိရာဒေသ ကမ္ဘောဒီးယား၊မလေးရှား(ဆာရာဝပ်)၊လာအို၊အင်ဒိုနီးရှား(ကလီမန်တန်) ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ အရှည် ၄ မီတာနှင့်အထက်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

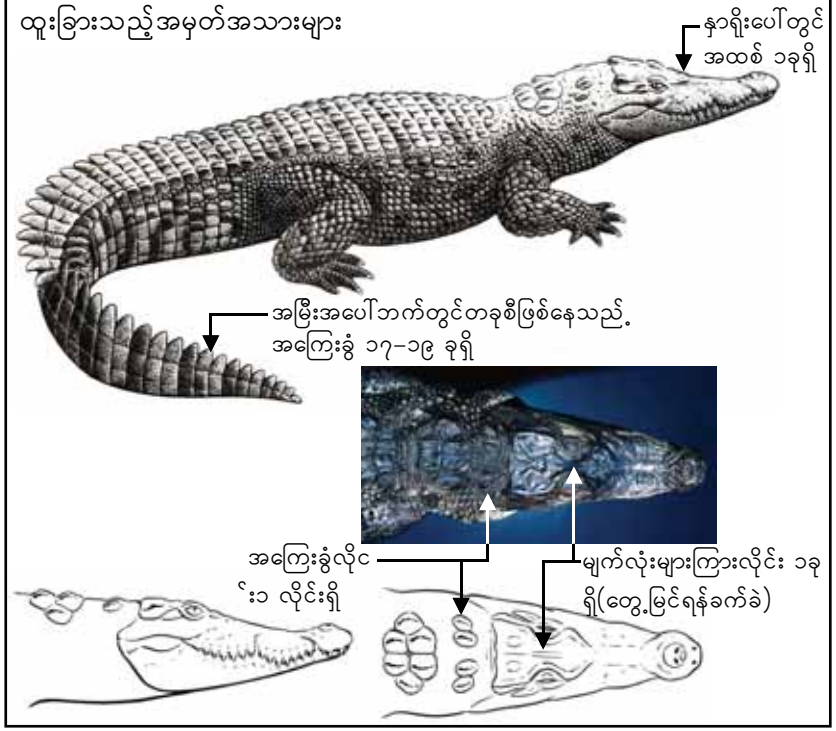

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း မိကျောင်းမျိုးစိတ်အားလုံး သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)ဖြင့်ကာကွယ်ထားသည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အရေခွံနှင့်အကောင်ပေါက်မျ ားကိုအလှဆင်ရန်နှင့်မွေးမြူရ

ဈေးကွက်ရောက်မိကျောင်းသားပေါက်
Credit: TRAFFIC Southeast Asia

မိကျောင်းသားရေအိတ်
Credit: Mark Auliya

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

All Images Credit: Environment Canada

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org

၂၀၀၈ ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Tomistoma schlegelii - မိကျောင်းခေါင်းရှည် False Gharial

မိကျောင်းခေါင်းရှည် False Gharial

အခြားအမည် Tomistoma (အင်္ဂလိပ်), Buaya sumpit (အင်ဒိုနီးရှား), Julong julong (မလေးရှား), Takong (ထိုင်း),

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှား(ဆူမတြား၊ကီလီမန်တန်); မလေးရှား (ပင်နီဆူလာမလေးရှား၊ဆာရာဝပ်)

ရုပ်သွင်ပုံစံ အရှည် ၅ မီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)
IUCN: EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Mark Auliya

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Credit: Mark Auliya/TSEA

- သံလွင်ညိုရောင်အရေခွံပေါ်တွင်ကြီးမားထင်ရှားသည့်အနက်ကွက်များနှာရိုးမှအမြီးအထိတွေ့ရသည်(အကွက်များမှာအကောင်ကြီးများတွင်အရောင်ဖျော့သည်)။

Credit: Mark Auliya/TSEA

- ဝါညိုရောင်မျက်လုံး

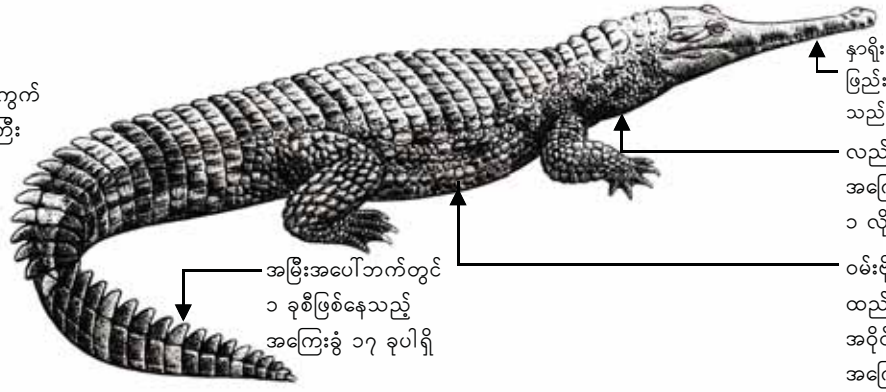

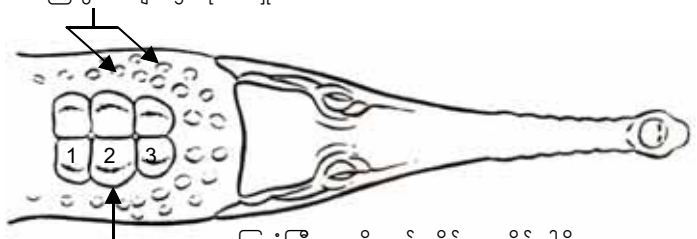

Image Source: Environment Canada

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အကောင်ငယ်များကိုမွေးမြူရန်ရောင်းဝယ်လေ့ရှိ

မိကျောင်းခေါင်းရှည်အကောင်သေး
Credit: WWF-Canon / Alain COMPOST

အရွယ်ရောက်မိကျောင်းခေါင်းရှည်(အမ)
Credit: Claire Beastall

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မေလ

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

Uromastyx spp. - အမြီးဆူးခွေးနွဲ့/ပဒတ်မျိုးစိတ် Spiny-tailed Lizards

အမြီးဆူးခွေးနွဲ့/ပုတတ်မျိုးများ

အခြားအမည် Dab Lizard, Mastigure (အင်္ဂလိပ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ အနောက်မြောက်အိန္ဒိယမှအနောက်တောင်အာရှ၊ အာယေဘီယံပင်လယ်မှအာဖရိကဆဟာရဒေသ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၉၁.၅ စင်တီမီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
***Uromastyx* spp.** အားလုံး
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)ဖြစ်သည်။

IUCN: CR - LR/LC ပြောင်းလဲနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

Credit: Mark Auliya/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

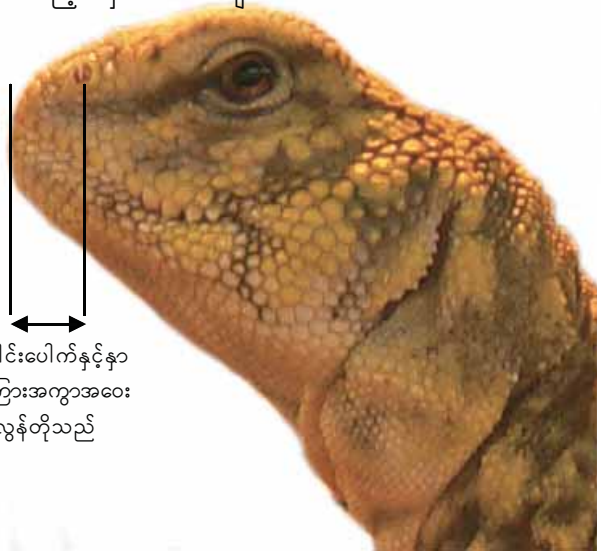

နှာခေါင်းပေါက်နှင့်နှာထိပ်ကြားအကွာအဝေးမှာအလွန်တိုသည်

- ပြား၍ဆူးခွေးများရှိသည့်အမြီး
- ပြားသည့်ကိုယ်ခန္ဓာ
- ကိုယ်ဘေးရှိအရေခွံမှာလိပ်နေတတ်သည်

Credit: Mark Auliya/TSEA

Credit: Mark Auliya/TSEA

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်ရှင်များကိုအလှမွေးရန်၊ တိုင်းရင်းဆေးဝါးအဖြစ်အသုံးပြုရန်

Credit: Mark Auliya/TSEA

ပုံစံတူအကောင်

အမေရိကနှင့်မဒဂါစကာမှ
Spiny-tailed iguanid lizards

အထက်ဖော်ပြပါသွင်ပြင်ပုံစံများမရှိပါ။

Credit: Anthony B. RATH/WWF-Canon

Australian agamid lizards

အထက်ဖော်ပြပါသွင်ပြင်ပုံစံများမရှိပါ။

Credit: Claire Beastall

Credit: Mark Auliya/TSEA

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Phelsuma spp. - နေ့ပိုင်းလူပ်ရှားသည့်တောက်တဲ့မျိုးများ Day Gecko species

နေ့ပိုင်းလူပ်ရှားသည့်တောက်တဲ့မျိုးများ

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ Andaman ကျွန်းများ(အိန္ဒိယ); Comoro ကျွန်းများ၊ကင်ညာ၊မဒဂါစကာ၊ မောရီတစ်၊တန်ဇန်နီးယား၊ Reunion; Rodriques; Seychelles;

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၇.၆–၃၀.၅ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

***Phelsuma* spp.**အားလုံး**CITES**

နောက်ဆက်တွဲ(ခ) တွင်ပါဝင်သည်။

IUCN: CR - LR/LC ပြောင်းလဲမှုရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

Credit: Eugène Bruins

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

အရောင်တောက်ပပြီး အများအားဖြင့် အစိမ်းရောင်ရှိတတ်သည်။

နေ့လည်ပိုင်းတွင်လူပ်ရှားသွားလာမှုများသည်။

မျက်လုံးကြီး၊အနက်ရောင်၊မျက်ဆံဝိုင်းသည်။

လက်သန်းမှာတိုဝင်နေသည်။

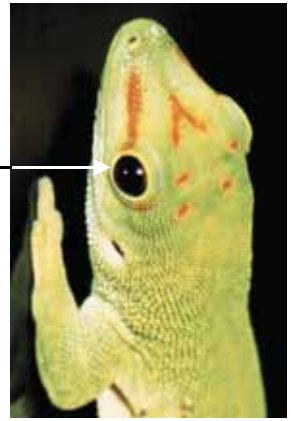

မျက်လုံးကြီး၊ အနက်ရောင်၊ မျက်ဆံဝိုင်း

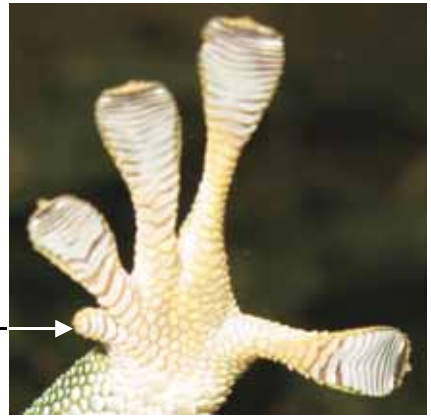

တိုဝင်နေသည့် လက်သန်းများ

Credit: Eugène Bruins

Credit: Eugène Bruins

ပုံစံတူအကောင် အခြားတောက်တဲ့များ

- အရောင်မွဲသည်။
- ညပိုင်းတွင်လူပ်ရှားသွားလာမှုများသည်။
- မျက်ဆံမဝိုင်းပါ။
- လက်သန်းမှာမတိုပါ။

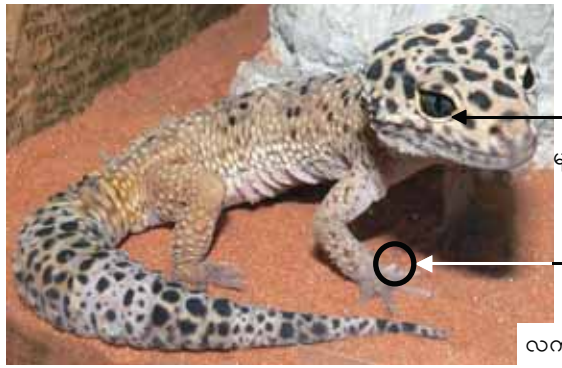

Leopard Gecko (*Eublepharis macularius*). Credit: Mark Auliya/TSEA

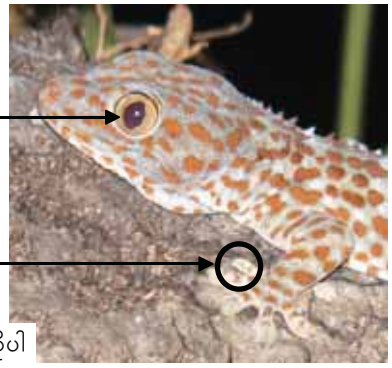

Tokay Gecko (*Gekko gecko*). Credit: Mark Auliya/TSEA

မျက်ဆံမဝိုင်းပါ

လက်သန်းများမတိုပါ

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ မွေးမြူရန်

အရောင်းဆိုင်တွင် *Phelsuma* spp. တောက်တဲ့များကိုရွေးချယ်ဝယ်ယူနိုင်သည်။

Credit: Mark Auliya/TSEA

အရောင်းဆိုင်ရှိတောက်တဲ့များ *Phelsuma quadricellata*

Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Gekko gecko - တိုကေးတောက်တဲ့ Tokay Gecko

တိုကေးတောက်တဲ့ Tokay Gecko

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အာရှအရှေ့အပူပိုင်းဒေသအားလုံး

ရုပ်သွင်ပုံစံ အရှည် ၂၀–၄၀ စင်တီမီတာ၊ အလေးချိန် ၁၅၀–၃၀၀ ဂရမ်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

Credit: Mark Auliya/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

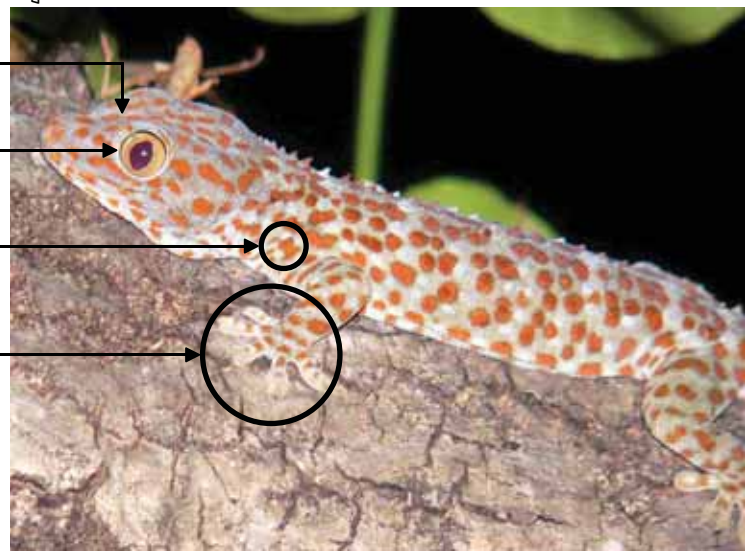

Credit: Mark Auliya/TSEA

ပုံစံတူအကောင်

အခြားတောက်တဲ့မျိုးများ–အခြားတောက်တဲ့များတွင်ထင်ရှားသည့်လိမ္မော်ရောင်အစက်အပြောက်များမရှိပါ။

တိုကေးတောက်တဲ့မျိုးသည် တောက်တဲ့မျိုးစိတ်များတွင် ဒုတိယအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ တိုင်းရင်းဆေးဝါးတွင်အသုံးပြုရန်အခြောက်ခံ၍အရည်စိမ်ထားသည်။

Tokay Gecko အခြောက်များကိုတိုင်းရင်းဆေးဝါးတွင်အသုံးပြုသည်။

Credit: TRAFFIC Southeast Asia

ဝိုင်စိမ်ထားသည့် Tokay Gecko

Credit: TRAFFIC Southeast Asia

Tokay Gecko အခြောက်များကို တိုင်းရင်းဆေးဝါးတွင်အသုံးပြုသည်။

Credit: TRAFFIC Southeast Asia

Tokay Gecko အခြောက်များကိုတိုင်းရင်းဆေးဝါးတွင် အသုံးပြုသည်။ Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Varanus spp. - ဖွတ်/ပဒတ်ကြီးမျိုးများ Monitor Lizard spp.

Varanus spp.

အခြားအမည် Biawak (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖရိက၊အာရေဘီးယား၊တောင်အာဖရိက၊အရှေ့အင်ဒီးစ်၊ဩစတြေးလျား၊မာရှဲလ်၊ကာရိုလိုင်း၊ဖီဂျီကျွန်းစုများ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၁၅ စင်တီမီတာမှ ၃ မီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
Varanus bengalensis, V. flavescens, V. griseus, V. komodoensis, V. nebulosus which are များမှာ CITES နောက်ဆက်တွဲ(က) ဖြစ်ပြီး ကျန်မျိုးများမှာနောက်ဆက်တွဲ(ခ) ဖြစ်သည်။

Credit: Mark Auliya

IUCN: ၃မျိုးသာစာရင်းဝင်သည် - *V. komodoensis*, *V. olivaceus*: **VU**, *V. flavescens*: **LR**

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မျိုးစိတ်အားလုံး သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)ဖြင့်ကာကွယ်ထားသည်။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Varanus salvator အကောင်ကြီး Credit: Claire Beastall

Varanus salvator အကောင်ငယ် Credit: Claire Beastall

- အမြီး
- သန်မာသည့်ခြေချောင်းများနှင့်ချွန်ထက်သည့်လက်သည်းများ
- လည်ပင်းရှည်
- သေးသွယ်သည့်ခေါင်းနှင့်နှုတ်သီးချွန်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အကောင်များကိုမွေးမြူရန်နှင့်အရေခွံအားအလှဆင်ရန်

Monitor Lizard ၏ကျောဘက်အရေခွံကို
အနီးကပ်မြင်ရပုံ

Varanus salvator အရေခွံကို
ရောင်းဝယ်မှုပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။

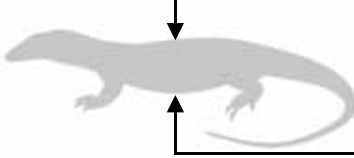
ကျောပေါ်တွင်ပျော့ပျောင်းသည့်အကြေးခွံသေးများ
ဝန်းရံထားသည့်သင်္ဘောကိုယ်ထည်နှင့်ဆင်တူသည့်
မာကျောသည့်အကြေးခွံများရှိ

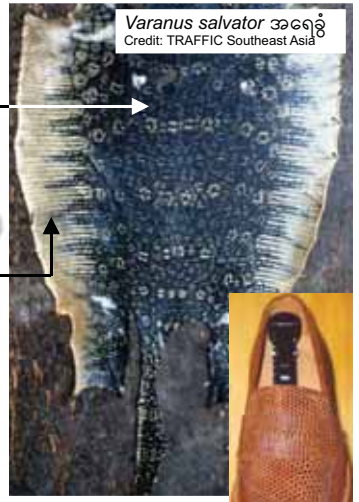

Monitor Lizard
အရေခွံဖိနပ်
Credit: TRAFFIC Southeast Asia

အကြေးခွံမူလအရွယ်အစား အကောင်ငယ် ၁မီလီမီတာ
အကောင်အကြီး ၂-၃ မီလီမီတာ

ဩစတြေးလျားမှ *Varanus prasinus* (Green Tree Monitor)၊
ကိုအင်ဒိုနီးရှား(West Irian) နှင့်ပါပူရာနယူးဂွာနီရာတွင်အလှမွေးရန်
ရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။

ရောင်းချရန်ပြထားသည့်
Varanus prasinus
Credit: Mark Auliya/TSEA

အလျား ၈၀ စင်တီနှင့်အထက်

Varanus salvator ဝိုင်
Credit: Claire Beastall

ရောင်းချရန်ပြထားသည့်
Varanus salvator
Credit: Mark Auliya

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

Image Source: Environment Canada

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC
WILDLIFE ALLIANCE
FREELAND

Ptyas mucosus - လင်းမြွေ

လင်းမြွေ Oriental Rat Snake

အခြားအမည် Banded Ratsnake (အင်္ဂလိပ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖဂန်နစ္စတန်၊ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား၊ အီရန်၊လာအို၊ နီပေါ၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ပါကစ္စတန်၊ထိုင်ဝမ်၊ထိုင်း၊တာမီနစ္စတန်၊ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ အရှည် ၃၂၀ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(၃)

IUCN: သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

လင်းမြွေ *Ptyas mucosus* Credit: Mark Auliya/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ကိုယ်ပေါ်တွင်လိုင်းကြောင်းများရှိပြီး အနက်ရောင်ရှိသည့် အကောင်များတွင်တွေ့ရန်ခက်ခဲသည်

ပါးစပ်တဝိုက်ရှိအကြေးခွံများတွင်အစင်းကြောင်းများရှိ

ပုံစံတူအကောင် ***Ptyas korros*** - အင်ဒိုချိုင်းနားလင်းမြွေ(လင်းမြွေနက်)

CITES စာရင်းမဝင်ပါ။

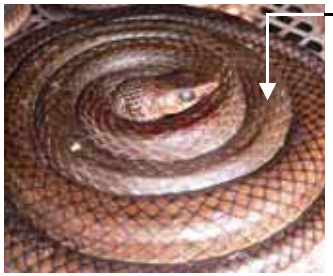

ကိုယ်ပေါ်တွင် လိုင်းကြောင်း များမရှိပါ။

ပါးစပ်တဝိုက်ရှိအကြေးခွံများ တွင်အစင်းကြောင်းများမရှိ

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊စကာပူ၊ ထိုင်ဝမ်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အရေခွံ၊ အသားနှင့် တိုင်းရင်းဆေးအဖြစ်သည်းခြေအိတ်ကိုရောင်းလေ့ရှိ

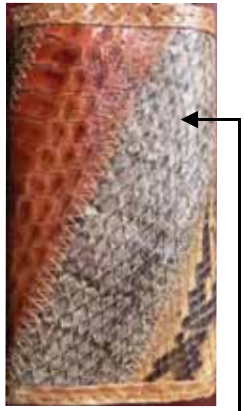

Ptyas mucosus လင်းမြွေသားရေ
Credit: Mark Auliya/TSEA

Ptyas mucosus လင်းမြွေအရေခွံ
Credit: Mark Auliya/TSEA

Ptyas mucosus လင်းမြွေအသား
Credit: Mark Auliya/TSEA

Ptyas mucosus လင်းမြွေသည်းခြေအိတ်များ
Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

All Photographs Credit: Mark Auliya/TSEA

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Ophiophagus, Naja spp. - မြွေဟောက်မျိုးများ Cobras

မြွေဟောက်မျိုးများ Cobras

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖရိကနှင့်အာရှ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၅၈၅ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]
အောက်ဖော်ပြပါအရှေ့တောင်အာရှမြွေဟောက်အားလုံးသည် **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)စာရင်းဝင်များဖြစ်သည် -

Ophiophagus hannah (တောကြီးမြွေဟောက်)
Naja kaouthia (Monocellate Cobra)
Naja mandalayensis (မြန်မာမြွေဟောက်)
Naja philippinensis (ဖိလစ်ပိုင်မြောက်ပိုင်းမြွေဟောက်)
Naja samarensis (ဖိလစ်ပိုင်တောင်ပိုင်းမြွေဟောက်)
Naja siamensis (အင်ဒိုချိုင်းနားမြွေဟောက်)
Naja sputatrix (ဂျာဗားမြွေဟောက်)
Naja sumatrana (အီကွေတာမြွေဟောက်)

IUCN: သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

Naja sputatrix (ဂျာဗားမြွေဟောက်)
Credit: Mark Auliya

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

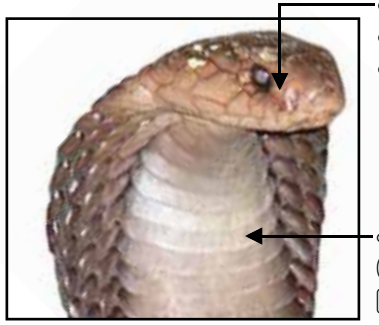

မြွေဟောက်ပင်လယ်ရေမြွေနှင့် kraits မြွေများသည် မျက်စိအရှေ့ရှိ အကြေးခွံမှာ နှာခေါင်းပေါက်နှင့်ထိစပ်နေသည်။

မြွေဟောက်တစ်မျိုးတည်းသာလျှင်လည်ပင်း(ပါးပြင်း)မှာကန့်လန့်ဖြတ်လိုင်းအတိုင်းပြားချပ်နေသည်။

Credit: Mark Auliya

မျက်လုံးနှင့်နှာခေါင်းပေါက်ကြား ရှိloreal scale အကြေးခွံသည် မြွေဟောက်ပင်လယ်ရေမြွေနှင့် kraits မြွေ

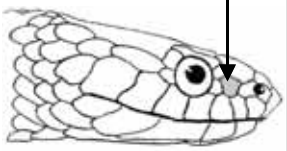

Image adapted from: US Fish and Wildlife

Coelognathus (Elaphe) radiata
Radiated Ratsnake မြွေ၏ပါးပြင်းမှာလည်းပြားနေသောကြောင့်မြွေဟောက်နှင့်ဆင်တူသည်။
Credit: Claire Beastall

Ophiophagus hannah (King Cobra)
တောကြီးမြွေဟောက်
ဦးခေါင်းရှိကြီးမားသည့်အကြေးခွံ

Credit: Mark Auliya

Naja kaouthia (Monocellate/Monocled Cobra)
မြွေဟောက်၏လည်ပင်းနောက်ကျောဘက်ပုံစံပြောင်းလဲမှု/ မတူညီမှု
Credit: Mark Auliya

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အရေခွံ၊အသား၊သည်းခြေအိတ်များကိုတိုင်းရင်းဆေးဝါးအဖြစ်ရောင်းဝယ်မှုရှိ

အရေခွံခွာထားသည့်မြွေဟောက်များ

Ophiophagus hannah
မြွေမှသွေးများထုတ်ယူနေပုံ

ဆိုင်တွင်တွေ့ရသည့်မြွေဟောက်အသေ

မြွေဟောက်အရေခွံ

မြွေဟောက်သည်းခြေအိတ်အစို

မြွေဟောက်သည်းခြေအိတ်အခြောက်

All photographs credit to: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network TRAFFIC WILDLIFEALLIANCE FREELAND

Pythonidae - စပါးကြီးမြွေမျိုးများ Pythons

စပါးကြီးမြွေမျိုးများ Pythons

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖရိက၊အာရှ၊ဩစတြေးလျား (Old World ဖြစ်သည့်ဥရောပ၊ အာရှနှင့်အာဖရိကခွဲသာတွေ့ရသည်။)

ရုပ်သွင်ပုံစံ အရှည် ၁၀ မီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)ဖြစ်သည့် အိန္ဒိယစပါးအုံးမြွေ *Python molurus molurus* (Indian Rock Python)မှလွဲ၍ အခြားစပါးကြီးမြွေများမှာနောက်ဆက်တွဲ(ခ)များဖြစ်သည်။

IUCN: *Python molurus* - **LR**

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄) *(Python reticulatus, Python molurus)*

Python breitensteini
Credit: Mark Auliya

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

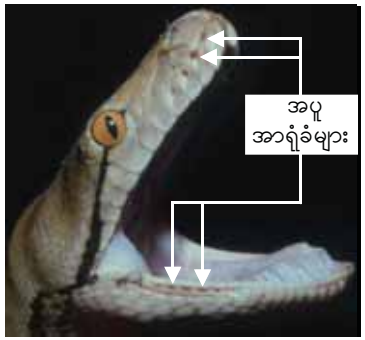

Credit: Mark Auliya

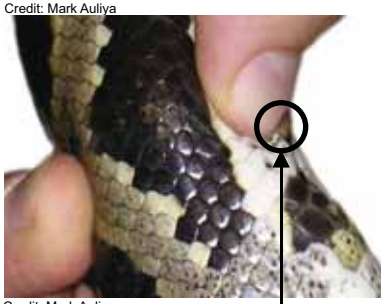

Credit: Mark Auliya

အတက်သေးၧခု(အသားထဲတွင်မြုပ်နေသည့်ခြေချောင်း) ကိုအဖြီးဖျားအပေါ်ဘက်ရှိအပေါက်နားတွင်တွေ့ရသည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အရေခွံ၊အသား၊အကောင်များကိုမွေးမြူရန်

စပါးကြီးမြွေ (*Python reticulatus*) အသားများ
Credit: Bounma Vongxay

စပါးကြီးမြွေ အရေခွံဖိနပ်
Credit:TRAFFIC Southeast Asia

သြစတြေးလျား၊အင်ဒိုနီးရှား(အနောက်အီရီရန်)နှင့်ပါပူရာနယူးဂွါနီရာတွင်တွေ့ရသည့် *Morelia viridis* (စပါးကြီးမြွေစိမ်း)ကိုအလှမွေးရန်ရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။
Credit: WWF-Canon / Martin HARVEY

အများအားဖြင့်စပါးကြီးမြွေအရေခွံကိုရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။
Credit: Chris Shepherd/TSEA

Python curtus & Python brongersmai
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဖမ်းဆီးရမိသည့်စပါးကြီးမြွေအရေခွံ
Credit:TRAFFIC Southeast Asia

ပုံစံတူအကောင် **Boidae spp.**

Boa မျိုးစိတ် ၆ မျိုးမှာ**CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)တွင်ပါဝင်ပြီးအခြားမျိုးများမှာ**CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ) ပါဝင်သည်။၄င်းတို့ကိုအမေရိကတိုက်အလယ်ပိုင်း၊ မဒါဂါစကာနှင့် အင်ဒို–ပစိဖိတ်ဒေသများတွင်သာတွေ့ရသည်။

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Carettochelys insculpta - လိပ်ဝက် Pig-nosed Turtle

လိပ်ဝက် Pig-nosed Turtle

အခြားအမည် Labi-labi moncong babi (အင်ဒိုနီးရှား), Budue Susa (Fly River ဒေသ, ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ) , Garr (Morehead River ဒေသ, ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ)

တွေ့ရှိရာဒေသ တောင်ပိုင်းမြစ်များ၊ အနောက်ပါပူရာ (အင်ဒိုနီးရှား၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ), ဩစတြေးလျားမြောက်ပိုင်းဒေသများ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၅၅ စင်တီမီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ (ခ)

IUCN: VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ကျောခွံမှာသားရေပြားကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်။

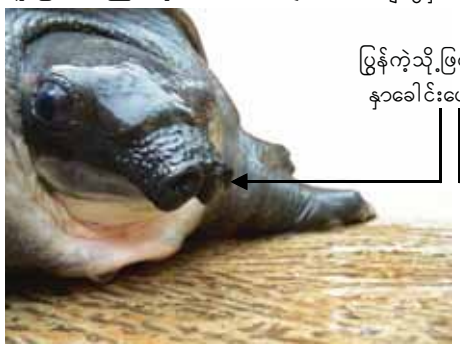

ပြွန်ကဲ့သို့ဖြစ်နေသည့် နှာခေါင်းပေါက်များ

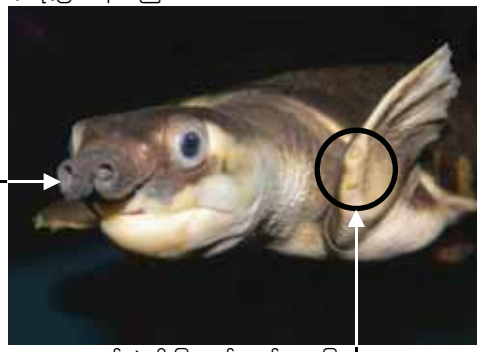

ရေယက်ကဲ့သို့ပြားချပ်သည့်ခြေ ချောင်းများတွင်ခြေသည်း ၂ခုပါရှိ

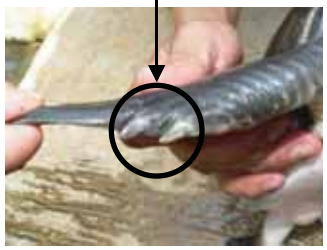

အဖြူရောင်အကွက်များ

အဖြူရောင်အနားသတ်

All Photographs: Mark Auliya/TSEA (except where indicated)

ပုံစံတူအကောင် ခွံပျော့လိပ်

ခွံပျော့လိပ်များတွင်ပြွန်ကဲ့သို့ဖြစ်နေသည့်နှာခေါင်းပေါက်များ၊ရေယက်ကဲ့သို့ပြားချပ်သည့် ခြေချောင်းများမရှိပါ။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးရန်နှင့် အကောင်ငယ်များကိုအသားစားရန်ရောင်းဝယ်လေ့ရှိ

လိပ်ဝက်အကောင်ပေါက်

Credit: James Compton/TSEA

လိပ်ဝက်အကောင်ပေါက်

Credit: Mark Auliya/TSEA

လိပ်ဝက်အသား

Credit: James Compton/TSEA

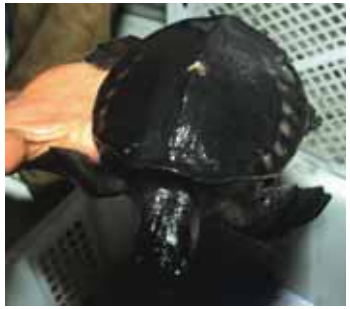

အရွယ်မရောက်သေးသည့်လိပ်ဝက်

Credit: Chris Shepherd/TSEA

အရွယ်ရောက်လိပ်ဝက်

Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Chelus fimbriatus - မာတာမာတာလိပ် Matamata Turtle

မာတာမာတာလိပ် Matamata Turtle

Family: Chelidae

အခြားအမည်	မရှိပါ
တွေ့ရှိရာဒေသ	ဘိုလီးဗီးယား၊ဘရာဇီး၊ဂါရာနာ(ဖြိတိန်)၊ကိုလံဘီယာ၊အီကွေဒါ၊ဂါရာနာ(ပြင်သစ်)၊ပီရူး၊ဆူရီနမ်၊ဗင်နီဇွဲလား
ရုပ်သွင်ပုံစံ	ကျောခွံအလျား ၄၄.၉ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a] သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

IUCN: သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ကျောခွံတွင်ကြွတက်နေသည့် လိုင်းကြောင်း ၃ ခုပါရှိ

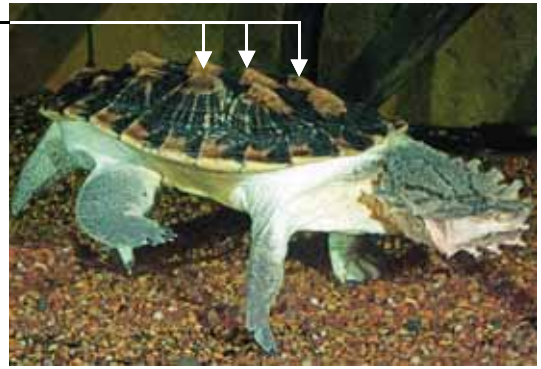

- ကျောခွံမှာ အညိုု (သို့)အနက်ရောင်ဖြစ်သည်
- ကျောခွံသည်လွှသွားကဲ့သို့သိသာစွာဖြစ်နေသည်
- အရွယ်ရောက်ကောင်၏ဦးခေါင်း၊လည်ပင်း၊ခြေထောက်နှင့်အမြီးမှာမီးခိုးရောင်ဖြစ်သည်

မေးအောက်တွင်အတက် ၂ ခုပါရှိသည်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးမြူရန်

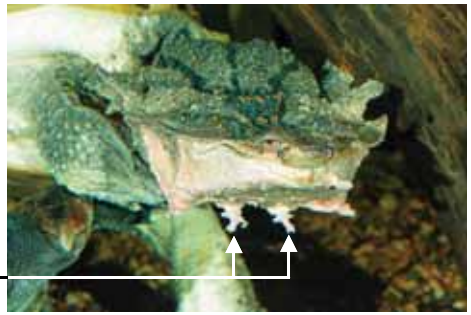

ပုံစံတူအကောင်မရှိပါ။

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

All photos: Dr. Paddy Ryan

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE FOR BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC

Cheloniidae and Dermochelyidae - ပင်လယ်လိပ်များ Marine Turtles

ပင်လယ်လိပ်များ Marine Turtles

အရှေ့တောင်အာရှတွင်မျိုးစိတ် ၅ မျိုးတွေ့ရပါသည်။

Dermochelidae: *Dermochelys coriacea* - လိပ်စောင်းလျား Leatherback Turtle

Chelonidae: *Eretmochelys imbricata* - လိပ်စွန် Hawksbill Turtle

Chelonia mydas - ပြင်သာလိပ် Green Turtle

Caretta caretta - လိပ်ခွေး Loggerhead Turtle

Lepidochelys olivacea - လိပ်လောင်း Olive Ridley Turtle

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၁၅၀နှင့်အထက်၊ အလေးချိန် ၉၅၀နှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
ပင်လယ်လိပ်အားလုံး**CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)
တွင်ပါဝင်သည်။

IUCN: CR - EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားဌက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)

Credit: WWF-Canon / Jürgen FREUND

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

- ရှေ့ခြေချောင်းများသည်လှော်တက်ပုံစံဖြစ်သည်။
- ခြေသည်းများပါရှိကခြေချောင်းများ၏အရှေ့ဘက်စွန်းတွင်တွေ့ရသည်။
- ခေါင်းနှင့်ခြေချောင်းများသည်လိပ်ခွံတွင်းသို့ပြန်မသွင်းနိုင်ပါ။

Cheloniidae

လိပ်ခွံမှာအကြေးခွံများဖြင့်ဖုံးအုပ်ထားသည်။

ရှေ့ခြေချောင်းအရေ့ဘက်စွန်းတွင်ခြေသည်း ၁–၂ခုပါရှိသည်။

Image Source: Environment Canada

Dermochelyidae

ကျောခွံပေါ်တွင်လိုင်း ၇ လိုင်းရှိပြီး သားရေပြားဖြင့်ဖုံးအုပ်ထားသည်။

ရှေ့ခြေတွင်ခြေသည်းများမရှိပါ။

Image Source: Environment Canada

သားပေါက်များ

လိပ်စောင်းလျား
Credit: WWF-Malaysia / Ken Scriven

ပြင်သာလိပ်
Credit: WWF-Malaysia/ Ken Scriven

လိပ်စွန်
Credit: Chris Shepherd /TSEA

ရုပ်လုံးသွင်းလိပ်စွန်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

လိပ်စွန်အကြေးခွံ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

လိပ်အကောင်၊အသား၊လိပ်ဥ၊ရုပ်လုံးသွင်းအကောင်၊ Bekko ဟုခေါ်ဆိုလေ့ရှိပြီး လက်ဝတ်ရတနာ၊မျက်မှန်ဘောင်အစရှိသည့်လိပ်ခွံဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့်အမှတ်တရလက်ဆောင်ပစ္စည်းများ

Bekko လက်ဆောင်များ
Credit: Julia Ng/TSEA

ရောင်းချမည့်ပြင်သာလိပ်အကောင်ပေါက်များ Credit: Chris Shepherd/TSEA

ပင်လယ်လိပ်အသား
Credit: James Compton/TSEA

ရောင်းချမည့်ပင်လယ်လိပ်ဥများ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

လိပ်ဥများ

အဖြူရောင်အလုံး(ပင်ပေါင်ဘောလုံးနှင့်ဆင်တူသည်)

လိပ်အုအရွယ်အစား

Dermochelys coriacea:	၅.၁–၅.၅ စင်တီ
Chelonia mydas:	၄.၀–၄.၆ စင်တီ
Caretta caretta:	၃.၉–၄.၃ စင်တီ
Lepidochelys olivacea:	၃.၇–၄.၂ စင်တီ
Eretmochelys imbricata:	၃.၂–၃.၆ စင်တီ

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Eretmochelys imbricata - လိပ်စွန် Hawksbill Turtle

လိပ်စွန် Hawksbill

အခြားအမည် Penyu Karah (မလေးရှား)၊ Penyu Sisik (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ Atlantic: အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊အရှေ့မြောက်ပိုင်း၊အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊အနောက်တောင်၊ အနောက်အလယ်ပိုင်း
Indian Ocean: အရှေ့နှင့်အနောက်၊ မြေထဲပင်လယ်နှင့်ပင်လယ်နက်
Pacific: အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊အရှေ့တောင်၊အနောက်တောင်၊အနောက်အလယ်ပိုင်း

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၆၂–၁၀၄စင်တီမီတာ၊ အလေးချိန် ၃၅–၁၂၇ ကီလို

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES: နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: CR

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)

Credit: WWF-Canon / Cat HOLLOWAY

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

အပေါ်မေးရိုးနှင့်ဆင်တူသည့် #
နုတ်သီး

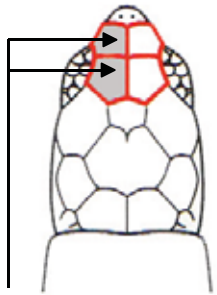
အရှေ့ဘက်အကြေးခွံ ၂ စုံရှိ
(မျက်လုံး၂ လုံးကြား)

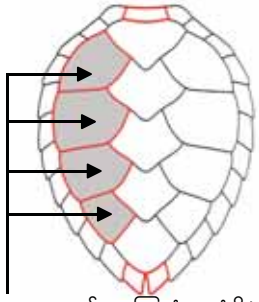
အနားသတ်အကြေးခွံ ၄ စုံရှိ*
အနားသတ်အကြေးခွံမှာထူပြီးကျောခွံရှိ
အကြေးခွံများနှင့်ထပ်နေသည်

ပုံစံတူအကောင်

***Chelonia mydas* - ပြင်သာလိပ်**
Green Turtle
CITES: နောက်ဆက်တွဲ(က)

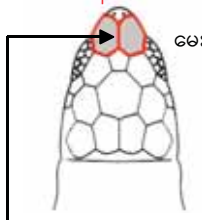
မေးရိုးနှင့်တူသည့်နုတ်သီးမရှိ

အရှေ့ဘက်အကြေးခွံ ၁ စုံသာရှိ(မျက်လုံး၂ လုံးကြား)*

***Lepidochelys olivacea* - လိပ်လောင်း**
Olive Ridley Turtle
CITES: နောက်ဆက်တွဲ(က)

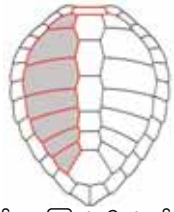
အနားသတ်အကြေးခွံ ၆ စုံနှင့်အထက်ရှိ*
ကျောခွံရှိအကြေးခွံများနှင့်ထပ်နေခြင်းမရှိပါ*

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်အရှင်၊အသား၊လိပ်ဥ၊ရုပ်လုံးသွင်းအကောင်၊လိပ်ခွံနှင့်ပြုလုပ်ထားသည့်ပစ္စည်းများ(လက်ဝတ်ရတနာ၊မျက်မှန်ကိုင်းစသည့်)၊ Bekko ဟုခေါ်လေ့ရှိသည်။

လိပ်စွန်၏အကြေးခွံများကိုအနီးကပ်မြင်ရပုံ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရုပ်လုံးသွင်းလိပ်စွန်
အကောင်ပေါက်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရုပ်လုံးသွင်းလိပ်စွန်အကောင်ကြီး
Credit: Chris Shepherd/TSEA

Bekko လိပ်ခွံယပ်တောင်
Credit: Julia Ng/TSEA

Bekko လိပ်ခွံဘီး
Credit: Julia Ng/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

#Photo Credit: WWF-Canon / Guy MARCOVALDI
* Image Source: Environment Canada

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC
WILDLIFEALLIANCE
FREELAND

Batagur spp.

Batagur baska - ရေငံလိပ်/သောင်လိပ် River Terrapin

အခြားအမည် Four-toed Terrapin (အင်္ဂလိပ်), Tuntong, Tuntong Laut (မလေးရှား), Tungtung (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊အင်ဒိုနီးရှား၊ကမ္ဘောဒီးယား၊အိန္ဒိယ၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ (စကာ်ပူ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်တွင်မျိုးတုံးသွားပြီးဖြစ်သည်။)

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၆၀ စင်တီမီတာအထက်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

- ရှေ့ခြေတွင်ခြေသည်း၄ ချောင်းရှိသည်။
- ကျောခွံအရောင်မီးခိုးနက်ရောင်မှအနက်ရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိ၊အမများမှာအညိုရောင်ဖြစ်နိုင်၊
- ဦးခေါင်းအနက်ဆန်သည့်မီးခိုးရောင် (အနီရောင်ပုံရိပ်များမတွေ့ရပါ)

အထက်လန်နေသည့်နှုတ်သီး

လွသွားပုံမေးရိုး

Credit: Mark Auliya/TSEA

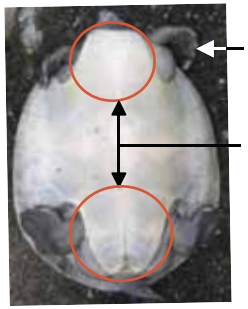

ရှေ့ခြေတွင်ခြေသည်း ၄ ချောင်းရှိ

ရင်ခွံအရင်းနှင့်ထိပ်ကြားကျဉ်းမြောင်း

Credit: Sabine Schoppe

ရင်ခွံ

Credit: Mark Auliya/TSEA

ကျောခွံ

Batagur (*Callagur*) *borneoensis* - Painted Terrapin

အခြားအမည် Three-striped Batagur (အင်္ဂလိပ်), Beluku (အိုင်ဘန်၊ဘော်နီယို), Tuntong Sungei (မလေးရှား), Biuku, Sulong, Tuntung Semangka (အင်ဒိုနီးရှား), Kura-kura jidat merah (အနောက်ကီလီမန်တန်၊ အင်ဒိုနီးရှား), Tumtum (အရှေ့ကီလီမန်တန်၊ အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား၊ထိုင်း

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၆၀ စင်တီမီတာအထက်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

-ရှေ့ခြေတွင်ခြေသည်း ၅ ချောင်းရှိသည်။
- ကျောခွံအရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိ
- ဦးခေါင်းအရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိ

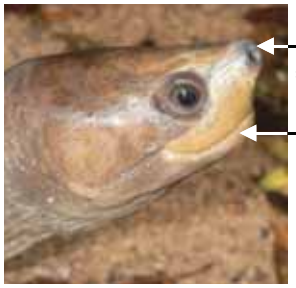

အထက်လန်နေသည့်နှုတ်သီး

လွသွားပုံမေးရိုး

Batagur borneoennsis အမ

Credit: Mark Auliya/TSEA

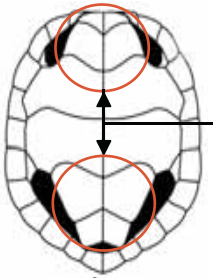

ရင်ခွံအရင်းနှင့်ထိပ်ကြားကျဉ်းမြောင်း

ရင်ခွံ

Image Credit: Environment Canada

အမ(ပုံတွင်ကြည့်ပါ)

ဦးခေါင်း လိမ္မော်–ညိုရောင်

ကျောခွံ အညိုရောင်၊မထင်မရှားပုံစံအကွက်များရှိ

မျိုးမပွားနိုင်သေးသည့်အထီး

ဦးခေါင်း–မီးခိုးရောင်တွင်လိမ္မော်ညိုရောင်အစင်းရှိ

ကျောခွံ–အညိုရင့်၊ အနက်စင်းကြီး ၃ ခုရှိ၊ လိပ်ခွံအစွန်းရှိအကြေးခွံများမှာအနက်ရောင်

Credit: Mark Auliya/TSEA

မျိုးပွားနိုင်သည့်အထီး

Batagur borneoensis မျိုးပွားနိုင်သည့်အထီး

Credit: Mark Auliya/TSEA

ဦးခေါင်း–အဖြူ၊အနီစင်း(အများအနက်)

ကျောခွံ–နို့နှစ်ရောင်၊ ချောမွေ့၊အနက်ရောင်အကွက်များရှိ(ရောင်းဝယ်မှုပုံစံရှိပုံကိုကြည့်ပါ)

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

Batagur baska:

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

Batagur borneoensis:

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: CR

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)၊ ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ(၁၉၉၀)

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

လိပ်ဥများနှင့်အကောင်ရှင်များကို မွေးမြူရန်

Batagur borneoensis မျိုးပွားနိုင်သည့်အထီး၏ အရောင်

Credit: Chris Shepherd/TSEA

Credit: TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Geoclemys hamiltonii - လိပ်မဲ Black Pond Turtle

လိပ်မဲ Black Pond Turtle

Family: Geoemydidae

အခြားအမည်	Black Spotted Turtle, Hamilton's Terrapin, Spotted Pond Turtle (အင်္ဂလိပ်)
တွေ့ရှိရာဒေသ	ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊အိန္ဒိယ၊နီပေါ၊ပါကစ္စတန်
ရုပ်သွင်ပုံစံ	ကျောခွံအလျား ၃၉ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Peter Praschag

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Photo credit: Turtle Conservancy

ထင်ရှားသည့်အဝါရောင်အစက်များပါရှိသည့်ဦးခေါင်း

Credit: Peter Paul van Dijk

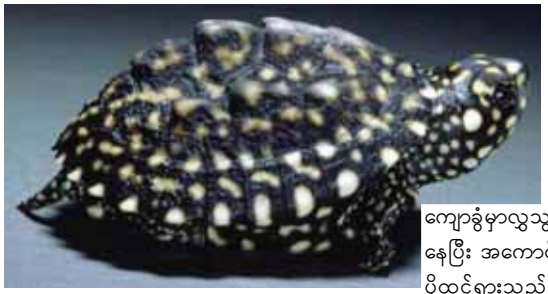

ကျောခွံမှာလွယ်သွားကဲ့သို့ဖြစ်နေပြီး အကောင်ငယ်များတွင်ပိုထင်ရှားသည်

Credit: Peter Paul van Dijk

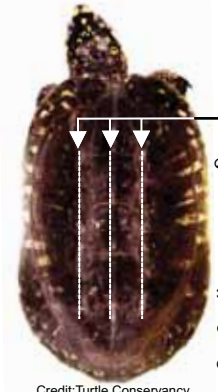

ကျောခွံတွင်ထင်ရှားသည့် လိုင်းကြောင်း ၃ ခုရှိသည်

ကျောခွံသည်အနက်ရောင်ဖြစ်ပြီး လိမ္မော်၊အဝါ၊နီ့နှစ်ရောင်နှင့် အဖြူရောင်အမှတ်များရှိသည်

အသက်ရွယ်အလိုက်အရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိပြီးအကောင်ကြီးများမှာ အနက်ရောင်ဖြစ်သည်

Credit:Turtle Conservancy

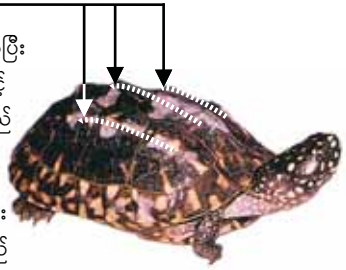

Credit: Peter Praschag

ရင်ခွံမှာအဝါရောင်ဖြစ်ပြီး အနက်ရောင်လိုင်းကြောင်းများပါရှိသည်

Credit:Turtle Conservancy

Credit:Turtle Conservancy

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အလှမွေးမြူရန်

ပုံစံတူအကောင်

American Spotted Pond Turtle

အမေရိကန်လိပ်ပြောက်

(*Clemmys guttata*)

CITES: စာရင်းတွင်မပါဝင်ပါ

Credit: Olivier Caillabet

–ကျောခွံတွင်အဝါရောင်အပြောက်များရှိ

–ဦးခေါင်းတွင်အဝါရောင်အစက်များရှိ

–ကျောခွံတွင်လိုင်းကြောင်းများမရှိ

ကျောခွံအလျား ၈.၉–၁၃.၆ စင်တီမီတာကြား

တွေ့ရှိရာဒေသ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE FOR BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC

Cuora spp. - လိပ်ရင်ကြိုးမျိုးများ Asian Box Turtle species

လိပ်ရင်ကြိုးမျိုးများ Asian Box Turtle species

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ တောင်အာရှနှင့်အရှေ့တောင်အာရှ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၃၀ စင်တီမီတာအထိ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

***Cuora* spp.** အားလုံး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)စာရင်းဝင်ဖြစ်သည်။

IUCN: VU မှ **EN** အထိပြောင်းလဲမှုရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

- ရင်ခွံတွင်ဂျိုင့်ဆက်ရှိ
- လိပ်ခွံအစွန်းချောမွေ့
- ကျောခွံမှာသိသာစွာခုံးနေသည်
- ရင်ခွံအရင်းတွင်ချိုင့်နေသည့်အရာမရှိ

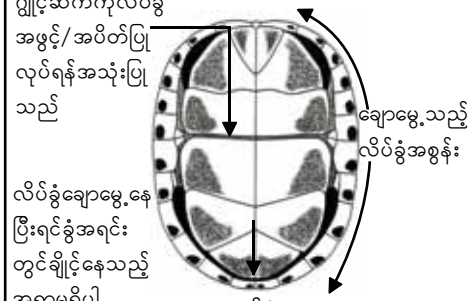

Cuora amboinensis

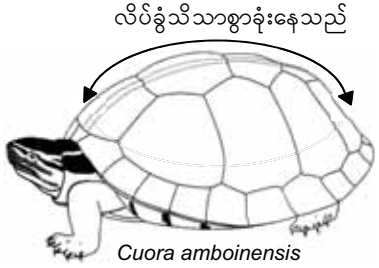

Cuora amboinensis

Image Source: Environment Canada

***Cuora* spp.** အများစုကိုအရှေ့တောင်အာရှဈေးကွက်တွင်ရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။

Cuora amboinensis - Southeast Asian Box Turtle
IUCN: VU

Credit: Mark Auliya/TSEA

Credit: Mark Auliya/TSEA

မဲနက်သည့်ဦးခေါင်းတွင်အဝါရောင်လိုင်းစင်းဥခုရှိ

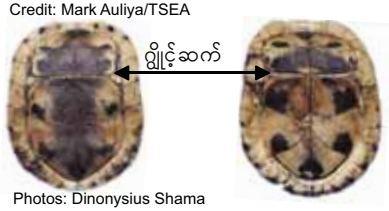

Photos: Dinonysius Shama

ဂျိုင့်ဆက်

အလျား ၂၂–၂၅ စင်တီမီတာ
တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊အိန္ဒိယ၊ဖီလစ်ပိုင်၊ထိုင်း၊ကမ္ဘောဒီးယား၊အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား၊ဗီယက်နမ်

Cuora galbinifrons - Indochinese Box Turtle
IUCN: CR

Credit: Mark Auliya/TSEA

Credit: Mark Auliya/TSEA

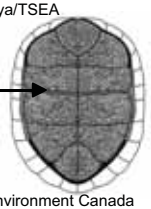

ဂျိုင့်ဆက်

Image Source: Environment Canada

အလျား ၁၉.၈ စင်တီမီတာထိ
တွေ့ရှိရာဒေသ ကမ္ဘောဒီးယား(?)၊တရုတ်၊လာအို၊ဗီယက်နမ်

Cuora trifasciata - Chinese Three-striped Box Turtle
IUCN: CR

All photos: Chris Shepherd/TSEA

အညိုရောင်ဦးခေါင်းတွင်အဝါရောင်လိုင်းစင်းဥခုရှိ(သားပေါက်တွင်မတွေ့ရပါ)

ဂျိုင့်ဆက်

အလျား ၂၀.၃ စင်တီမီတာထိ
တွေ့ရှိရာဒေသ တရုတ်၊လာအို၊ဗီယက်နမ်၊မြန်မာ(?)

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်ရှင်များကိုအသားစားရန်အရေအတွက်များစွာရောင်းဝယ်လေ့ရှိ၊ အချို့ကိုမွေးမြူရန်ရောင်း

Cuora amboinensis
Credit: Chris Shepherd/TSEA

Cuora amboinensis
Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Leucocephalon yuwonoi - ဆူလာဝီစီတောလိပ် Sulawesi Forest Turtle

ဆူလာဝီစီတောလိပ် Sulawesi Forest Turtle

Family: Geoemydidae

အခြားအမည် Kura-kura daun (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှား

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၂၅–၂၈ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: CR

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Ian Ives

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အသားစားရန်နှင့်အလှမွေးရန်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ကျောခွံ

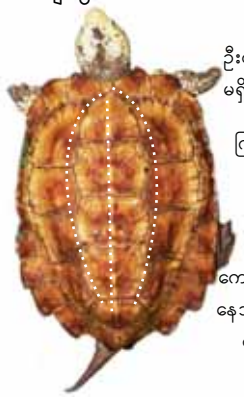

ဦးခေါင်းတွင်အစင်းကြောင်းများမရှိပါ။

ကြီးမားသည့်ကျောခွံရိုး ၃ခုရှိသည်။

ကျောခွံမှာလွှသွားကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်။(အကောင်ငယ်များတွင်ပိုထင်ရှားသည်)

Credit: Mark Auliya/TRAFFIC

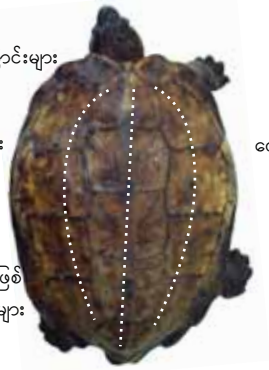

Credit: Ian Ives

ကျောခွံပေါ်တွင်အကြေးခွံ ၅ခုရှိသည်။

Credit: Sabine Schoppe

Mark Auliya/TRAFFIC

Credit: Ian Ives

Credit: Sabine Schoppe

ပုံစံတူအကောင်

Asian Leaf Turtle
(*Cyclemys dentata*)
CITES: စာရင်းသွင်းထားခြင်းမရှိပါ။
IUCN: NT

Mark Auliya/TRAFFIC

ဦးခေါင်းနှင့်လည်ပင်းအနက်ရောင်၊ဦးခေါင်းဘေးနှင့်လည်ပင်းအောက်မှာလိမ္မော်ရောင်နှင့်နီညိုဖျော့ရောင်ရှိသည်။

ကျောခွံ

- အညိုရောင်မှအနက်ရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိ
- သိပ်မထင်ရှားသည့်ကျောခွံရိုး ၁ ခုရှိ
- ကျောခွံရိုးတလျှောက်အကြေးခွံ ၅ ခုရှိ

Credit: Sabine Schoppe

ရင်ခွံ

-အဝါရောင်(သို့)အညိုဖျော့ရောင်အောက်ခံတွင်အညိုရင့်(သို့)အနက်ရောင်အစင်းများဖြာထွက်နေသည်။

Credit: Sabine Schoppe

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ဘရူနိုင်း၊ဒါရုစလင်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်(?)၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊မလေးရှား၊နီပေါ၊စင်ကာပူ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

Malayan Flat-shelled Turtle
(*Notochelys platynota*)
CITES: နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: VU

ကျောခွံ

- စိမ်းညိုရောင်မှစိမ်းဝါရောင်(သို့)နီညိုရောင်
- ပြားချပ်နေပြီး ကျောခွံရိုး ၁ ခုရှိသည်
- ကျောခွံရိုးတလျှောက်အကြေးခွံ ၆ ခုရှိသည်

Credit: Sabine Schoppe

ရင်ခွံ

- အကြေးခွံအဝါရောင်မှလိမ္မော်ရောင်ပြောင်းလဲနိုင်ပြီးအနက်ရောင်အမှတ်များရှိသည်။

Credit: Sabine Schoppe

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဘရူနိုင်း၊ဒါရုစလင်၊အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား၊မြန်မာ(?)၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE for BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC the wildlife trade monitoring network

Platysternon megacephalum - လိပ်ပုတ်သင်ညို Big-headed Turtle

လိပ်ပုတ်သင်ညို **Big-headed Turtle**

Family: Platysternidae

အခြားအမည် -

တွေ့ရှိရာဒေသ ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊လာအို၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၂၀ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [a]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄ ခုနှစ်)

Credit: Peter Paul van Dijk

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

အလွန်ထူးခြားသည့်ရေချိုလိပ်မျိုးဖြစ်သည်။

ဦးခေါင်း အလွန်ကြီးမား၍လိပ်ခွံတွင်းသို့ဝင်နေသည်။
ကျောခွံတွင်ကြီးမားသည့်အကြေးခွံတစ်ခုသာရှိသည်။

အမြီး- ကျောခွံအလျားနီးပါးရှည်လျားသည်။
အကြေးခွံများဖုံးအုပ်နေသည်။

အရွယ်ရောက်အကောင်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အလှမွေးရန်၊အသားစားရန်

ပုံစံတူအကောင်
ပုံစံတူအကောင်မရှိပါ။

အကောင်ငယ်

အကောင်ငယ်များ၏ ရင်ခွံသည်
လိမ္မော်ရောင်ရှိပြီး
အလယ်တွင်အနက်ရောင်
အမှတ်များပါရှိသည်။

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

All images: Peter Paul van Dijk

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE FOR BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC

Orlitia borneensis - မလေးရှားရေချိုလိပ်ကြီး Malaysian Giant Turtle

မလေးရှားရေချိုလိပ်ကြီး Malaysian Giant Turtle

အခြားအမည် Bajuku, Biukuk (အင်ဒိုနီးရှား); Juku juku besar, Baning dayak (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၈၀ စင်တီမီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Mark AuliyaTSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

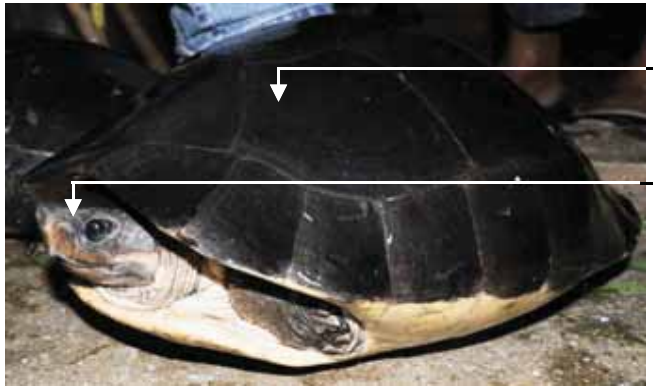
Credit: Mark Auliya/TSEA

ကျောခွံ–မီးခိုး၊အညို၊
အနက်ရောင်

အညို/ အနက်ရောင်ဦးခေါင်း

မျက်လုံးတဝိုက်ထူထဲ
သည့်အကြေးခွံများရှိ

Credit: Mark Auliya/TSEA

Credit: Mark Auliya/TSEA

အလယ်ရှိပထမဆုံး
အကြေးခွံထိပ်ပိုင်း
ကျယ်ပြီးအရင်းပိုင်း
ကျဉ်းမြောင်း

ရင်ခွံအောက်ခြေရင်းတွင်
ချန်ထက်သည့်အချိုင့်ရာရှိ

Credit: Mark Auliya/TSEA

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အသားစားရန်အရေအတွက်များစွာရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။

Credit: Chris Shepherd/TSEA

Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

α လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Siebenrockiella leytensis - ဖီလိပိုင်လိပ် Philippine Forest Turtle

ဖီလိပိုင်လိပ် Philippine Forest Turtle

Family: Geoemydidae

အခြားအမည်	Bakoko, Bakuku (ဖီလိပိုင်); Philippine Pond Turtle, Leyte Pond Turtle, Necktie Turtle (အင်္ဂလိပ်)
တွေ့ရှိရာဒေသ	Palawanနှင့် Dumaran ကျွန်းများ ဖီလစ်ပိုင်
ရုပ်သွင်ပုံစံ	ကျောခွံအလျား ၃၀ စင်တီအထက်၊အလေးချိန် ၃.၅ ကီလိုနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: CR

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အလှမွေးမြူရန်၊အသားစားရန်နှင့်တိုင်းရင်းဆေးသုံးရန်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

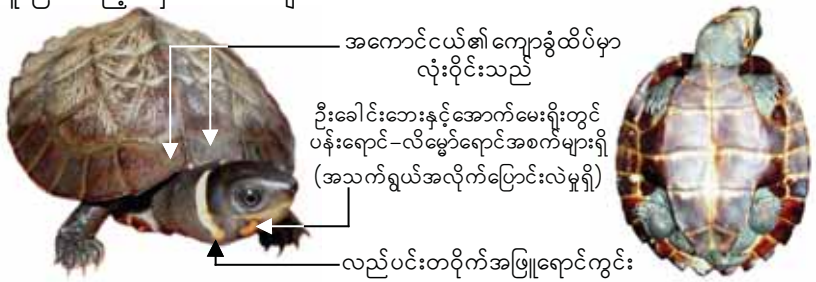

အကောင်ကြီး

အကောင်ငယ်

အထက်မေးရိုးမှာ ချိတ်ကဲ့သို့ဖြစ်

ကြီးမားသည့်ဦးခေါင်း

ဦးခေါင်းအရောင်မှာအသက်အလိုက်ပြောင်းလဲသည်

အကောင်ကြီး

ကျောခွံ

အကောင်ကြီး၏ပထမဆုံး အကြေးခွံများမှာသီသာစွာချွန်ထွက်နေသည်

ကျောခွံအောက်ဖျားစွန်းမှာ လွှသွားကဲ့သို့ဖြစ် (အမအကောင်ကြီးများတွင်လုံးဝိုင်း)

အကောင်ငယ်

အကောင်ကြီး

ရင်ခွံ

အဝါ၊ အညိုဖျော့၊အညိုရင့်နှင့်အနက်ရောင်ရှိပြီး လိုင်းကြောင်းများမရှိပါ

အကောင်ငယ်

အကောင်ကြီး

ပုံစံတူအကောင်

လိပ်မဲကြီး Black Marsh Turtle
Siebenrockiella crassicollis)

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: VU

ဦးခေါင်း၊လည်ပင်းမှာ အနက်၊မီးခိုးရောင်ရှိပြီး အဝါ၊အဖြူရောင်အစက်များရှိ (အထီးများတွင်တွေ့ရန်ခက်သည်)

ရင်ခွံသည်အနက်(သို့)အနက်ဖျော့ရောင်ရှိနိုင်သည်

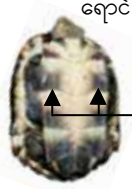

ရင်ခွံအရောင်ဖျော့ပါကအကြေးခွံထိပ်ဖျားတွင်အနက်ရောင်အမှတ်များတွေ့ရသည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှား၊ကမ္ဘောဒီးယား၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊စင်္ကာပူ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၂၀ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

Photo credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

All Photos credit: Sabine Schoppe

[a]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE FOR BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC

Trachemys scripta elegans - လိပ်ပါးနီ/ လိပ်နားရွက်နီ **Red-eared Slider**

လိပ်ပါးနီ/ လိပ်နားရွက်နီ **Red-eared Slider**

အခြားအမည် Kura-kura Telinga merah, Kura-kura ninja (အင်ဒိုနီးရှား),
Kura terlinga-merah (မလေးရှား).

တွေ့ရှိရာဒေသ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု
မှတ်ချက်–ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား၊ပါပူရာနယူးဂွါနီရာ၊ဖီလစ်ပိုင်၊ စကိ်ပူနှင့်အခြားအအေးပိုင်း၊အပူပိုင်း၊သမပိုင်းနိုင်ငံများသို့တင်သွင်းမွေးမြူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား– ၃၀ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES စာရင်းသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

IUCN: စာရင်းသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Mark Auliya

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Credit: Mark Auliya

ရှည်လျားသည့် အနီရောင်အမှတ် အစိမ်းရင့်ရောင် ခေါင်းတွင်အဝါရောင်လိုင်းစင်းများရှိ

- လိပ်ခွံအရောင်(အပေါ်/အောက်)အသက်ကိုလိုက်၍ပြောင်းလဲသည်။
- ဦးခေါင်းအရောင်မှာအသက်ကိုလိုက်၍ပြောင်းလဲမှုမရှိပါ။
- ဦးခေါင်းဘေး၊မျက်စိအနောက်ဘက်ရှိအနီရောင်အမှတ်မှာအမြဲရှိနေသည်။
- အရွယ်ရောက်အထီး၏ခြေသည်းမှာပိုရှည်သည်။

ကျောခွံ

အကောင်ငယ်များတွင်စိမ်းဝါရောင်ရှိ၊အသက်ကြီးလာသည်နှင့်အမျှအရောင်နက်လာပြီးနောက်ဆုံး လုံးဝမဲနက်သွားသည်။

ရင်ခွံ

အမှတ်ပုံစံပြောင်းလဲနိုင်၊ သို့သော်ဖော်ပြပါပုံစံမျိုးဖြစ်သည်။

လိမ္မော်ဝါရောင်ရှိသည့် အကြေးခွံတွင်အနက်ရောင်အမှတ်ရှိ

အကောင်ပေါက်စ
Credit: Sabine Schoppe

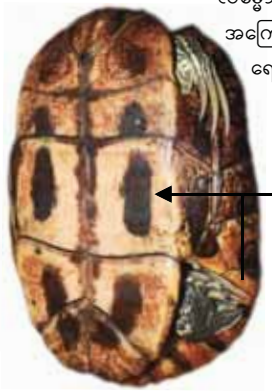
အရွယ်ရောက်အကောင်
Credit: Mark Auliya

လှိုင်းတွန့်လိုင်းများပါသည့် အကြေးခွံများ

အကောင်ပေါက်စ
Credit: Sabine Schoppe

အရွယ်ရောက်အကောင်
Credit: Mark Auliya

အကောင်ကြီး
Credit: Mark Auliya

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်ရှင်များကိုမွေးမြူရန်၊အသားစားရန်။အကောင်ငယ်များကိုမွေးမြူရန်ရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။

Credit: Sabine Schoppe

မှတ်ချက်–
လိပ်နားရွက်နီများကိုနှစ်စဉ်ကောင်ရေသန်းချီတရားဝင်ရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။
တရားမဝင်ရောင်းဝယ်သူများသည်စာရွက်စာတမ်းတွင် လိပ်နားရွက်နီဟုဖော်ပြကာ အခြားတားမြစ်ထားသည့် မျိုးစိတ်များကိုရောနှောထည့်လေ့ရှိသည်။

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Testudinidae spp. - ကုန်းလိပ်မျိုးများ Tortoise species

ကုန်းလိပ် Tortoise

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဖရိက(မဒဂါစကာအပါအဝင်)၊အမေရိကန်၊ဥရောပ၊အာရှ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၁၀–၁၃၅ စင်တီမီတာ၊
အလေးချိန် ၁၄၀–၃၀၀ ကီလိုဂရမ်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]
အောက်ပါ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင်
၈ မျိုးမှလွဲ၍ ကုန်းလိပ်အားလုံး နောက်ဆက်တွဲ(ခ)ဖြစ်သည်။ *

Astrochelys (*Geochelone*) *radiata* - ရောင်စဉ်လိပ် Radiated Tortoise
Astrochelys (*Geochelone*) *yniphora* - လယ်ပြင်လိပ် Ploughshare Tortoise
Chelonoidis (*Geochelone*) *nigra* - ဂါလာပါဂိုလိပ် Galapagos Giant Tortoise
Gopherus flavomarginatus - လိပ်ဝါ Yellow-bordered Tortoise
Psammobates geometricus - ကမ္ဘာလိပ် Geometric Tortoise
Pyxis arachnoides - လိပ်ပင့်ကူ Spider Tortoise
Pyxis planicauda - အမြီးပြားလိပ် Flat-tailed Tortoise
Testudo kleinmanni - ကလိုင်းမင်းလိပ် Kleinmann's Tortoise

IUCN: CR အထိပြောင်းလဲမှုရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

လိပ်တက် *Manouria impressa*
Credit: Doug Hendrie

* မှတ်ချက်– *Geochelone sulcata* - African Spurred Tortoise သည် CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)ဖြစ်ပြီးစီးပွားဖြစ်ရောင်းဝယ်ရန်သဘာဝတော မှထုတ်ယူခွင့်၊ရောင်းချခွင့်ခွဲတမ်းမရှိပါ။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ကျောခွံထိပ်မှာခုံးနေလေ့ရှိပြီး
မာကျောသည်

အကြေးခွံရှိနှစ်ကွင်းများထင်ရှားပြီး
အလွယ်တကူခွဲခြားနိုင်သည်

ကြီးမားတုတ်ခိုင်ပြီးဆင်ခြေ
ထောက်နှင့်တူသည့်နောက်ခြေ

Credit: Mark Auliya/TSEA

အများစုမှာလည်ပင်းနှင့်
ခြေချောင်းများကိုလိပ်ခွံ
တွင်းသို့ဆွဲသွင်းထား
နိုင်သည်။

အချို့မျိုးစိတ်များမှာ
အရွယ်အစားအတန်
ကြီးသည်(၃၀၀ကီလို)
အထိရှင်သန်နိုင်သည်။

Credit: Chris Shepherd/TSEA

မှတ်ချက်

ကုန်းလိပ်မျိုးအားလုံးကုန်း
ပေါ်တွင်သာရှင်သန်နိုင်သည်

လိပ်များကိုရေတိုက်နိုင်
သော်လည်းရေကန်များထဲ
သို့လုံးဝမထည့်ထားရပါ။
ရေမွန်းပြီးသေဆုံးနိုင်သည်။

ပုံစံတူအကောင် ပင်လယ်လိပ်နှင့်ရေချိုလိပ်များ

ရေချိုလိပ်

ကွန်ယက်ပုံ
ခြေထောက်

Trachemys scripta elegans - လိပ်ပါးနီ Red-eared Slider
Credit: Mark Auliya/TSEA

ပင်လယ်လိပ်

ရေယက်ပုံ
ခြေထောက်

Eretmochelys imbricata - လိပ်စွန် Hawksbill Turtle
Credit: Cat HOLLOWAY / WWF-Canon

မှတ်ချက်

ပင်လယ်လိပ်နှင့်ရေချိုလိပ်
များမှာအများအားဖြင့်ရေ
ထဲတွင်သာနေလေ့ရှိသည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အလှမွေးရန်၊အသားစားရန်၊လိပ်ခွံများကိုဆေးဝါးအဖြစ်သုံးရန်
နှင့်အလှဆင်ပစ္စည်းအဖြစ်သုံးရန်ရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။

ဖမ်ဆီးရမိသည့်ကုန်းလိပ်များ
Credit: Hartmut JUNGIUS / WWF-Canon

လိပ်ခွံများကိုတူရိယာပစ္စည်းပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။
Credit: Hartmut JUNGIUS / WWF-Canon

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Astrochelys (Geochelone) radiata - ရောင်စဉ်လိပ် Radiated Tortoise

ရောင်စဉ်လိပ် **Radiated Tortoise**

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ မဒါဂါစကာ၊Mauritius ဒေသသို့သယ်ဆောင်မွေးမြူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၄၀ စင်တီမီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: CR

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

Testudinidae spp. မျိုးစိတ်အားလုံး

သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)ဖြင့်ကာကွယ်ထားသည်။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

အကြေးခွံ၏၄ပုံ၁ပုံခန့်တွင်ကြယ်ပုံစံအနက်လိုင်းစင်းများသည်ယပ်တောင်ပုံစံကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်။

ရင်ခွံတွင်အနက်ရောင်ကြောင်းပုံများတွေ့ရသည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးရန်၊အထူးသဖြင့်အကောင်ငယ်များကိုရောင်းဝယ်လေ့ရှိ

ရောင်စဉ်လိပ်ခွံပုံစံ

ရောင်စဉ်လိပ်ခွံပုံစံ

ပုံစံတူအကောင်

***Geochelone elegans* - အိန္ဒိယကြယ်လိပ် Indian Star Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

ကြယ်ပုံစံအနက်လိုင်းစင်းများသည်ဘက်ပေါင်းစုံသို့ဖြာထွက်နေသည်။

အရွယ်ရောက်အကောင်များ၏အကြေးခွံထောင့်များသည်ချွန်ထက်နေသည်။

ကျောခွံအလျား ၃၈ စင်တီမီတာအထက်

ရင်ခွံ

***Geochelone platynota* - မြန်မာကြယ်လိပ် Burmese Star Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

နှံ့နက်ရောင်နောက်ခံတွင်အနက်ရောင်အစင်းလိုင်းအနည်းငယ်သာရှိ

ကြယ်ပုံအလယ်တွင်လိုင်းများထိစပ်နေခြင်းမရှိပါ

Credit: Mark Auliya/TSEA

ကျောခွံအလျား ၂၆ စင်တီမီတာအထက်

Credit: Jérôme Maran

ရင်ခွံ

***Pyxis arachnoides* - ပင့်ကူလိပ် Spider Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

Credit: WWF-Canon / Urs WOY

ကျောခွံအလျား ၁၅ စင်တီမီတာအထက်

အချို့အကောင်များတွင်ပွင့်ဆက်များရှိ

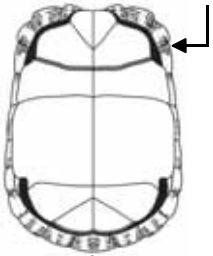

ရင်ခွံ*

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

* Image Source: Environment Canada
All Photographs: Chris Shepherd/TSEA except where indicated).

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

*Astrochelys yniphora** - လယ်ပြင်လိပ် Ploughshare Tortoise

လယ်ပြင်လိပ် Ploughshare Tortoise

အခြားအမည် Angonoka (မဒဂါစကာ)
*သိပ္ပံအမည်ကို *Angonoka yniphora* (သို့) *Geochelone yniphora* ဖြင့်လည်းဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

တွေ့ရှိရာဒေသ မဒဂါစကာ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၄၈ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: CR

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

Testudinidae spp. မျိုးစိတ်အားလုံး
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)ဖြင့်ကာကွယ်ထားသည်။

Credit: WWF-Canon / Meg GALLER

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသား

အကောင်ငယ်များသည်ထောင့်မှန်စတုဂံပုံစံရှိသည်။အလယ်ကောင်ရှိ အကြေးခွံသည်ရှင်းလင်းနေပြီးအစင်းများ၊အပြောက်များမရှိပါ။ အကောင်ကြီးများသည်အရောင်ပိုဖျော့သည်။

Credit: Sandrine Pantel/TSEA

မြင့်မားပြီးခုံးနေသည့်ကျောခွံ

Credit: Kathrin Schmidt

ကြီးမားရှည်လျားပြီးအပေါ်သို့ကောက်နေသည့်အကြေးခွံတစ်ခုကိုရင်ခွံ၏အတွင်းဘက်တွင်တွေ့ရပြီး အရွယ်ရောက်အထီးများတွင်ပိုရှည်လျားသည်။

Credit: WWF-Canon / Martin HARVEY

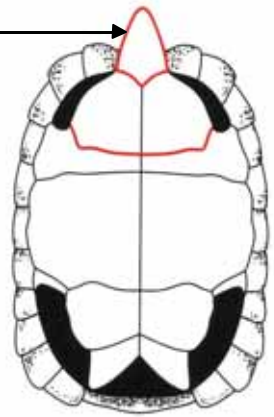

* Image Source: Environment Canada

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်ကြီး၊အကောင်ငယ်များကို အလှမွေးရန်

ဖမ်းဆီးရမိသည့်အရွယ်ရောက်လယ်ပြင်လိပ်

Credit: Mark Auliya/TSEA

ပုံစံတူအကောင်
အကောင်ကြီးများကိုမမှားနိုင်သော်လည်းအကောင်ပေါက်များကို အာဖရိကမျိုးဖြစ်သည့် *Geochelone sulcata* ဖြင့်မှားနိုင်ပါသည်။
Geochelone sulcata တွင်အောက်ပါအချက်များတွေ့ရသည်–
- လိပ်ခွံမှာအတော်သင့်သာခုံးသည်။
- အရောင်ဖျော့သည်။
- လိပ်ခွံအစွန်းများသည် ကြမ်းတမ်းချွန်ထက်သည်။

Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Chelonoidis (*Geochelone*) *carbonaria* - ခြေနီလိပ် Red Footed Tortoise

ခြေနီလိပ် Red Footed Tortoise

Family: Testudinidae

အခြားအမည် South American Red-footed Tortoise, Cherry-headed Tortoise (အင်္ဂလိပ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ အာဂျင်တီးနား၊ဘိုလီးဗီးယား၊ဘရာဇီး၊ကိုလံဘီယာ၊ဂွာရီယာ၊ပနားမား၊ပါရာဂွေး၊ဖင်နီဇွဲလား

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၅၁ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: David Lawson/WWF-UK

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

*Credit: Deborah Bardowicks/Twycross Zoo

ကျောခွံအနက်ရောင်ဖြစ်ပြီး အကြေးခွံထိပ်တွင်အဝါနှင့် လိမ္မော်နီရောင်အမှတ်များရှိ

ကျောခွံ၏အဖျားစွန်းသည်လိမ္မော်နီရောင်အမှတ်များရှိ

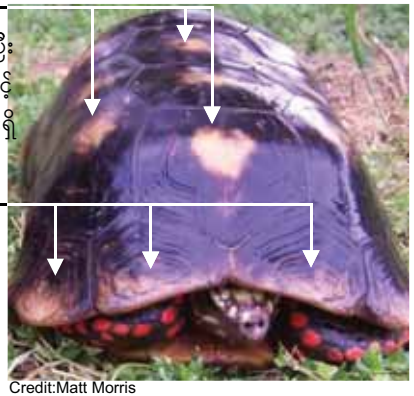

Credit:Matt Morris

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အလှမွေးမြူရန်

ရှေ့ခြေချောင်းများသည်အနီရောင်အကြေးခွံဖြင့်ဖုံးအုပ်နေသည်

ဦးခေါင်းရှိအကြေးခွံသည်တဆက်တည်းဖြစ်နေသည်

ဦးခေါင်းအကြေးခွံသည်အဝါ၊အနီနှင့်လိမ္မော်ရောင်ရှိသည်

Credit: Matt Morris

ပုံစံတူအကောင်

ခြေဝါလိပ် Yellow-footed Tortoise
(*Chelonoidis* (*Geochelone*) *denticulata*)

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: VU

အလျား ၈၂ စင်တီနှင့်အထက်

တွေ့ရှိရာဒေသ
ဘိုလီးဗီးယား၊ကိုလံဘီယာ၊အီကွေဒေါ၊ဂါရာနာ(ပြင်သစ်)၊ဂူရာနာ၊ပီရူး၊ဆူရီနမ်၊ထြိနီတစ်၊ဖင်နီဇွဲလား

Credit: Matt Morris

ကျောခွံအညိုရောင်ရှိပြီး ကြေးခွံထိပ်သည်အဝါနှင့် လိမ္မော်ရောင်ရှိ

ကျောခွံ၏အဖျားစွန်းတွင်အဝါနှင့်လိမ္မော်ရောင်အမှတ်များရှိ

Credit: Matt Morris

ရှေ့ခြေချောင်းများသည်အဝါနှင့်လိမ္မော်ရောင်အကြေးခွံကြီးများဖြင့်ဖုံးအုပ်နေသည်

ဦးခေါင်းရှိအကြေးခွံသည် ၂ ခုကွဲနေသည်

ဦးခေါင်းအကြေးခွံသည်အဝါနှင့် လိမ္မော်ရောင်ရှိသည်

Credit: Matt Morris

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

* Twycross Zoo's Red-footed Tortoise, photography by Deborah Bardowicks

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE FOR BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC

Geochelone elegans - အိန္ဒိယကြယ်လိပ်

အိန္ဒိယကြယ်လိပ်

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ ပါကစ္စတန် ၊သီရိလင်္ကာ၊အိန္ဒိယ၊

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၃၈ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: LR

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

Testudinidae spp. မျိုးစိတ်အားလုံး
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)ဖြင့်ကာကွယ်ထားသည်။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသား

အဘက်ဘက်သို့
ဖြာထွက်နေသည့်
ကြယ်ပုံစံလိုင်းများ

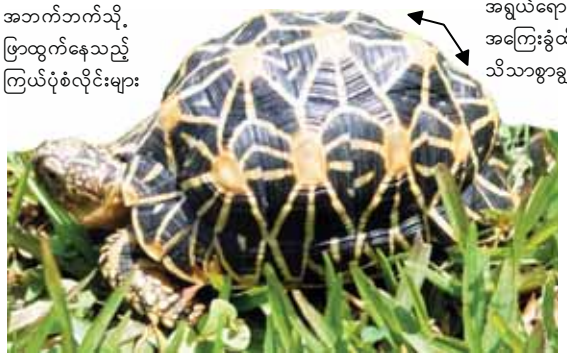

အရွယ်ရောက်အကောင်များ၏
အကြေးခွံထိပ်ထောင့်များမှာ
သိသာစွာချွန်ထက်နေသည်။

ရင်ခွံ

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အကောင်ငယ်များကိုအလှမွေးမြူရန်

အရောင်းဆိုင်တွင်ပြသထားသည့်အိန္ဒိယ
ကြယ်လိပ်အကောင်ငယ်များ

Indian ကြယ်လိပ်ခွံပုံစံ

ပုံစံတူအကောင်

Geochelone platynota - မြန်မာ့ကြယ်လိပ် **Burmese Star Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

နို့နှစ်ဖြူရောင်နောက်ခံရှိပြီး
အနက်ရောင်လိုင်းများလျှောနည်း

ကျောခွံရှိအကြေးခွံ
များမှာလုံးဝန်းသည်

ကြယ်ပုံနှင့်ထိစပ်နေ
သည့်လိုင်းများမရှိပါ

Credit: Mark Auliya/TSEA

Credit: Jérôme Maran

ကျောခွံအလျား ၂၆ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

ရင်ခွံ

Astrochelys (Geochelone) radiata - ရောင်စဉ်လိပ် **Radiated Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

အကြေးခွံ၏လေးပုံတစ်ပုံမှာ
ယပ်တောင်ပုံနှင့်တူသည့်
အနက်ရောင်ကြယ်ပုံစံ
လိုင်းစင်းများရှိသည်

ကျောခွံအလျား ၄၀ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

ရင်ခွံ*

Pyxis arachnoides - ပင့်ကူလိပ် **Spider Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

အချို့အကောင်များ
တွင်ပျို့ဆက်များရှိ

Credit: WWF-Canon / Urs WOY

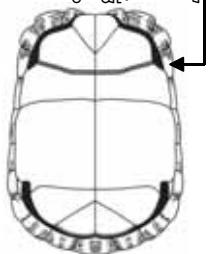

ကျောခွံအလျား ၁၅ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

ရင်ခွံ*

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

* Image Source: Environment Canada
All Photographs: Chris Shepherd/TSEA (except where indicated).

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Geochelone platynota - မြန်မာ့ကြယ်လိပ် Burmese Star Tortoise

မြန်မာ့ကြယ်လိပ် Burmese Star Tortoise

တွေ့ရှိရာဒေသ မြန်မာ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၂၆ စင်တီမီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: CR

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Credit: James Compton/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

နောက်ခံနှိုက်နှစ်ရောင်တွင်အနက်ရောင်လိုင်းစင်းများရှိ

အကြေးခွံထိပ်ပိုင်းပိုလုံးဝန်းသည့်

Credit: Mark Auliya/TSEA

ကြယ်ပွင့်အလယ်တွင်လိုင်းစင်းများမရှိ

Credit: Jérôme Maran

ရင်ခွံ

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အကောင်ငယ်များကိုအလှမွေးရန်

မြန်မာ့ကြယ်လိပ်အကောင်ကြီး
Credit: James Compton/TSEA

မြန်မာ့ကြယ်လိပ်ခွံပုံစံ
Credit: James Compton/TSEA

ပုံစံတူအကောင်

***Geochelone elegans* - အိန္ဒိယကြယ်လိပ် Indian Star Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

ကြယ်ပုံစံအနက်ရောင်လိုင်းများဖြာစင်းလျှက်ရှိ

အကောင်ကြီးများ၏အကြေးခွံထိပ်ပိုင်းမှာထောင့်ချွန်ပုံစံရှိ

ကျောခွံအလျား ၃၈ စင်တီမီတာအထက် ရင်ခွံ

***Astrochelys (Geochelone) radiata* - ရောင်စဉ်လိပ် Radiated Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

အကြေးခွံ၏၄ပုံ၁ပုံမှာယပ်တောင်ပုံစံဖြစ်နေသည့်အနက်ရောင်လိုင်းစင်းများရှိ

Credit: Chris Shepherd/TSEA

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ကျောခွံအလျား ၄၀ စင်တီမီတာအထက် ရင်ခွံ

***Pyxis arachnoides* - ပင့်ကူလိပ် Spider Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

အချို့လိပ်များတွင်ပွိုင့်ဆက်များရှိ

Credit: WWF-Canon / Urs WOY

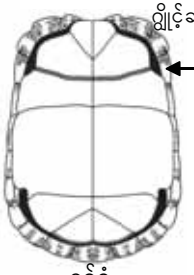

ကျောခွံအလျား ၁၅ စင်တီမီတာအထက် ရင်ခွံ

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

* Image Source: Environment Canada
All Photographs: Chris Shepherd/TSEA

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network TRAFFIC WILDLIFEALLIANCE FREELAND

Geochelone (Stigmochelys) pardalis - လိပ်ကျားသစ် Leopard Tortoise

လိပ်ကျားသစ် **Leopard Tortoise**

Credit: WWF-Canon / Michel TERRETTAZ

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဂိုလာ၊ဘောစ္စ်ဝါနာ၊အီသီယိုပီးယား၊ကင်ညာ၊လီဆိုသို၊မာလာဝီ၊မိုဇင်ဘစ်၊နမီးဘီးယား၊ဆိုမာလီယား၊တောင်အာဖရိက၊ဆူဒန်၊ဆွစ်ဇာလန်၊တန်ဇန်နီးယား၊ဇင်ဘာဘွေ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၇၀ စင်တီမီတာနှင့်အထက်၊အလေးချိန် ၂၀ ကီလိုဂရမ်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: စာရင်းသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

Testudinidae spp. မျိုးစိတ်အားလုံး သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)ဖြင့်ကာကွယ်ထားသည်။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

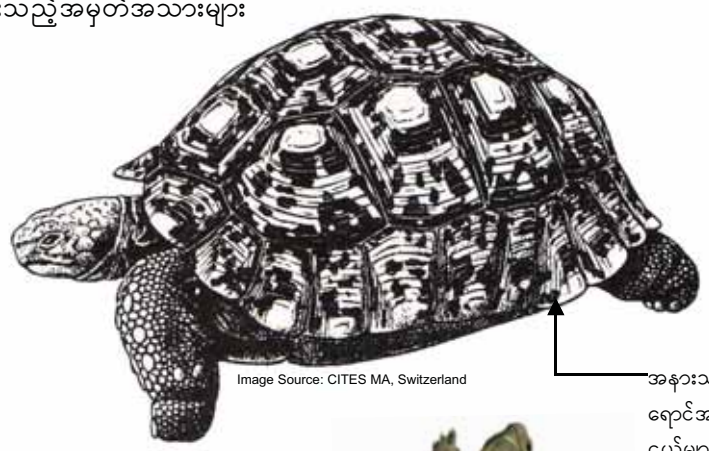

Image Source: CITES MA, Switzerland

အနားသတ်အကြေးခွံတွင်အနက်ရောင်အကွက်များရှိ(အကောင်ငယ်များတွင်ပိုထင်ရှား)

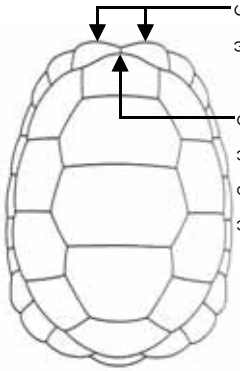

ပထမဆုံးအနားသတ်အကြေးခွံများ

ပထမဆုံးအနားသတ်အကြေးခွံများကြားတွင်လည်ဂုတ်အကြေးခွံမရှိ

ကျောခွံ

Image Source: CITES MA, Switzerland

- လိပ်ခွံမှာအဝါရောင်(သို့)နို့နှစ်ရောင်နောက်ခံတွင်အနက်ရောင်အကွက်နှင့်အမှတ်အသားများရှိ
- လိပ်ခွံပေါ်ရှိအမှတ်အသားများမှာတွေ့ရှိရာနေရာလိုက်ပြီးပြောင်းလဲမှုရှိ
- အချို့အကောင်များတွင်အမှတ်များစွာရှိပြီး၊အချို့အကောင်များတွင်အနည်းငယ်သာရှိ
- အသက်ကြီးလာပါကအရောင်ဖျော့သွားသည်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးမြူရန်

ဖမ်းဆီးရမိသောလိပ်ကျားသစ်များ

Credit: WWF-Canon / Wil LUIJF

All Photographs Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network TRAFFIC WILDLIFEALLIANCE FREELAND

Geochelone (*Centrochelys*) *sulcata* - အာဖရိကန်လိပ်
African Spurred Tortoise

အာဖရိကန်လိပ် African Spurred Tortoise

Family: Testudinidae

အခြားအမည် Grooved Tortoise (အင်္ဂလိပ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ချက်၊အီဂျစ်၊အီရီထရီယ၊အီသီယိုပီးယား၊မာလီ၊မော်ရိတနီယား၊နိုင်ဂျီ၊ နိုင်ဂျီးရီးယား၊ဆီနီဂေါ၊ဆိုမာလီးယား၊ဆူဒန်

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံ ၈၃ စင်တီနှင့်အထက်၊ အလေးချိန် ၁၀၀ ကီလိုနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ) ရောင်းဝယ်ရန်ခွင့်ပြုချက်မရှိ

သဘာဝတောမှဖမ်းမိသောအာဖရိကန်လိပ်များကိုစီးပွားဖြစ်ရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိပါ။

IUCN: VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Turtle Conservancy

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အလှမွေးမြူရန်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ကျောခွံ

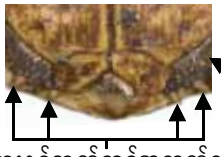

Credit: Sabine Schoppe

အမြီးဘေးနှစ်ဘက်တွင်အတက်ချွန်၂-၃ ခုရှိ

ရင်ခွံအဖျားပိုင်းတွင်
အကြေးခွံ ၂ခုရှိသည်

ကျောခွံ
ဝါညိုရောင်ရှိ

အမြီးတွင်အကြေးခွံ ၁ခုသာရှိ

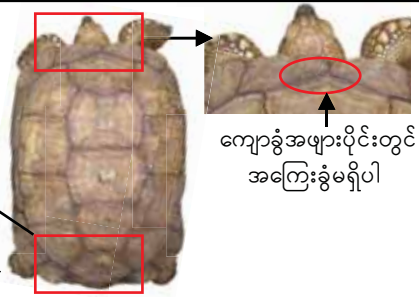

ကျောခွံအဖျားပိုင်းတွင်
အကြေးခွံမရှိပါ

အကောင်ငယ်များသည်-

အခွံအနည်းငယ်ခုံး
အရောင်ဖျော့
အခွံဖျားပိုင်းတွန့်ခေါက်

Credit: Mark Auliya/TSEA

ပုံစံတူအကောင်

Hermann's Tortoise
(*Testudo hermanni*)
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: NT

Credit: www.cheloniaphile.com

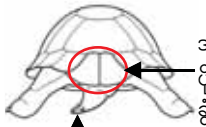

အမြီးအပေါ်ပိုင်းအကြေးခွံ ၂ခုကွဲ

အမြီးအဖျားမာကျောချွန်ထက်

အလျား ၂၀ စင်တီနှင့်အထက်
တွေ့ရှိရာဒေသ ဥရောပ

Image credit: UK Border Agency

Spur-thighed Tortoise
(*Testudo graeca*)
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: VU

Credit: WWF-Canon/Michel Gunther

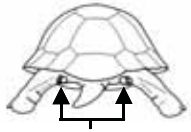

အမြီးဘေးနှစ်ဘက်တွင်အတက်ချွန် ၁ ခုရှိ

အလျား ၄၀ စင်တီနှင့်အထက်
တွေ့ရှိရာဒေသ ဥရောပ၊အရှေ့အလယ်ပိုင်း

Image credit: UK Border Agency

Kleinmann's Tortoise
(*Testudo kleinmanni*)
CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)
IUCN: CR

Credit: H. Zwartepoorte, Rotterdam Zoo

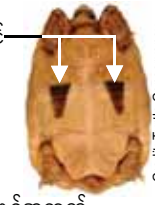

Credit: Turtle Conservancy

ရင်ခွံအဝါဖျော့ရောင်
တွင်ကြေးခွံပုံအမှတ်
၂ ခုရှိ

အလျား ၁၄.၄ စင်တီနှင့်အထက်
တွေ့ရှိရာဒေသ အီဂျစ်(?) ၊လစ်ဗျား

Central Asian Tortoise
(*Testudo horsfieldii*)
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: VU

Credit: Peter Paul van Dijk

Credit: Peter Paul van Dijk

ရှေ့ခြေတွင်ခြေသည်း
၄ချောင်းရှိ

အလျား ၂၂ စင်တီနှင့်
အထက်
တွေ့ရှိရာဒေသ
အရှေ့ဥရောပ၊အရှေ့မြောက်နှင့်တောင်အာရှ

လိပ်ဘီလူး Asian Brown Tortoise
(*Manouria emys*)
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: EN

Credit: Sabine Schoppe

အထီး၏ နောက်ခြေတွင်အတက်များရှိ

Credit: Mark Auliya/TSEA

စတုရန်းပုံအကြေးခွံများကြားတွင်လိုင်းများရှိ

အမြီးအပေါ်ပိုင်းအကြေးခွံသိသာစွာချိုင့်နေသည်

အလျား ၆၀ စင်တီနှင့်အထက်
တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ပုံစံတူအကောင်ငယ်
Ploughshare Tortoise
(*Astrochelys yniphora*)
CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)
IUCN: CR

Credit: Chris R Shepherd/TSEA

ရင်ခွံအဖျားပိုင်းတွင်အကြေးခွံ ၁ ခုသာရှိ
တွေ့ရှိရာဒေသ မဒါဂါစကာ

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE FOR BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC

Indotestudo elongata - ဆီချိုလိပ် Yellow-headed Tortoise

ဆီချိုလိပ် Yellow-headed Tortoise

Family: Testudinidae

အခြားအမည်	Elongated Tortoise, Pineapple Tortoise (အင်္ဂလိပ်), Banding Lontong, Kura-kura Mas (မလေးရှား)
တွေ့ရှိရာဒေသ	ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊အိန္ဒိယ၊လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊နီပေါ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်
ရုပ်သွင်ပုံစံ	ကျောခွံအလျား ၃၆ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄ ခုနှစ်)

Credit: : Indraneil Das

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အလှမွေးရန်နှင့်အသားစားရန်

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ဘေးဘက်မှကြည့်ပါကအမြင့်ဆုံးနေရာသည် အပေါ်ကျောခွံရှိ တတိယမြောက်အကြေးခွံဖြစ်သည်။

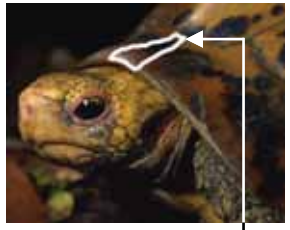

အဝါရောင်ဦးခေါင်း
မိတ်လိုက်ချိန်တွင်အထီးများ၏ မျက်လုံးနှင့် နှာခေါင်းတဝိုက်တွင်ပန်းရောင်ဖြစ်နေသည်။

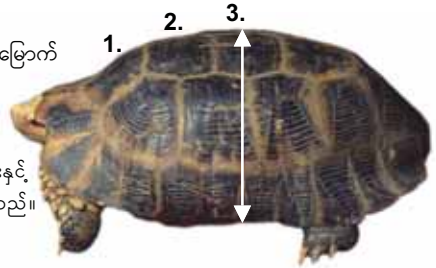

ကျောခွံ
ကျောခွံထိပ်အလယ်တည့်တည့်၌သေးငယ်၊ရှည်လျား၊ ကျဉ်းမြောင်းသည့်လည်ပင်းကြေးခွံရှိသည်။

အမှတ်များမှာပြောင်းလဲမှုရှိသည်။လိမ္မော်ရောင်၊အစိမ်းရောင် နောက်ခံရှိသည့်လိမ္မော်ရောင်များအပြင်အရွယ်အစား မတူသည့်အနက်ရောင်အမှတ်များတွေ့နိုင်သည်။

Credit: Sabine Schoppe

အကောင်ငယ်များကို ခွဲခြားရန်ခက်ခဲသည်။

အကောင်ငယ်
Credit: Sabine Schoppe

ရင်ခွံ

ပုံစံတူအကောင်

Sulawesi Tortoise ဆူလာဝီစီလိပ် (***Indotestudo forstenii***)

CITES: နောက်ဆက်တွဲ(ခ) **IUCN: EN**

တွေ့ရှိရာဒေသ – အင်ဒိုနီးရှား၊ ဆူလာဝီစီ

ကျောခွံ

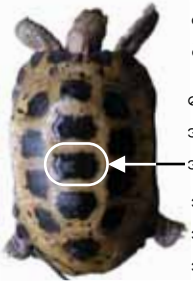

လည်ပင်းကြေးခွံမရှိပါ။
ရှိခဲ့ပါကတိုး၍ဆောက်သွားပုံရှိသည်။

ဘေးဘက်မှကြည့်ပါကအမြင့်ဆုံးနေရာသည် အပေါ်ကျောခွံရှိ တတိယမြောက် အကြေးခွံဖြစ်သည်။

အကြေးခွံများသည်သံပုရာဝါရောင်ရှိပြီး အလယ်တွင်စတုရန်းပုံကြီးများသည့်အနက်ရောင် အမှတ်ရှိသည်။

ရင်ခွံ

တောက်ပြောင်သည့်အနက်ရောင်အမှတ်များရှိပြီး မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ်ခြင်းမရှိပါ။

Travancore Tortoise ထရာဗင်ကိုးလိပ် (***Indotestudo travancorica***)

CITES: နောက်ဆက်တွဲ(ခ) **IUCN: VU**

တွေ့ရှိရာဒေသ– အိန္ဒိယ

Credit: S.U. Saravana Kumar

အမြင့်ဆုံးနေရာသည်(ကြေးခွံပုံစံမပျက်ပါက) အပေါ်ကျောခွံရှိ ဒုတိယမြောက်အကြေးခွံဖြစ်သည်။ အကောင်ငယ်များတွင်တတိယမြောက် ကြေးခွံဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အကောင်အများစုတွင်လည်ပင်း ကြေးခွံများမရှိပါ။

Credit: Indraneil Das

အကောင်ငယ် *Indotestudo travancoria*

All *Indotestudo forstenii* images are credited to: Ian Ives

All *Indotestudo elongata* images (unless otherwise stated) are credited to: Peter Paul van Dijk

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

'၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE FOR BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC

Malacochersus tornieri - ဒယ်ပြားလိပ် Pancake Tortoise

ဒယ်ပြားလိပ် Pancake Tortoise

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ ကင်ညာ၊တန်ဇေးနီးယား၊ဇင်ဘာဘွေ

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၁၈ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

Testudinidae spp. မျိုးစိတ်အားလုံး

သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)ဖြင့်ကာကွယ်ထားသည်။

Credit: Fabian Schmidt

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

လိပ်ခွံမှာပြားချပ်နေပြီး အကောင်ကြီးများပင်လျှင် ၆ စင်တီမီတာခန့်သာ ထူသည်။

ကျောခွံမှာကြယ်ပုံစံဖြစ်နေပြီးထင်ရှားစွာ မြင်ရ၊အချို့အကောင်များတွင်မထင်ရှားပါ။

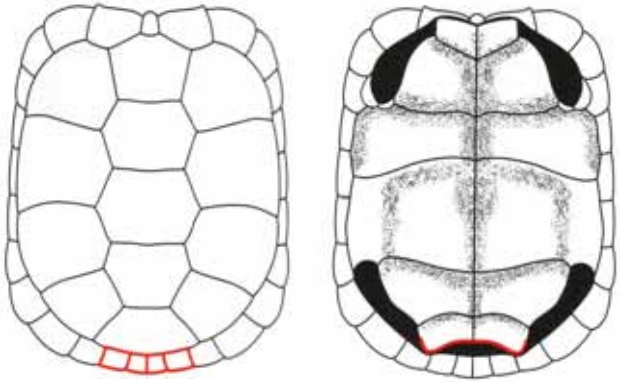

ကျောခွံ ရင်ခွံ

လိပ်ခွံအားအပေါ်ဘက်မှကြည့်ပါက စတုဂံပုံစံမြင်ရသည်။

လိပ်ခွံထိပ်ဖျားများ(ကျောခွံ/ရင်ခွံ)မှာ မာကျောနေသည်။သို့သော်အလယ်ပိုင်းနေရာများကိုထိကြည့်ပါကပျော့နေသည်။

Image Source: Environment Canada

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အကောင်ရှင်များကိုအလှမွေးရန်

အရောင်းဆိုင်များတွင်တွေ့ရသည့် ဒယ်ပြားလိပ် Credit: Mark Auliya/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

All Photographs Credit: Mark Auliya/TSEA

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် မတ်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Manouria emys - လိပ်မောင်း Asian Brown Tortoise

လိပ်မောင်း Asian Brown Tortoise

လိပ်မောင်း Baning perang, Kura-kura anam kaki (မလေးရှား), Kadazandusun, Suyan (ဆာဗက်၊မလေးရှား), Baning coklat (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှား၊ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား(ဆူမတြားနှင့်ဘော်နီယို)၊မလေးရှား၊ မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၆၀ စင်တီမီတာ အလေးချိန် ၃၀ ကီလိုဂရမ်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သားငှက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)

Credit: Chris ShepherdTSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

အာရုလိပ်များတွင်အကြီးဆုံးဖြစ်

ကျောခွံနှင့်ရင်ခွံမှာအရောင်တူ–မီးခိုး၊အညို၊အနက်

ခေါင်းအညို/အနက်

အထီးများ၏နောက်ခြေများတွင်အတက်များရှိ

Credit: Chris Shepherd/TSEA

လိပ်မောင်း *Manouria emys*: ၂ မျိုးရှိပါသည်။

Manouria emys emys မျိုးကိုဆူမတြားနှင့်ဘော်နီယို(အင်ဒိုနီးရှား)၊မလေးရှား၊ ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်း

Manouria emys phayrei မျိုးကိုဘင်္ဂလားဒေရှ်၊အိန္ဒိယ၊မြန်မာ၊ထိုင်းနိုင်ငံအနောက်အလယ်ပိုင်း

မျိုးစိတ် ၂ မျိုးမှာအနည်းငယ်ကွာခြားသည်။ မျိုးစိတ်နှစ်မျိုးလုံး CITES အနောက်ဆက်တွဲ(ခ)ဖြစ်သည်။

Manouria emys emys - ရှေ့ခြေနောက်ကပ်လျက်တွင်အကြေးခွံ၁စုံရှိပြီး အလယ်တွင်ထိစပ်နေခြင်းမရှိပါ။

Manouria emys phayrei - ရှေ့ခြေနောက်ကပ်လျက်တွင်အကြေးခွံ၁စုံ ရှိပြီးအလယ်တွင်ထိစပ်နေသည်။

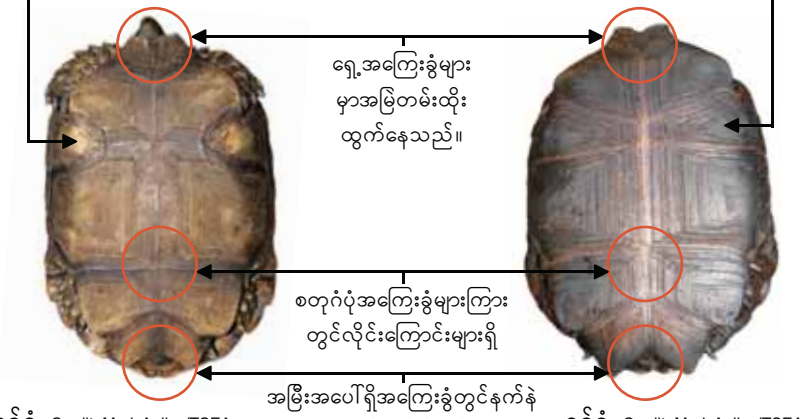

ရင်ခွံ Credit: Mark Auliya/TSEA

ရင်ခွံ Credit: Mark Auliya/TSEA

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးရန်၊ အသားစားရန်

Credit: Chris Shepherd/TSEA

Credit: Mark Auliya/TSEA

ပုံစံတူအကောင်

Manouria impressa

လိပ်တက် Impressed Tortoise

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

အလျား ၃၁ စင်တီအထက်

ကိုယ်အပေါ်နှင့်ဘေးရှိအကြေးခွံများမှာ အတွင်းဘက်သို့ကွေးဝင်နေသည်

ကျောခွံရှိအကြေးခွံအစွန်းများမှာ လွှသွားပုံစံကဲ့သို့ဖြစ်နေပြီး အထက်သို့လန်တက်နေသည်

Credit: Douglas B. Hendrie

တွေ့ရှိရာဒေသ လာအို၊မလေးရှား၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

α လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Manouria impressa - လိပ်တက် Impressed Tortoise

လိပ်တက် Impressed Tortoise

အခြားအမည် Banning bukit (မလေးရှား); Baning Asia (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၃၃ စင်တီမီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

Credit: Douglas B. Hendrie

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

အပေါ်နှင့်ဘေးရှိအကြေးခွံများမှာအတွင်းသို့ခုံးဝင်နေသည်။

အဝါရောင်ဦးခေါင်း

ကျောခွံအလျားရှည်ပြီးရောင်ရှိပြီးအလင်းရောင်ဖောက်နိုင်သည်

အကြေးခွံများမှာလွယ်သွားပုံစံဖြစ်ကာအထက်သို့လန်တက်နေသည်။

အထီးများတွင်အတက်များတွေ့ရသည်။

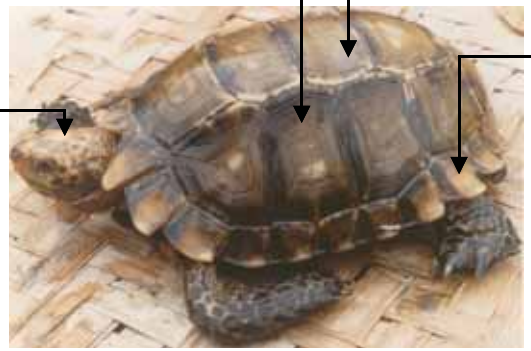

Credit: Douglas B. Hendrie

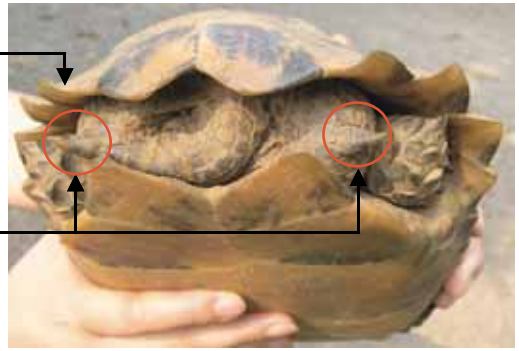

Credit: Douglas B. Hendrie

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အသားစားရန်နှင့်အလှမွေးမြူရန်

Credit: ENV/R

ပုံစံတူအကောင်

Manouria emys

လိပ်မောင်း **Asian Brown Tortoise**

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

အာရုကုန်းလိပ်များတွင်အကြီးဆုံးဖြစ်သည်(၆၀စင်တီမီတာအထက်)။

အနက်သို့မဟုတ်အညိုရောင်ဦးခေါင်း

ကျောခွံနှင့်ရင်ခွံ – မီးခိုး၊အညို၊အနက်ရောင်

အပေါ်နှင့်ဘေးရှိအကြေးခွံများမှာအတွင်းသို့ခုံးဝင်နေခြင်းမရှိပါ။

အပေါ်အကြေးခွံများမှာအထက်သို့လန်တက်နေခြင်းမရှိပါ။

Credit: Chris Shepherd/TSEA

တွေ့ရှိရာဒေသ– ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား(ဆူမတြား၊ဘော်နီယို)၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Amyda cartilaginea - အာရှခွံပျော့လိပ် Asiatic Softshell Turtle

အာရှခွံပျော့လိပ် Asiatic Softshell Turtle

အခြားအမည် Labi labi, Labi labi super, Kuaya emas (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊လာအို၊မလေးရှား၊အင်ဒိုနီးရှား၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊စကံဘူး၊ကမ္ဘောဒီးယား

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၁၀၀ စင်တီမီတာအထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄) (*Trionychidae* spp.)

Amyda cartilaginea
Credit: Mark Auliya

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

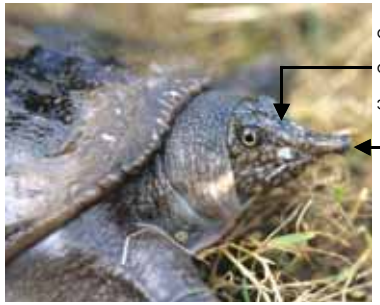

ခေါင်းနှင့်လည်ပင်းတွင်အဝါရောင်အကွက်များရှိ

နှာခေါင်းတုတ်၍ဖြောင့်တန်း

Credit: Mark Auliya

ကျောခွံပုံစံလုံးဝန်း၊ အခွံထိပ်ဖျားမှာကြမ်းတမ်းပြီးအဖုငယ်များရှိ

Credit: Mark Auliya

ပုံစံတူအကောင်

Dogania subplana - မလေးရှားခွံပျော့လိပ် Malaysan Softshell Turtle
IUCN: LR

နှာခေါင်းတုတ်၍အောက်ဘက်သို့ကောက်ဝင်

Credit: Pauli Hien

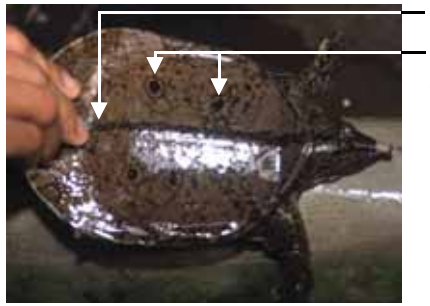

ကျောခွံပြား၍ချောမွေ့

ကျောခွံအလယ်၌အနက်လိုင်းစင်းရှိ

လိုင်းတစ်ဖက်စီ၌အနက်ကွင်း ၂-၃ ခုရှိ (ဘေး၌အနက်လိုင်းကွင်းပါရှိ)

Credit: Mark Auliya

Credit: Chris Shepherd/TSEA

ကျောခွံအလျား ၃၅ စင်တီမီတာအထက်
တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဖိလစ်ပိုင်၊စကံဘူး

ကျောခွံထိပ်ဖျားမှာချောမွေ့နေသည်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အသားစားရန်

ဈေးကွက်သို့ရောက်လာသည့် *Amyda cartilaginea*
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ဈေးကွက်သို့တင်ပို့ခါနီး *Amyda cartilaginea* (အခွံများအက်ကွဲလျက်ရှိနေပုံ)
Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇွန်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Chitra spp. - စင်းကျားလိပ် Narrow-headed Softshell Turtles

စင်းကျားလိပ် Narrow-headed Softshell Turtles

Family: Trionychidae

အခြားအမည် Labi-labi bintang (အင်ဒိုနီးရှား)Manlai (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘင်္ဂလားဒေရှ့၊ အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှားမလေးရှားမြန်မာ၊နီပေါ၊ပါကစ္စတန်၊ထိုင်း

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၁၈၃ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a]
Chitra spp. အားလုံးကို CITES
နောက်ဆက်တွဲ(ခ)စာရင်းတွင်ထည့်သွင်းထားပါသည်။

IUCN: CR - EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)

သားပေါက်*Chitra chitra* (ထိုင်း)
Credit: Peter Paul van Dijk

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

အခွံမှာသားရေဖြင့်ဖုံးအုပ်ထားသည်။
အရွယ်ရောက်အကောင်၏ကျောခွံသည်လုံးဝန်းပြားချပ်ပြီးချောမွေ့နေသည်။
ရင်ခွံမှာနို့နှစ်ရောင်မှပန်းရောင်ဘက်များသည့်အဖြူရောင်ရှိသည်။
ဦးခေါင်းမှာကျဉ်းမြောင်းရှည်လျားချပ်သည်။

Chitra vandijki
Credit: Jonathan Murray

Chitra chitra (ထိုင်း)
Credit: Peter Paul van Dijk

မျက်လုံးနှစ်လုံးကြားအကွာအဝေးမှာမျက်ကွင်းအကျယ်ထက်ပို၍ကျဉ်းမြောင်းသည်။

Chitra chitra
(ကျောခွံအင်ဒိုနီးရှား)
Credit: Jonathan Murray

Credit: Peter Paul van Dijk

Chitra spp. (၃)မျိုး

အရှေ့တောင်အာရှစင်းကျားလိပ် **Southeast Asian Narrow-headed Softshell Turtle (*Chitra chitra*)**

IUCN: CR

အရောင် – စိမ်းဝါရောင်မှ သံလွင်စိမ်းရောင်၊ဂျာဗား နှင့်အင်ဒိုနီးရှားရှိအကောင်များမှာအနက်ရောင်ဖြစ်သည်။
တွေ့ရှိရာဒေသ – အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား၊ထိုင်း

မြန်မာစင်းကျားလိပ် **Burmese Narrow-headed Softshell Turtle (*Chitra vandijki*)**

IUCN: -စာရင်းသွင်းထားခြင်းမရှိပါ။

အရောင် – ချောကလက်ရောင်
တွေ့ရှိရာဒေသ –မြန်မာ

အိန္ဒိယစင်းကျားလိပ် **Indian Narrow-headed Softshell Turtle (*Chitra indica*)**

IUCN: EN

အရောင် –ကျောခွံမှာမီးခိုးရင့်ရောင်မှသံလွင်စိမ်းအရင့်ရောင်၊အကောင်ငယ်များ၏ကျောခွံပေါ်တွင်မျက်လုံးငှလုံးပုံစိမျိုးရှိသည်။
တွေ့ရှိရာဒေသ– ဘင်္ဂလားဒေရှ့၊ အိန္ဒိယ၊နီပေါ၊ပါကစ္စတန်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံအသားစားရန်

ပုံစံတူအကောင်လိပ်ဝိုင်း **Giant Softshell Turtles** ***Pelochelys* spp.**

Credit: Arthur Georges

အရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိသည်။ အရောင်မဲ့လည်းဖြစ်နိုင်သည်။
ကျောခွံအလျား ၁၅၀ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

မျက်လုံးနှစ်လုံးကြားအကွာအဝေးမှာမျက်ကွင်းအကျယ်ထက်ပို၍ကျယ်သည်။

ဦးခေါင်းတို၍ကြီးသည်

Credit: Sabine Schoppe

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဩစတြေးလျား၊ဘင်္ဂလားဒေရှ့၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊မလေးရှား၊မြန်မာ၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ၊ဖိလစ်ပိုင်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE FOR BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC

Pelochelys spp. - လိပ်ဝိုင်း Giant Softshell Turtles

လိပ်ဝိုင်း Giant Softshell Turtles

Family: Trionychidae

အခြားအမည် Labi-labi raksasa (အင်ဒိုနီးရှား), Antipa (ဖိလစ်ပိုင်)

တွေ့ရှိရာဒေသ ဩစတြေးလျား၊ ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊ တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား၊လာအို၊ မလေးရှား၊မြန်မာ၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ၊ဖိလစ်ပိုင်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ ကျောခွံအလျား ၁၅၀ စင်တီမီတာနှင့်အထက်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[a]

Pelochelys spp. အားလုံးမှာ

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)စာရင်းဝင်ဖြစ်သည်။

IUCN: EN - VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄ ခုနှစ်)

Credit: Sabine Schoppe

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

- အခွံကိုသားရေဖြင့်ဖုံးအုပ်ထားသည်။
- အရွယ်ရောက်ကောင်များ၏ ကျောခွံမှာ လုံးဝန်းပြားချပ်ပြီးချောမွေ့သည်။
- ရင်ခွံမှာနို့နှစ်ရောင်ဖြစ်သည်။
- ဦးခေါင်းတိုချွန်ကြီးသည်။
- မျက်လုံးနှစ်လုံးကြားအကွာအဝေးမှာမျက်ကွင်းအကျယ်ထက်ပို၍ကျယ်သည်။

Pelochelys cantorii
Credit: Sabine Schoppe

Pelochelys bibroni
Credit: Arthur Georges

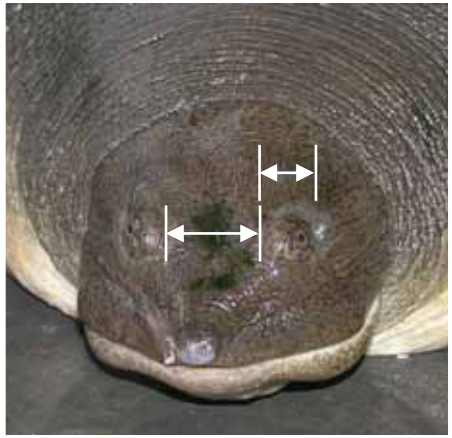

Pelochelys cantorii
Credit: Sabine Schoppe

Pelochelys cantorii
Credit: Sabine Schoppe

***Pelochelys*: မျိုးစိတ် ၃ မျိုး**

Frog-faced Softshell Turtle (*Pelochelys cantorii*)
IUCN: EN

အရောင်–ကျောခွံအညိုရောင်ဖြစ်ပြီးထင်ရှားသည့်အမှတ်အသားမရှိပါ။

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊ကမ္ဘောဒီးယား၊တရုတ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား(ဆူမတြား၊ကာလီမန်တန်၊ ဆူလာဝီစီ)၊လာအို၊မလေးရှား၊ ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ၊ဖိလစ်ပိုင်၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်

Striped New Guinea Softshell Turtle (*Pelochelys bibroni*)
IUCN: VU

အရောင်–ကျောခွံရောင်မှာ *Chitra chitra* နှင့်တူသည်။ သို့သော်လည်ပင်းအနောက်မှစ၍ ကျောခွံအလယ်ထိအညိုရောင်လိုင်းကြီးတစ်ခုရှိသည်(အပေါ်ပုံ)

တွေ့ရှိရာဒေသ–ပါပူရာအင်ဒိုနီးရှား၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ၊ဩစတြေးလျား(?)

Speckled Giant Softshell Turtle (*Pelochelys signifera*)
IUCN: သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

အရောင်–ကျောခွံ ၅၅ စင်တီမီတာ၊သံလွင်ညိုရောင်ဖြစ်ပြီးအမှတ်အသားမရှိပါ။

တွေ့ရှိရာဒေသ–ပါပူရာအင်ဒိုနီးရှား၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံအသားစားရန်

ပုံစံတူအကောင်
Narrow-headed Softshell Turtles
စင်းကျားလိပ်

Credit: Jonathan Murray

အရောင်နှင့်ပုံစံပြောင်းလဲမှုရှိသည်။

မျက်လုံးနှစ်လုံးကြားအကွာအဝေးမှာမျက်ကွင်းအကျယ်ထက်ပို၍ကျဉ်းမြောင်းသည်။

ဦးခေါင်းရှည်လျားကျဉ်းမြောင်းသည်

Credit: Jonathan Murray

တွေ့ရှိရာဒေသ–ဘင်္ဂလားဒေရှ်၊အိန္ဒိယ၊အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား၊ မြန်မာ၊နီပေါ၊ပါကစ္စတန်၊ထိုင်း

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

[a] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ

Ministry of the Environment Government of Japan
ASEAN CENTRE FOR BIODIVERSITY
ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network
TRAFFIC

Pelodiscus sinensis - တရုတ်ခွံပျော့လိပ် Chinese Softshell Turtle

တရုတ်ခွံပျော့လိပ် Chinese Softshell Turtle

အခြားအမည် Labi China (မလေးရှား), Labi labi Cina (အင်ဒိုနီးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ တရုတ်၊ဂျပန်၊ထိုင်ဝမ်၊ဗီယက်နမ်၊
အရေအတွက်များစွာသားဖောက်မွေးမြူလေ့ရှိသည်။

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၂၅–၃၅ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES စာရင်းသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

IUCN: VU

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
Trionychidae spp. မျိုးစိတ်အားလုံး
သားငှက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)ဖြင့်ကာကွယ်ထားသည်။

Credit: Bui Dang Phong

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

- အရောင်သိသာစွာပြောင်းလဲမှုရှိသည်(အစိမ်း၊မီးခိုးညို)။
- ကျောခွံပေါ်တွင်အနက်ရောင်အမှတ်အသားများရှိသည်။
- အခြားခွံပျော့လိပ်များနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကနှာခေါင်းပိုရှည်သည်။
- ကျောခွံတွင်တခါတရံမြောင်းများရှိတတ်သည်။

ကျောခွံထိပ်ဘက်စွန်းတွင်
ထင်ရှားသည့်ဘုတက်တစ်ခုရှိ

သားပေါက်များ အနီ/လိမ္မော်(အဝါနှင့်အဖြူလည်းဖြစ်နိုင်သည်)
သို့သော်ရင်ခွံနှင့်နောက်ခြေတွင်အနက်ရောင်
အကွက်များအမြဲရှိပြီးအသက်ကြီးလာပါက
အနီရောင်ဖျော့ဖြစ်လာသည်။
မှတ်ချက်–တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင်ပုံစံမတူပါ။

Credit: Mark Auliya/TSEA

Credit: Bui Dang Phong

Credit: TSEA

Credit: TSEA

Credit: Mark Auliya/TSEA

ပုံစံတူအကောင်

အာရှခွံပျော့လိပ် ***Amyda cartilaginea***
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: VU

- ခေါင်းနှင့်လည်ပင်းတွင်အဝါရောင်အစက်များရှိသည်။
- ရှည်လျားသည့်နှာခေါင်း
- ကျောခွံထိပ်ဘက်စွန်းကြမ်းတမ်းပြီး ထင်ရှားသည့်
ဘုတက်များစွာရှိသည်။

Credit: Mark Auliya/TSEA

Dogania subplana
CITES စာရင်းသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ
IUCN: LR

- ကျောခွံအလယ်တွင်အနက်လိုင်းစင်းရှိသည်။
- ကျောခွံထိပ်ဘက်စွန်းမှာချောမွေ့နေသည်။
- အောက်ဘက်သို့ကောက်ဝင်နေသည့် နှာခေါင်းရှိသည်။

Credit: Mark Auliya/TSEA

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အလှမွေးမြူရန်နှင့်အသားစားရန်

ရောင်းချမည့်သားပေါက်များ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

သားငါးစျေးရောက်တရုတ်ခွံပျော့လိပ်
Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Dyscophus antongilii - ခရမ်းချဉ်သီးဖား Tomato Frog

ခရမ်းချဉ်သီးဖါး Tomato Frog

အခြားအမည် မြောက်ပိုင်းခရမ်းချဉ်သီးဖား Northern Tomato Frog

တွေ့ရှိရာဒေသ မဒါဂါစကာ

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျားဖ–၁၀.၅ စင်တီမီတာ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

IUCN: NT

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Mark Auliya/TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

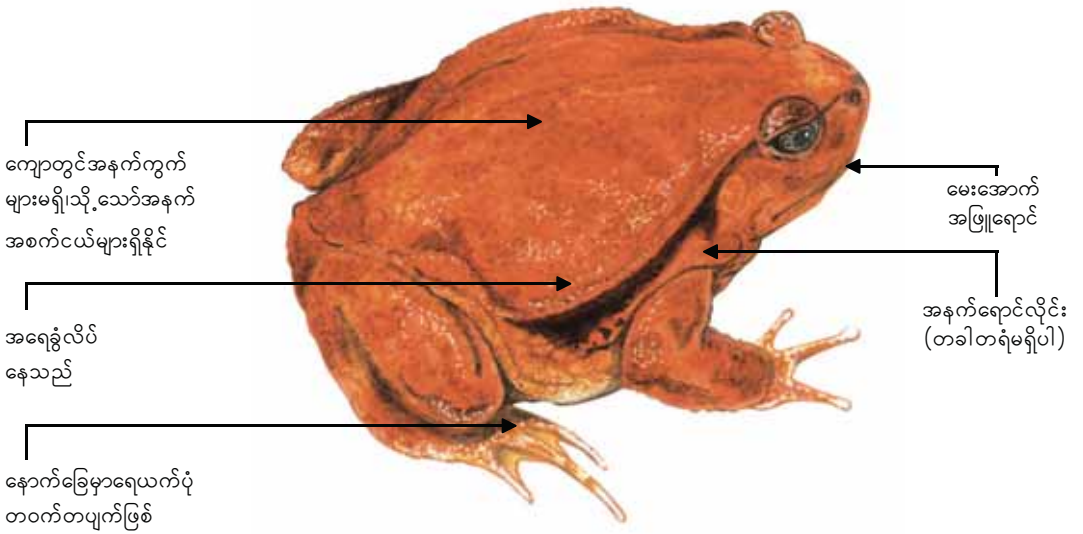

အရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိ၊သို့သော် *Dyscophus guineti* ထက်ပို၍နီသည်။

Image Source: Environment Canada

ပုံစံတူအကောင်

Dyscophus guineti

တောင်ပိုင်းခရမ်းချဉ်သီးဖား **Southern Tomato Frog / False Tomato Frog**

CITES စာရင်းသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ

အလျား ၆.၄–၁၀စင်တီ

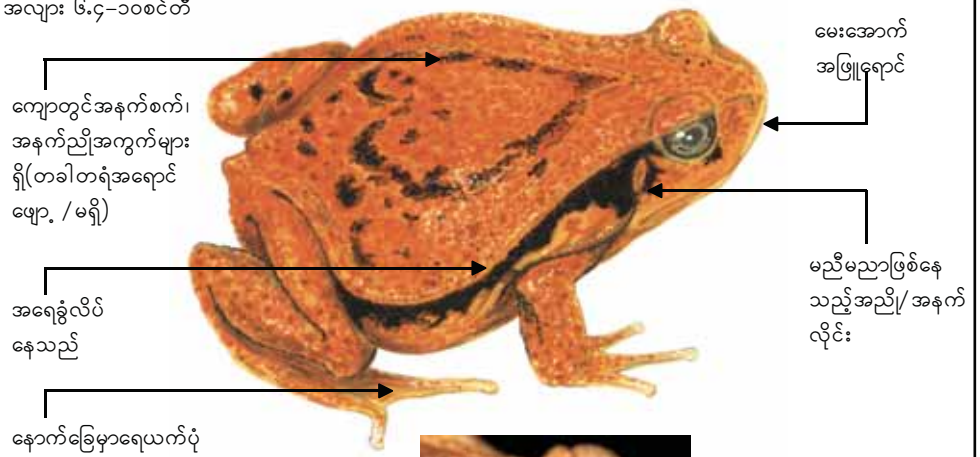

Credit: R. Isotti, A. Cambone - Homo ambiens / WWF-Canon

အရောင်ပြောင်းလဲမှုရှိ၊သို့သော် *Dyscophus antongilii* ထက်ဖျော့သည်။

Image Source: Environment Canada

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ
အလှမွေးရန်

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Scleropages formosus - အာရှအာရိုဝါးနားငါး **Asian Arowana**

အာရှအာရိုဝါးနားငါး **Asian Arowana**

အခြားအမည် Ikan Kelisa (မလေးရှား), Ikan Kelesar (အင်ဒိုနီးရှား); Jinglongyu (တရုတ်-Hanyupinying), Trey tapawt (ခမာ)

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒိုနီးရှား(ဘင်ကာကျွန်း၊ဆူမတြား၊ကီလီမန်တန်)၊လာအို၊မလေးရှား(ဆာရာဝပ်ပြည်နယ်)၊ မြန်မာ၊ထိုင်း၊ဗီယက်နမ်၊ကမ္ဘောဒီးယား

ရုပ်သွင်ပုံစံ အရွယ်ရောက်ငါးအရွယ်အစား ၁၀၀ စင်တီမီတာနှင့်အထက်၊ တခါတရံ ၅၀-၆၀ စင်တီမီတာကြားရှိ

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)

မွေးမြူထားသည့်ငါးများကိုအောက်ပါအခြေအနေများတွင်ရောင်းဝယ်နိုင်ပါသည်-
၁.မွေးမြူခြင်းကိုသက်ဆိုင်ရာ CITES တာဝန်ခံများထံ၌တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားခြင်း၊
၂.ငါးများတွင် microchip အမှတ်အသားတပ်ဆင်ထားခြင်း၊
၃.ဒုတိယအကြိမ်ပေါက်ပွားသောငါးများဖြစ်ခြင်း၊

IUCN: EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

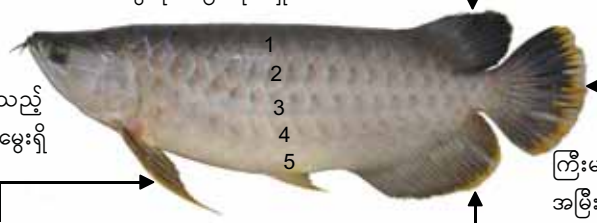

အရွယ်ရောက်အကောင်

အကောင်ပေါက်

ပုံစံတူအကောင်

Scleropages jardini
Jardin's Arowana

အရွယ်ရောက်ငါးအရွယ်အစား ၁၀၀ စင်တီမီတာ

အရွယ်ရောက်အကောင်

အကောင်ပေါက်

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အလှမွေးရန်(အကောင်ကြီး/ငယ်)

Credit: Australia Customs

ပုံစံတူအကောင်

Osteoglossum bicirrhosum
Silver Arowana

အကောင်ပေါက် အရွယ်ရောက်ငါး ၁၀၀ စင်တီမီတာ

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

All Photos (except where indicated) credited to: Tan Heok Hui

α လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Cheilinus undulatus - Humphead Wrasse

Humphead Wrasse

အခြားအမည် Mameng, Licin, Langkawit (မလေးရှား), So-mei (တရုတ်)

တွေ့ရှိရာဒေသ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ – အရှေ့ပိုင်းနှင့်အနောက်ပိုင်း
ပစိဖိတ် – အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊အနောက်မြောက်ပိုင်း၊အနောက်အလယ်ပိုင်း

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား–၂၂၉ စင်တီမီတာ၊ အလေးချိန်– ၁၉၁ ကီလိုဂရမ်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES: နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: EN

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

Credit: WWF-Canon / WWF / Hong Kong Cindy Cheng

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

Credit: WWF-Canon / Frédéric MONNOT

အရောင်မှာအသက်ကိုလိုက်ပြီးပြောင်းလဲမှုရှိ (ပုံမှာအကောင်ပေါက်ဖြစ်သည်)

Credit: WWF-Canon / John E. RANDALL

အများစုမှာ အမြီးထိပ်တွင် တောက်ပသည့်အဝါရောင်လိုင်းရှိ

ငါးအားလုံးတွင်မျက်လုံးကိုဖြတ်သွားသည့်ထင်ရှားသည့်လိုင်းများရှိ

Credit: Debbie Ng

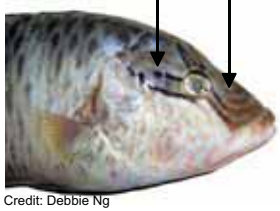
Credit: Debbie Ng

ပုံစံတူအကောင်

Cheilinus chlorourus
Floral Maori Wrasse
— မျက်လုံးလိုင်းကြောင်းများမရှိသလိုအမြီးရှိအဝါရောင်လိုင်းမှာ မထင်ရှားပါ။
— အဖြူအစက်ပြောက်လိုင်းများရှိသည်။

Cheilinus trilobatus
Triple Tail Wrasse
— မျက်လုံးလိုင်းကြောင်းများမရှိသလိုအမြီးရှိအဝါရောင်လိုင်းမှာ မထင်ရှားပါ။
— ပန်းရောင်အစက်ပြောက်နှင့်လိုင်းများရှိသည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အလှမွေးရန် (သို့)စားသောက်ဆိုင်များတွင်ရောင်းချရန်
အများအားဖြင့်တကောင်လုံးရောင်းချလေ့ရှိသည်။
ဈေးကွက်ဝင်အလေးချိန် ၀.၅–၁.၀ ကီလို၊ အရွယ်အစား ၃၀–၄၀ စင်တီမီတာ
အကောင်ပေါက်များကိုဈေးကွက်ဝင်အရွယ်ရောက်သည်အထိလှောင်ကန်တွင်မွေးထားလေ့ရှိသည်။

ငါးထောင်ချောက်
Credit: Debbie Ng

ရွှေ့ပြောင်းတော့မည့်ငါးများ
Credit: Julia Ng / TSEA

ငါးများအားပြောင်းရွှေ့နေစဉ်
Credit: Debbie Ng

စားသောက်ဆိုင်တွင်ပြသထားသည့် Humphead Wrasse ငါးများ
Credit: WWF-Canon / Michele DUPRAZ

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID ASEAN-WEN TRAFFIC WILDLIFEALLIANCE FREELAND

Hippocampus spp. - ရေမြင်း (ရေနဂါး)မျိုးစိတ်များ Seahorse spp.

Hippocampus spp. - ရေမြင်းမျိုးစိတ်များ

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ အနောက်ပိုင်းနှင့်အရှေ့ပိုင်းဒေသကမ်းရိုးတန်းပင်လယ်ရေပြင်များ (၅၀° **N** မှ ၅၀° **S**)

ရုပ်သွင်ပုံစံ အရှည် ၂ စင်တီမီတာမှ ၃၅ စင်တီမီတာထိရှိ။

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

IUCN: EN အထိပြောင်းလဲနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ(၁၉၉၀)

Credit: Ocean Park Hong Kong

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

မြင်းခေါင်းပုံစံဦးခေါင်း

Credit: Ocean Park Hong Kong

လိပ်ဝင်နေသည့်အမြီး

ပုံစံတူအကောင်

ပိုက်ငါး **Pipefish**

- ရှည်လျားသေးသွယ်သည်(ဆန့်ထားသည့်ရေမြင်းနှင့်ဆင်တူသည်။)
- အမြီးမလိပ်နိုင်ပါ(သို့သော်ကွေးနိုင်ပါ)။

ရေနဂါးမျိုး **Seadragons**

- ဆန့်ထွက်နေသည်။ အတက်ကဲ့သို့အရွက်များအမြဲရှိနေသည်။(အရွက်အရေအတွက်နှင့်ပုံစံမှာမျိုးစိတ်ပေါ်လိုက်၍ကွဲပြားသည်။)
- ကိုယ်ခန္ဓာမှာဘေးတိုက်အတိုင်းပြားချပ်နေသည်။

Photo Credits: Ocean Park Hong Kong

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

ရေမြင်းအခြောက်များကိုတိုင်းရင်းဆေးအမှတ်တရပစ္စည်းနှင့် အကောင်ရှင်များကို အလှမွေးရန်ရောင်းဝယ်လေ့ရှိသည်။

အခြောက်ခံထားသည့်ရေမြင်းများ
Credit: Chris Shepherd/TSEA

ရေမြင်းအခြောက်များ
Credit: WWF-Canon / John E. Newby

ရေမြင်းအခြောက်များ
Credit: TRAFFIC SEA

အခြောက်ခံထားသည့်ရေမြင်းများ
Credit: TRAFFIC SEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

α လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID ASEAN-WEN TRAFFIC WILDLIFEALLIANCE FREELAND

Tridacnidae spp. - မုတ်ကောင်မျိုးစိတ်များ Giant Clam spp.

မုတ်ကောင်မျိုးစိတ်များ Giant Clam spp.

အခြားအမည် Kima (မလေးရှား)

တွေ့ရှိရာဒေသ အင်ဒို-ပစိဖိတ်

ရုပ်သွင်ပုံစံ အလျား ၁၃၀ စင်တီမီတာအထက်၊
အလေးချိန် ၃၀၀ ကီလိုဂရမ်

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
မုတ်ကောင်မျိုးစိတ်များအားလုံး **CITES**
နောက်ဆက်တွဲ (ခ) ဖြစ်သည်။

IUCN: ၄မျိုးစာရင်းဝင်သည်။ **LR** မှ **VU** ထိပြောင်းလဲမှုရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

Credit: TSEA

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

မုတ်ကောင်အရှင်

ထူထဲသည့်အတွင်းသားမှာမုတ်ကောင်အခွံပွင့်နေသည့်အချိန်တွင်အခွံအစွန်းဘက်ထိထွက်နေသည်။

အခွံမှာတောက်ပသည့်အရောင်ဖြစ်သည်

Credit: Aileen Tan Shau-Hwai

Credit: Mauri RAUTAKRI - WWF/Canon

မုတ်ကောင်အခွံ

မုတ်ခွံအတွင်းမှာပုလဲရောင်နှင့်မတူဘဲတောက်ပနေသည်။

Credit: Claire Beastall

Credit: Claire Beastall

Credit: Claire Beastall

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

အကောင်ရှင်များကိုမွေးမြူရန်၊အသား၊အခွံများ

Credit: Alain COMPOST / WWF-Canon

ရောင်းချမည့်မုတ်ကောင်အသားများ
Credit: Aileen Tan Shau-Hwai

Credit: TSEA

ရောင်းချမည့်မုတ်ကောင်အသားများ
Credit: Aileen Tan Shau-Hwai

© TRAFFIC Southeast Asia 2009

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို ww.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Nepenthes spp. - ရေတကောင်း(ရေခရား)ပင်များ Pitcher Plants

ရေတကောင်းပင် Pitcher

အခြားအမည်

တွေ့ရှိရာဒေသ ဩစတြေးလျားမြောက်ပိုင်းဒေသ၊အရှေ့တောင်အာရှနှင့်တရုတ်နိုင်ငံတောင်ပိုင်း

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က) စာရင်းဝင်မျိုးစိတ် ၂ မျိုး- *Nepenthes rajah* & *Nepenthes khasiana*

ကျန်သည့်မျိုးစိတ်များအားလုံး**CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ) စာရင်းဝင်များဖြစ်သည်။*

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

Nepenthes macfarlanei (upper pitchers)
Credit: Carrol Lawrence

ထူးခြားသည့်အမှတ်အသားများ

ထူးခြားချက်- ရွက်ကြောနှင့်တူသည့်ပင်စည်ပါးရှိ၊
- သေးသွယ်ရှည်လျားသည့်အရွက်(တခါတရံအကိုင်းအခက်များရှိ)
- ရေတကောင်းသည်အရွက်ထိပ်ဖျားမှထွက်လာသည်။
သို့သော်အရွက်တိုင်းရေတကောင်းမရှိပါ။

Nepenthes albomarginata
Credit: Carrol Lawrence

ရေတကောင်းပုံမှာ အရွက်ထိပ်ဖျားနှင့်ဆက်နေသည့်ရွက်ကြောတိုင်တွင်ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

Nepenthes albomarginata
Credit: K.Kaliyanan

Nepenthes burbidgeae
Credit: Carrol Lawrence

Nepenthes macfarlanei (lower pitchers) Credit: Carrol Lawrence

Nepenthes sanguinea
Credit: Carrol Lawrence

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က) မျိုးစိတ်များ

Nepenthes rajah

IUCN: EN

တွေ့ရှိရာဒေသ မလေးရှား (ဆာဗက်ပြည်နယ် Kinabalu တောင်နှင့် Tamboyukon တောင်၌သာတွေ့နိုင်)

ရွက်ကြောတိုင်သည် အရွက်အောက်၊ထိပ်ပိုင်း ၃ ပုံ ၁ ပုံနေရာလောက်တွင်စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ရေတကောင်းမှာ အရှည် ၃၅ စင်တီမီတာ၊အကျယ် ၁၈ စင်တီမီတာခန့်ရှိပြီး အရည် ၃ လီတာကျော်ဝင်ဆန့်သည်။

Nepenthes rajah
Credit: Carrol Lawrence

Nepenthes khasiana

IUCN: သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

တွေ့ရှိရာဒေသ–အိန္ဒိယ

မှတ်ချက်–ခွဲခြားမှုအသေးစိတ်သိလိုပါကဒေသခံကျွမ်းကျင်သူများကိုမေးမြန်းကြည့်သင့်ပါသည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ အပင်လိုက်

မှတ်ချက်–အရောင်းအဝယ်သမားများသည် ခွဲခြားမှုခက်ခဲရန်အရွက်များ ကို ၃ပုံ၁ပုံနေရာမှဖြတ်ထားတတ်ပြီး၊ ရွက်ကြောတိုင်နှင့် ရေတကောင်းများကိုဖယ်ထုတ်ထားတတ်သည်။

ရောင်းချမည့်ရေတကောင်းပင်
Nepenthes rafflesiana in trade
Credit: Carrol Lawrence

***CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ)မျိုးစိတ်များ–*
အောက်ဖော်ပြပါအပိုင်းများမှလွဲ၍ အခြားအပင်အစိတ်အပိုင်းများအားလုံး ရောင်းဝယ်မှုတားမြစ်သည်–
၁.အစေ့၊မျိုးမှုန်နှင့်ဝတ်မှုန်၊
၂.ကြားခံအဟာရဖန်ပြွန်များတွင်စိုက်ပျိုးထားသည့် အပင်ပေါက်များ၊ တစ်သျှူးမျိုးပွားပင်များ

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇူလိုင်လ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

သစ်ခွမျိုးစိတ်များ Orchidaceae

သစ်ခွပန်းမျိုးများ

Other Names: Anggerik (မလေးရှား)

သစ်ခွမျိုးပေါင်း ၂၅၀၀၀ကျော်ရှိ - မျိုးခွဲခြားရန်ခက်ခဲသည်။ သို့ရာတွင်ပန်းပွင့်ကိုကြည့်၍မျိုးစိတ်ကိုခန့်မှန်းနိုင်သည်။

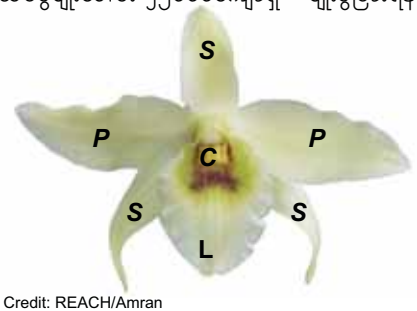

Credit: REACH/Amran

ပန်းပွင့်တွင်ပါဝင်သည့်အစိတ်အပိုင်းများ

- ပွင့်ဖတ်များ၏အပြင်ဘက်တွင်ပွင့်ချပ်(***S***) ၃ ခုရှိ (ပွင့်ဖတ်နှင့်ဆင်တူသည်)
- ပွင့်ဖတ်(***P***) ၃ခုရှိပြီး ၁ခုမှာပွင့်လျှာ(**L**) အဖြစ်သိသာစွာဖြစ်နေပြီး အခြားပွင့်ဖတ်များနှင့်အရောင်၊ပုံစံနှင့်အရွယ်အစားမတူပါ။
- ပန်းပွင့်၏လက်ဝဲဘက်နှင့်လက်ယာဘက်မှာပုံစံတူဖြစ်သည်။
- အဖိုနှင့်အမအင်္ဂါများမှာ ပွင့်တိုင်(***C***)အထဲတွင်အတူပူးတွဲရှိနေသည်။

Slipper Orchids: Eg. *Paphiopedilum spp. and Phragmipedium* spp.

သိသာထင်ရှားသည့်ပန်းပွင့်ပုံစံ

အရှေ့ဘက်မြင်ကွင်း

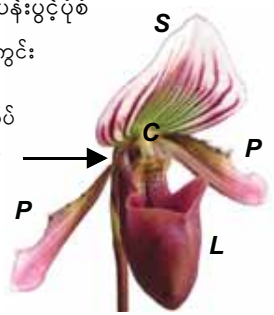

ပွင့်ချပ် ၂ ခုမှာ ပေါင်းစပ်နေသည်။(အရှေ့ဘက်မှမမြင်ရပါ)

အနောက်ဘက်မြင်ကွင်း

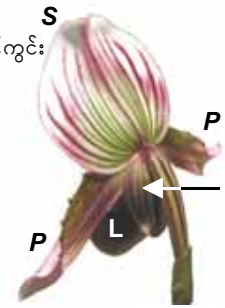

ပေါင်းစပ်နေသည့်ပွင့်ချပ် ၂ ခု

Credit: REACH/Carrol

CITES Appendix I listed Orchids*

Dendrobium cruentum	တွေ့ရှိရာဒေသ	ထိုင်း၊မလေးရှား
Renanthera imschootiana	တွေ့ရှိရာဒေသ	မြန်မာ၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ၊
Paphiopedilum spp. (+/- 62 spp.)	တွေ့ရှိရာဒေသ	တောင်အာရှ/ အရှေ့တောင်အာရှ၊တရုတ်၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ
Phragmipedium spp. (+/- 17 spp.)	တွေ့ရှိရာဒေသ	တောင်အမေရိကနှင့်အမေရိကအလယ်ပိုင်း
Aerangis ellisii	တွေ့ရှိရာဒေသ	မဒါဂါစကာ
Laelia (Sophronitis) lobata	တွေ့ရှိရာဒေသ	ဘရာဇီး
Laelia (Sophronitis) jongheana	တွေ့ရှိရာဒေသ	ဘရာဇီး
Peristeria elata	တွေ့ရှိရာဒေသ	ကော်စတာရီကာ၊ပနားမား၊ဗီနီဇွဲလား၊ကိုလံဘီယာ၊

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

CITES နောက်ဆက်တွဲ(က)- ၈ မျိုးစာရင်းဝင်ပါသည်။*

တစ်သျှူးမျိုးပွားခြင်းမှရရှိသည့်အပင်ပေါက်များ– ဖန်ပြွန်၊ ကြားခံအရည်/ အဟာရနှင့်ပိုးသတ်ထားသည့်ဆေးဘူးများအတွင်းရှိသစ်ခွပင်များကို CITES တွင်ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားခြင်းမရှိပါ။

CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ) – သစ်ခွမျိုးများအားလုံး

(အသေးစိတ်ကို www.cites.org တွင်ကြည့်နိုင်ပါသည်။)

Credit: REACH/Amran

Paphiopedilum lowii

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း–သစ်တောဥပဒေ(၁၉၉၂)

မှတ်ချက် သဘာဝတောတွင်းမှသစ်ခွအားလုံး **CITES** ပါမစ်လိုပါသည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ — သစ်ခွပန်းပင်များ(တခါတရံအပွင့်များမပါ)၊ ပန်းပွင့်၊

*အရှေ့တောင်အာရှတွင်တွေ့ရသည့် **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)စာရင်းဝင်သစ်ခွများ

Credit: Greg Allikas

Dendrobium cruentum
တွေ့ရှိရာဒေသ
ထိုင်း၊မလေးရှား

Credit: Nik Ahamad Fahmi

ချင်းသစ်ခွနီ
Renanthera imschootiana
တွေ့ရှိရာဒေသ
မြန်မာ၊ဗီယက်နမ်၊အိန္ဒိယ၊

Eg. *Paphiopedilum barbatum*

Credit: REACH/Amran

Paphiopedilum spp. တွေ့ရှိရာဒေသ တောင်အာရှ/ အရှေ့တောင်အာရှ၊တရုတ်၊ပါပူရာနယူးဂွာနီရာ

အရွက်- သားရေကဲ့သို့ဖြစ်နေပြီးအလယ်တွင်ထင်ရှားသည့်ရွက်ကြောရှိသည်။
- ကန့်လန့်ဖြတ်ပိုင်းမှာV ပုံစံဖြစ်သည်။
- အရွက်မှာတိုပြီး ၂၀ စင်တီမီတာအောက်သာရှိသည်။
- ပြောင်လက်သည့်အရောင်မှ အစိမ်းတောက်တောက်(သို့)ခရမ်းရောင်အကွက်များရှိသည်။

မှတ်ချက် – ခွဲခြားမှုအသေးစိတ်သိလိုပါက ဒေသခံကျွမ်းကျင်သူများကိုမေးမြန်းကြည့်သင့်ပါသည်။

[α] လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

သစ်ခွမျိုးများ Orchidaceae

သစ်ခွမျိုးများ

သဘာဝတောအတွင်းမှသစ်ခွရိုင်းမျိုးများအားလုံးအတွက် **CITES** ပါမစ်လိုအပ်သည်....

	သစ်ခွအရိုင်း	စိုက်ပျိုးထားသည့်သစ်ခွ
အရေအတွက်	အရေအတွက်အနည်းငယ်သာသယ်ဆောင်လေ့ရှိသည်။ (၂၀ အောက်)	အရေအတွက်များစွာသယ်ဆောင်လေ့ရှိသည်။ (၂၀ အထက်)
အရွယ်အစား	အပင်အရွယ်အစားအမျိုးမျိုးရှိတတ်သည်။	အပင်အရွယ်အစားတူနေလေ့ရှိသည်။
အမြစ်များ	မသန်စွမ်း၊အရေအတွက်နည်း၊ပြတ်တောက်ပျက်စီးလျက်ရှိ၊ဘက်ပေါင်းစုံသို့ဖြာထွက်၊ရေညှိ၊သစ်ကပ်ပင်သေးများ၊သစ်ခေါက်၊သစ်ကိုင်း၊ကျောက်ခဲ၊သဲ၊အင်းဆက်နှင့်ပတ်ကျိုက္ခဲသို့အကောင်သေးလေးများတွေ့ရတတ်သည်။	သန်စွမ်း၊အိုးဖြင့်စိုက်ပျိုးထားသည့်ပုံစံဖြစ်နေ၊မီးသွေး၊ ကျောက်ကျော၊အုန်းခွံ၊ရေညှိစသည့်တို့တွေ့ရ။
ယေဘူယျသွင်ပြင်ပုံစံ	မသန်စွမ်း၊အရွက်အရောင်မှိုင်းပြီးအပြောက်အစက်ပုံစံများရှိ၊အရွက်များပျက်စီးနေတတ်ပြီးအင်းဆက်၊ အကွက်၊ရေညှိနှင့်မှိုများတွေ့ရ	သန်စွမ်းပြီးအရွက်များပျက်စီးမှုမရှိပါ။(အင်းဆက်၊ အကွက်၊ရေညှိနှင့်မှိုများမတွေ့ရ)

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း [α]

သစ်ခွအားလုံး **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(ခ) တွင်ပါဝင်သည်။

သစ်ခွဓမျိုးမှလွဲ၍ **CITES** နောက်ဆက်တွဲ(က)သစ်ခွမျိုးများ–၁ တွင်ကြည့်နိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း

သစ်တောဥပဒေ(၁၉၉၂)

Credit: WWF-Canon / Wil LUIIJF

မှတ်ချက်– ခွဲခြားမှုအသေးစိတ်သိရှိလိုပါကဒေသခံကျွမ်းကျင်သူများကိုမေးမြန်းကြည့်သင့်ပါသည်။

သစ်ခွရိုင်းများကို စိုက်ပျိုးထားသည့်သစ်ခွများမှခွဲခြားနိုင်ရန်အချက်အလက်များ... မည်ကဲ့သို့ခွဲခြားနိုင်ပါသလဲ

သစ်ခွရိုင်းအမြစ်များ

Credit: REACH/Carrol

တွေ့ရမည့်အနေအထား

ဘက်ပေါင်းစုံသို့ဖြာထွက်နေ (အိုးနှင့်စိုက်ထားသည်နှင့်မတူပါ)

ပျက်စီးကျိုးပဲ့နေတတ်ပြီး အမြစ်ဟောင်းများတွင်အမြစ်သစ်များထွက်နေတတ်သည်။

သစ်ခွဥအစိတ်အပိုင်းများကပ်နေတတ်သည်။

အမြစ်ခြောက်နေတတ်(အပြင်ဘက်အလွှာညိုးပြီးအညိုရောင်အမှုန့်များဖြစ်နေ)

သစ်ခွရိုင်းအရွက်များ

Credit: Royal Botanic Gardens Kew

Credit: REACH/Carrol

တွေ့ရမည့်အနေအထား

ပျက်စီးကျိုးပဲ့နေသည်။

အင်းဆက်နှင့်အကောင်ငယ်များကိုက်ဖြတ်စားထားသည့်အမှတ်အသားများရှိသည်။

အင်းဆက်များကြောင့်ဖြစ်နေသည့်အပြောက်အစက်များတွေ့ရသည်။

ခြောက်သွေ့ပျက်စီးနေသည်(အထူးသဖြင့်အလယ်ရွက်ကြောမှာအစိုဓာတ်နည်းပြီးကွဲနေတတ်သည်။)

သစ်ခွရိုင်းများ၏ယေဘူယျပုံစံ

Credit: Royal Botanic Gardens Kew

Credit: REACH/Carrol

ကြီးထွားရှင်သန်မှုမတူညီပါ

ခြောက်နေသည့်ပန်းပွင့်ရိုးတံနှင့်အစေ့အိမ်များကိုတွေ့ရသည်။

မျိုးပွားထားသည့်သစ်ခွများ

ဖန်ပြွန်၊ ကြားခံအရည်/ အဟာရများတွင်မျိုးပွားထားသည့်သစ်ခွပင်များကို CITES တွင်ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားခြင်းမရှိပါ။

ပြည်ပတင်ပို့ရန်စိုက်ပျိုးသည့်သစ်ခွများသည်တူညီသည့်ပြဿနာရှိသဖြင့် အရွယ်အစား၊သက်တမ်းတူညီပြီးသန်စွမ်းမှုရှိကာ အလွယ်တကူခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

Credit: Royal Botanic Gardens Kew

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

α လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org တွင်ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

Gonystylus spp. - Ramin သစ်မျိုးများ

Ramin သစ်မျိုးများ

အခြားအမည် Bengol, Gaharu, Melawis, Garu Buaja, Lanutan-bagio

တွေ့ရှိရာဒေသ ဘရူနိုင်းဒါရုဆလင်၊အင်ဒိုနီးရှား၊မလေးရှား၊ပါပူရာနယူးဂွါနီရာ၊ဖီလစ်ပိုင်၊ဆော်လမွန်ကျွန်း

နိုင်ငံတကာတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း[α]
CITES နောက်ဆက်တွဲ(ခ)
IUCN: မျိုးစိတ် ၁၅ မျိုး **VU** တွင်ပါဝင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်း
မြန်မာနိုင်ငံတွင်မတွေ့ရပါ။

Credit: Chen Hing Keong/TSEA

ခွဲခြားစစ်ဆေးရန်နည်းလမ်းများ

၁. သစ်သားစတစ်ခုကိုနမူနာရယူပါ။

သစ်သားတုံး၏ကန့်လန့်ဖြတ်အပိုင်းအစ

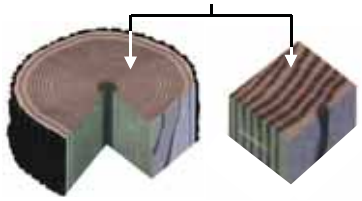
Image Source: Environment Canada

သစ်သားစ၏အပေါ်ဘက်မျက်နှာကိုဓားထက်ထက်ဖြင့်ခြစ်ကြည့်ပါ။

၂. ခြစ်ထားပြီးသည့်မျက်နှာပြင်ကိုစစ်ဆေးကြည့်ပါ။

ခြစ်ထားသည့်မျက်နှာပြင်ကိုလက်ကိုင်မှန်ဘီလူးဖြင့်စစ်ဆေးပါ။

သေချာတွေ့မြင်နိုင်ရန်မှန်ဘီလူးကိုမျက်လုံးနှင့်အနီးကပ်ထား၍ကြည့်ပါ။

စစ်ဆေးကြည့်ပါကတွေ့မြင်နိုင်သည့်အမှတ်အသားများ

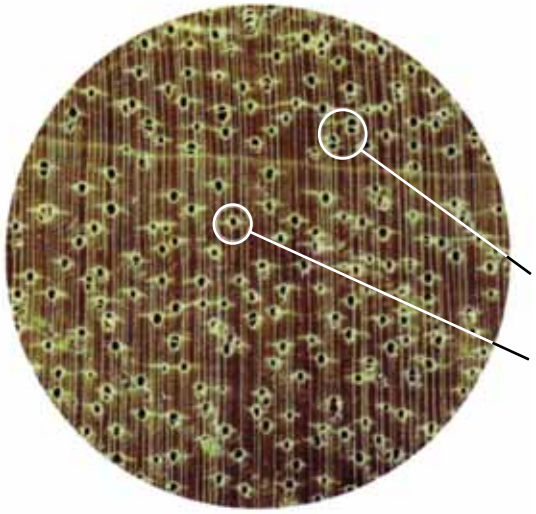
Image Source: Forest Products Laboratory, US Forest Service

Ramin

အနှစ်သားမှာအဖြူရောင်မှအဝါဖျော့ရောင်ရှိသည်။

အတော်အသင့်လေးရှိမာကျောသည်။

အရည်အိတ်များ(Vessels)ကိုနှစ်ကွင်းများပေါ်တွင်ထင်ရှားစွာမတွေ့ရပါ။

အရည်အိတ်များသည်သီးသန့်ဖြစ်နေသော်လည်း၂နုတွဲ၍လည်းရှိတတ်သည်။

အရည်အိတ်ဘေးတွင်အတောင်ပံပုံစံရှိသည်။

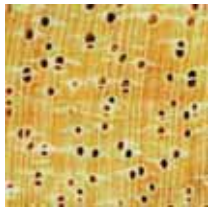
Gonystylus sp.

Gonystylus sp.

ပုံစံတူသစ်သားများ

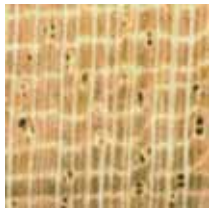
Alstonia scholaris

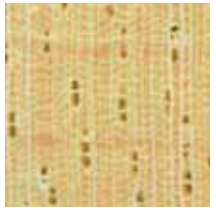
Dyera costulata

Hevea brasiliensis

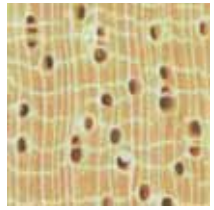
Endospermium malaccense

မှတ်ချက်–ခွဲခြားမှုအသေးစိတ်သိလိုပါကဒေသခံကျွမ်းကျင်သူများကိုမေးမြန်းကြည့်သင့်ပါသည်။

ရောင်းဝယ်မှုပုံစံ

သစ်ပါးလွှာ၊ပရိဘောဂပစ္စည်းများ(တံခါးဘောင်၊ဓာတ်ပုံဘောင်၊ကလေးသုံးပေတံ၊ကလေးပုခက်)

Ramin သစ်သားကိုအရောင်အမျိုးမျိုးဆိုးထားနိုင်ပါသည်။
Credit: Chris Shepherd/TSEA

© TRAFFIC Southeast Asia 2008

[α]လက်ရှိကာကွယ်ထားမှုအဆင့်အတန်းကို www.cites.org, www.iucnredlist.org ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် မေလ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ASEAN-WEN Wildlife Enforcement Network · TRAFFIC · WILDLIFE ALLIANCE · FREELAND

ASEAN-WEN
Wildlife Enforcement Network

အာဆီယံဒေသတွင်းတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များတရားမဝင်ရောင်းဝယ်မှုထိန်းချုပ်မှုဆိုင်ရာကွန်ယက် ASEAN Wildlife Enforcement Network (ASEAN-WEN) တွင် အာဆီယံနိုင်ငံများမှရဲတပ်ဖွဲ့၊အကောက်ခွန်နှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအဖွဲ့များပါဝင်သည်။အာဆီယံနိုင်ငံများမှာ–အင်ဒိုနီးရှား၊ကမ္ဘောဒီးယား၊လာအို၊ မလေးရှား၊ဖိလစ်ပိုင်၊စင်္ကာပူ၊ဗီယက်နမ်နှင့်ထိုင်းနိုင်ငံတို့ဖြစ်သည်။

ASEAN-WEN အနေဖြင့်ကာကွယ်ထားသည့်အနေဖြင့်ကာကွယ်ထားသည့်တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များတရားမဝင်ရောင်းဝယ်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၏ တုံ့ပြန်မှုများကိုပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။
တရားမဝင်ရောင်းဝယ်မှုများကြောင့်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများပျက်သုဉ်းစေသကဲ့သို့လူမှုစီးပွားရေးနှင့်ကျန်းမာရေးများကိုပါသွယ်ဝိုက်၍ထိခိုက်စေပါသည်။

ASEAN-WEN အနေဖြင့်

* တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များတရားမဝင်ရောင်းဝယ်မှုထိန်းချုပ်ရေးအတွက်ဒေသတွင်းအစိုးရအဖွဲ့များအကြားဆက်စပ်ညှိနှိုင်းပေးလျက်ရှိပါသည်။
* အရှေ့တောင်အာရှဒေသအတွင်းတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များတရားမဝင်ရောင်းဝယ်မှုများနှင့်ဆုံးရှုံးမှုများကာကွယ်နိုင်ရန်ထိရောက်စွာဆောက်ရွက် ပေးလျက်ရှိပါသည်။
* အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွင်းအတွေ့အကြုံနှင့်သတင်းအချက်အလက်များကိုဖြန့်ဝေပေးလျက်ရှိပါသည်။

TRAFFIC
the wildlife trade monitoring network

တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ တရားမဝင်ရောင်းဝယ်မှုထိန်းချုပ်ရေးကွန်ယက် (TRAFFIC) သည် ကုန်သွယ်ရောင်းဝယ်မှုများကြောင့် သဘာဝတောများအတွင်း အပင်နှင့်တိရစ္ဆာန်များ မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမှုမရှိစေရန် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ နိုင်ငံတကာ၌ ရုံးခွဲများ ဖွင့်လှစ်ထားပြီး CITES အတွင်းဝန်ရုံးနှင့် နီးကပ်စွာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ထပ်မံသိရှိလိုပါကအောက်ပါလိပ်စာသို့စုံစမ်းမေးမြန်းနိုင်ပါသည်–

Regional Director
TRAFFIC Southeast Asia
Unit 1 - 2, 1st Floor
Jalan SS23/11, Taman SEA,
47400 Petaling Jaya
Selangor
MALAYSIA

Tel: +603 7880 3940
Fax: +603 7882 0171
Website: www.traffic.org

© TRAFFIC Southeast Asia 2011

TRAFFIC သည် WWF နှင့် IUCN တို့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေသည့်အစီအစဉ်ဖြစ်ပါသည်။

WWF IUCN